

H. DE ROOS

Kde Kameleon steekt van wal

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

DE KAMELEON STEEKT VAN WAL

door

H. DE ROOS

Geïllustreerd door GERARD VAN STRAATEN

19e DRUK

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

HOOFDSTUK I

Gerben vertelt sterke verhalen
De jongens helpen kampeerders

Gerben, de knecht van boer Jellema, stond in de smederij van Klinkhamer en vertelde weer een van zijn dwaze verhalen. Hielke en Sietse, de zoons van de smid, luisterden nauwelijks naar hem, want ze wisten hoe Gerben kon fantaseren. Maar of er nu wel of geen belangstelling voor zijn verhaal was, het maakte voor Gerben geen verschil en onverstoorbaar vertelde hij: „Vanmorgen was mijn baas bijna een koe kwijtgeraakt. Het stomme dier was in een sloot gelopen en kon er toen niet meer uitklauteren. Ik greep Maartje, zo heet de koe, bij haar horens en met geweldig veel moeite wist ik haar op de wal te trekken. Daar zakte ze bewusteloos in elkaar. Dat was me even een toestand! Naar de veearts hollen zou veel te lang duren, dus heb ik mond op mond-beademing toegepast! En met succes!”

„Wat?!” riep Sietse. „Heb jij bij een koe mond op mond-beademing toegepast? Dat bestaat niet!”

„Jij wilt het natuurlijk weer niet geloven!” zei Gerben

verontwaardigd. „Maar het is de zuivere waarheid! Ik moest wel heel hard blazen, maar bij de derde keer zwol Maartjes buik op als een ballon en toen sloeg ze de ogen op en zei: „Zo is het genoeg, Gerben. Ik red het verder zelf wel!”

Hielke lachte luid om die onzin en merkte op: „Ik wist niet dat de koeien van Jellema konden praten.”

„Dat kunnen ze ook niet,” zei Gerben, „maar ik kan hen verstaan zonder dat ze iets zeggen, begrijp je?”

„Ja, ja,” spotte Sietse, „je bent een koeien-gedachtenlezer. Mij maak je niets wijs.”

„Dat weet ik,” zei Gerben. „Zelfs als ik de waarheid vertel, geloof jij het nog niet. Maar hoe is het met die oude boot van jullie? Gaan jullie nog varen? Want dan zou ik graag meegaan tot de boerderij.”

„Dat kan met alle plezier,” antwoordde Hielke. „Zullen we dan maar gaan, Sietse?”

Sietse vond het best en met z’n drieën liepen ze over het grasveldje achter de smederij naar het boothuis dat gebouwd was aan de rand van de vaart. In het boothuis lag een tamelijk lomp gebouwd, ijzeren motorbootje dat de naam „Kameleon” droeg. De wanden van de boot waren zo dik, dat ze best tegen een stootje kon, maar hierdoor was haar gewicht ook extra zwaar en dat is niet bevorderlijk voor de snelheid. Maar wie

nu denkt dat de Kameleon niet snel kon varen, komt bedrogen uit. Want als de automotor, die in het midden van de boot onder een ijzeren kap was gebouwd, op volle toeren ging draaien, voer de Kameleon met hoog opgerichte steven als een speedboot over het water. En vaarwater was er volop, want bij het dorp lag een groot meer, waar vele vakantiegangers graag hun vrije tijd doorbrachten met varen, vissen en zwemmen.

Toen Sietse het zijdeurtje van het boothuis opende, kwam er een jongen aanhollen, die ook graag wilde meevaren.

Hij heette Louw Vrolijk. Zijn vader was kaasmaker op de zuivelfabriek, die aan de andere kant van het dorp stond.

„Hallo,” groette Louw, „kan ik ook nog mee?”

„Natuurlijk,” zei Sietse, „stap maar in!”

Ze gingen met z'n allen aan boord. Hielke opende de grote deur aan de kant van de vaart en ging naast zijn broer op het achterbankje zitten. Gerben en Louw zaten op het voorbankje bij de boeg. Sietse startte de motor, de Kameleon gleed de vaart in en voer naar een vlak bij gelegen brug. Daar gingen ze onderdoor en toen lag het grote meer voor de boeg van hun schip.

„Het begint alweer druk te worden,” zei Gerben. „Er komen hier ieder jaar meer mensen hun vakantie doorbrengen. Als

dat zo blijft doorgaan, zullen wij het meer groter moeten maken!”

„Dat kan toch niet?” vroeg Louw verbaasd.

„Dat kan juist heel gemakkelijk!” riep Gerben. „We steken de polderdijk door, de hele polder loopt onder water en dan is het meer tweemaal zo groot!”

„Maar dan zouden de boeren geen weiland meer hebben,” merkte Hielke op. „Niemand zou er nog kunnen wonen en jij zou geen werk meer hebben, Gerben!”

„Dat is waar!” zei Gerben. „En ik zie ook liever frisse, groene weilanden met paarden, koeien en schapen dan al dat grauwe water. Het meer is voor mij al groot genoeg! Ik ben het eenmaal over gezwommen, maar ik doe het geen tweede keer!”

„Deed jij mee aan een zwemwedstrijd?” vroeg Hielke.

„Wel nee! Ik zat aan de overkant te vissen toen mijn boot zonder mij wegdreef. Het touw was losgeraakt en de wind, die nogal stevig blies, dreef de boot snel het meer over. Daar zat ik toen helemaal alleen en omdat er in geen velden of wegen iemand was te bekennen die mij kon helpen, besloot ik de boot achterna te zwemmen. Het liep tegen de avond en ik had geen zin om de nacht buiten door te brengen. Ik bond mijn kleren aan de hengel vast en door de hengel rechtop

boven water te houden, hield ik mijn kleren droog.”

„Ja zeker!” riep Sietse. „Het meer overzwemmen met een hengel in de hand, die rechtop boven water uitsteekt? Dat kan niemand!”

„Waarom niet?!” vroeg Gerben. „Ik kan best met één hand zwemmen en als ik op mijn rug zwem, kan ik het zelfs zonder mijn handen te gebruiken. Ik heb bijna de hele afstand op mijn rug gezwommen, want mijn overall, die aan de hengel hing, ving zoveel wind, dat ik als een zeilboot door het water gleeed. Ik werd dan ook vermoeider van het vasthouden van de hengel dan van het zwemmen. Het was wel een raar gezicht zo’n overall, die zomaar over het meer dobberde. Het was reeds schemerig en het leek net of er iemand over het water wandelde. Dat trok al gauw de aandacht van vele, nieuwsgierige mensen, die op de polderdijk bleven wachten op de man die daar over het meer liep. Veldwachter Zwart tuurde door zijn verrekijker en de mensen vroegen hem telkens of hij al zag wie daar dichterbij kwam. „Dat zal wel blijken,” zei Zwart. Ik zeilde intussen met steeds grotere snelheid naar de dijk en ik moest bij de dijk hard afremmen om mijn hoofd niet tegen de beschoeiing te stoten. De mensen applaudisseerden voor de prestatie, die ik had geleverd, maar veldwachter Zwart gaf mij vier boetes!”

„Vier?“ vroeg Louw lachend. „Waarom zoveel?“

„Wel, Zwart zei dat ik me had gedragen als een boot met een zeil, maar dat ik zonder lichten voer. Daarvoor kreeg ik boete nummer één. Tevens had ik een volksoploop veroorzaakt en daarvoor kreeg ik nummer twee. Doordat ik zo'n grote snelheid had, maakte ik hoge golven, die woest tegen de wal sloegen en een stuk rietkraag lossloegen. Dat noemde Zwart het vernielen van de walkant en dat werd nummer drie.

Tevens voer mijn boot onbemand over het meer en daarvoor kreeg ik boete nummer vier!“

„Wat ben jij toch een fantast!“ riep Sietse.

Hielke wilde graag weten hoeveel boete Gerben had moeten betalen.

„Geen cent,” vertelde Gerben. „Ik heb er drie weken voor in de gevangenis gezeten. Dat was voordeliger, ik kreeg gratis eten en ik hoefde niets te doen!“

„Waarom ben je daar dan niet gebleven?“ vroeg Sietse.

„Omdat ik van de vrijheid houd,” zei Gerben. „Geef mij maar de ruimte van het meer en de polder met het vee en de vogels!“

De Kameleon voer langs de polderdijk en naderde een grote windmolen, die de naam ‚Woudaap’ droeg. Daarin woonde de familie Dijkstra en hun zoon Kees was een vriend van

Hielke, Sietse en Louw. Kees kwam uit de molen toen hij de Kameleon zag aankomen. Tegelijkertijd stopte er een auto en de bestuurder vroeg aan Kees waar de boerderij ,De Albatros' stond.

„De Albatros?” herhaalde Kees verwonderd, want daar had hij nog nooit van gehoord. Daarom riep hij naar zijn vrienden in de Kameleon: „Weten jullie waar de boerderij De Albatros staat?!”

„Ja zeker!” riep Gerben. „Dat is het boerderijtje waar voorheen Piet Klaver woonde. Vroeger stond er Albatros op de dakgoot geschilderd, maar daar is nu geen spat verf meer op. Het boerderijtje is te koop!”

„Dat klopt,” zei de man. „Dat wil zeggen, ik heb het gekocht!” „Gaaf u dan vee houden?” vroeg Gerben meteen vol belangstelling.

„Nee, nee,” lachte de man. „Ik laat er een gezellige woning van maken. In de stad wordt het mij te druk. Hier is rust, ruimte en frisse lucht, daar houd ik van!”

„Daar houd ik ook van,” zei Gerben. „Tussen al die huizen in de stad kun je nauwelijks de lucht zien, maar hier kun je kilometers ver kijken. Het zal u hier vast goed bevallen, meneer!”

„Dat hoop ik. Maar waar staat mijn toekomstige woning?”

„Wel, u rijdt tot de stenen brug in de verte,” beduidde Gerben. „Daar rijdt u van de dijk af en dan gaat u de polder in. Er loopt een weg langs de vaart en het eerste boerderijtje dat u dan ziet, is De Albatros. Met de auto bent u er in vijf minuten.”

„Prachtig,” antwoordde de man. „Bedankt, hoor, en tot ziens!”

„Tot ziens,” zei Gerben.

De meneer gaf veel gas, zodat de auto er snel vandoor ging.

„Die durft hard te rijden,” merkte Gerben op.

„Weet je wat ik een beetje raar vind?” zei Sietse. „Die man heeft een huis gekocht zonder dat hij het ooit heeft gezien!”

„Dat is inderdaad een beetje vreemd,” vond Gerben. „Hij zal wel veel geld hebben, want hij rijdt in een peperdure auto.

Misschien laat hij een mooi woonhuis van het boerderijtje maken en verkoopt hij het dan weer met een flinke winst.

Breng mij nu maar naar Jellema, want mijn werk wacht!”

Kees kwam ook aan boord en de Kameleon voer verder. Bij de aanlegsteiger van Jellema stuurde Sietse de Kameleon naar de wal en Gerben sprong op de steiger.

„Tot ziens, jongens!” riep hij en hij liep de dijk over naar de boerderij.

Sietse stuurde de Kameleon nu in de richting van de stenen

brug. „We gaan even bij het boerderijtje kijken,” zei hij.

„Misschien kunnen we helpen.”

„Maar ik heb vakantie,” riep Kees. „Ik werk niet. Ik kijk wel uit!”

„En als die meneer nu eens trakteert op gebak of ijs?” vroeg Hielke.

„Nou ja, als het om een beetje werk gaat, wil ik wel even helpen,” zei Kees.

„Zie je wel,” riep Louw lachend, „hij wil niet werken, maar als er wat te snoepen valt, is hij haantje-de-voorstel!”

Ze voeren reeds onder de stenen brug door, de smalle poldervaart in. Een paar honderd meter verder, waar de vaart een bocht maakte, stond het boerderijtje. Voor de wal lag een kleine praam, die de naam ‚De Vrijheid’ droeg. Op het erf liep de meneer en een andere, nog jonge man. Samen bekeken ze het woonhuis met de daarachter gebouwde schuur.

„Kijk, Willem Kabel is er ook!” riep Kees. „Wat moet die hier?”

Willem Kabel stond bekend als iemand die nooit werkte. Hij bezat een kleine praam, waarmee hij allerlei dingen vervoerde die de mensen hadden afgedankt en die hij dan wist te verkopen. Hij noemde zich dan ook handelaar, maar hoe hij

kon leven van zo'n beetje handel was voor iedereen een raadsel.

„Ik verdien net genoeg om te kunnen leven,” beweerde hij steeds. „En ik ontvang te weinig om er belasting van te betalen. Als ik bij een baas ga werken, dan verdien ik waarschijnlijk meer, maar dat moet ik dan aan de belastingen geven en daar schiet ik dus niets mee op. Nee hoor, ik blijf eigen baas en ik kan doen en laten wat ik zelf wil. Daarom heet mijn boot ook „De Vrijheid,!”

Sietse stuurde de Kameleon naast het vletje van Willem en de jongens gingen bij het oude boerderijtje kijken. Zij hoorden dat de man tegen Willem zei: „De schuur wordt afgebroken en de ramen in het woonhuis worden vergroot. De deur wordt verplaatst en binnen worden de kamers samengevoegd. Morgen komt de timmerman. En, Willem, als jij een oogje in het zeil houdt, mag je alvast het oude zink uit de goten halen en verkopen.”

„Afgesproken!” zei Willem en het tweetal ging het huis binnen.

De jongens keken nog even rond op het erf, maar er was niets wat hun belangstelling opwekte. Daarom liepen ze terug naar de Kameleon en voeren naar het meer.

Daar was het echt gezellig door de vele motor- en zeilboten,

die elkaar kruisten. Er waren hele dure motorboten bij, waarin een groot gezin ruimschoots kon wonen en er voeren zeiljachten met lange masten en enorme zeilen. Maar de meeste boten waren niet groot en dat was maar gelukkig ook, want anders zou er spoedig geen plaats meer zijn om rustig over het meer te kunnen zeilen.

Sietse manoeuvreerde de Kameleon handig tussen al die boten door, totdat Louw naar een boot met een buitenboordmotor wees. De boot voer langzaam en de vrouw, die aan het roer stond, wenkte naar onze vrienden, alsof ze iets duidelijk wilde maken.

„Die mensen hebben waarschijnlijk hulp nodig!” begreep Louw.

„Ja, dat geloof ik ook,” riep Sietse en hij stuurde de Kameleon naar de langzaam varende boot, die de naam ‚Vreugde’ droeg.

Het was een kleine ijzeren praam, met een zelfgemaakte kajuit, dat zag je zo. Hoewel degene die de kajuit had getimmerd, zeker zijn best had gedaan om alles zo fraai mogelijk te maken, was de boot niet een van de mooiste. Maar er was wel veel ruimte aan boord.

De Kameleon voer langsij en de vrouw riep: „We hebben hulp nodig! Onze boot lekt. Mijn man probeert het lek te

stoppen, maar er komt steeds meer water binnen!”

De jongens keken door een raam in de kajuit en zagen hoe de man een kussen tegen de stalen wand drukte. Er zat een scheur in de ijzeren romp en de man probeerde het lek zo goed mogelijk te stoppen.

Sietse wist raad. Hij nam uit het kastje onder de achterbank een stuk zeildoek en duwde dat onder water, langs de buitenkant van de Vreugde tot over de scheur. De druk van het water, dat door de scheur naar binnen wilde stromen, duwde het zeildoek in de opening en sloot daarmee het lek af.

De man hoefde nu niet langer het kussen tegen de wand te duwen en opgelucht riep hij: „Dat hebben jullie geweldig goed gedaan, jongens! Maar nu moeten we zo snel mogelijk naar de wal, want zo kunnen we niet verder varen.”

„U moet naar Gaastra, de hellingbaas, varen!” zei Hielke. „Hij haalt de boot uit het water en last dan wel een plaat ijzer over de scheur.”

„Maar dat gaat geld kosten,” zei de man. „Zo rijk ben ik niet!” En de vrouw vertelde: „We hebben al ons spaargeld voor deze boot gegeven en nu blijkt dat we bedrogen zijn. Het is een grote schande! Mijn man heeft hard voor het geld moeten werken en we hebben heel zuinig gedaan. Nu blijkt

alles voor niets te zijn geweest! We hadden ons zó op deze vakantie verheugd. Maar die boot deugt niet! We zijn bedrogen!”

De jongens maakten de Kameleon aan de Vreugde vast en Sietse gaf meer gas, waarna de beide boten snel verder voeren. Hielke en Louw zorgden ervoor dat het stuk zeildoek op de scheur bleef door er met de peddel en een vaarboom tegenaan te duwen. Toch moest Sietse af en toe snelheid minderen, omdat het doek dreigde te verschuiven. Al varende kwamen ze Willem Kabel in zijn kleine praam met buitenboordmotor tegen.

Nauwelijks zag de eigenaar van de Vreugde hem of hij riep kwaad: „Hé, jij! Je hebt me een leuke boot verkocht, lelijke oplichter!”

Willem keek verbaasd en stuurde zijn praam naast de Vreugde. „Wat zegt u?” riep hij. „Is de boot lek? Ik wil haar wel terugkopen voor hetzelfde geld!”

„Dat zou je wel willen!” antwoordde de vrouw. „Dan zou je de kajuit gratis hebben! Maar daar trappen we niet in!”

„Goed!” vond Willem. „Dan valt er dus niets te handelen!”

„Van jou koop ik nooit meer wat!” riep de man. „Jij bent niet te vertrouwen!”

Willem haalde zijn schouders op en stuurde zijn boot de

andere kant uit. Het interesseerde hem verder niet dat de boot lek was, want hij zei: „Handel is handel!” En volgens die regel kon hem verder niets verweten worden, vond hij. Wie iets koopt, moet goed uit zijn ogen kijken, nietwaar? Vrolijk fluitend vervolgde Willem zijn tocht naar de overkant van het meer.

Sietse stuurde de Kameleon met de Vreugde naar de brug, die reeds werd opengedraaid.

„Averij?” vroeg de brugwachter.

„Een scheur in de romp!” riep Sietse. „Wij gaan naar de helling!”

Ze voeren het dorp door tot voorbij de zuivelfabriek en legden aan bij de scheepswerf van Gaastra. De hellingbaas en zijn knecht kwamen vragen wat er aan de hand was.

„Meneer Gaastra, er zit een scheur in de romp. Wilt u de boot alvast uit het water halen?” vertelde Hielke.

„Wij kunnen die boot niet laten zinken!” vond Gaastra en hij beduidde Sietse dat hij de Vreugde voor een groot raam van dikke balken moest leggen, dat vanaf de wal onder water verdween. Toen de boot lag zoals Gaastra het wilde, draaiden hij en zijn knecht ieder aan een grote lier, waardoor een dikke dwarsbalk, die onder water lag, omhoogkwam en het bootje meenam de helling op. Zo lag de Vreugde spoedig op het

droge en kon Gaastra met een hamer de hele romp van de boot bekloppen. Het bleek dat er verder geen slechte plekken in de ijzeren wand zaten.

„Het valt nogal mee,” zei Gaastra tegen de eigenaar, die De Jong bleek te heten. „Wij zullen een strip over de scheur lassen en dan kunt u weer rustig gaan varen.”

„Wat gaat dat kosten?” vroeg meneer De Jong. „Ik zit niet ruim in mijn geld, want ik heb nogal veel geld besteed aan het timmeren van de kajuit.”

„Ik zal het goed met u maken,” beloofde Gaastra. „U hoeft niet meteen te betalen. Dat mag u desnoods volgend jaar doen!”

„En waar moeten wij nu heen?” vroeg mevrouw De Jong. „U kunt hier blijven wachten, mevrouw,” zei Gaastra. „We lassen de scheur meteen. Over twee uurtjes is alles klaar en kunt u weer varen.”

Dat vonden meneer en mevrouw De Jong geweldig en ze bedankten de jongens dat ze hen naar de helling hadden gebracht.

„Geen dank!” riep Sietse. „We hielpen u met plezier. Tot ziens!”

De jongens voeren terug naar het dorp en Hielke legde het natte stuk zeildoek over de motorkap om het te laten drogen.

Bij het Raadhuisplein stond veldwachter Zwart en hij vroeg wat er aan dat woonbootje mankeerde.

„Er zat een scheur in de romp!” vertelde Hielke. „We hielden de opening dicht met dit zeildoek en nu gaat Gaastra het lek dichtlassen!”

„Juist!” zei Zwart. „En weten jullie toevallig ook waar dat bootje vandaan komt?”

„Uit de stad,” antwoordde Sietse. „Die meneer heeft zelf de kajuit erop gebouwd.”

„Ze hebben er hard voor moeten sparen!” zei Kees. Hij vond dat een hele prestatie. Zelf spaarde hij nooit, hij versnoepte zijn geld liever.

„De boot is gekocht van Willem Kabel!” vertelde Louw nog.

„Aha!” riep Zwart. „Willem Kabel? Juist! Welbedankt!” Hij liep naar het gemeentehuis en onze vrienden voeren verder.

„Het zit niet helemaal rustig met die Willem Kabel,” merkte Kees op. „Zwart keek veelbetekenend, toen Louw die naam noemde.”

„Willem is een raadsel!” vond Sietse. „Hij werkt nooit en doet toch maar wat hij wil!”

„Dat begrijp ik best,” zei Hielke, „want als hij oude, leuke boten voor goed en duur verkoopt, verdient hij genoeg!”

„Ik vind het afzetterij!” riep Louw. „Die mensen hebben nog

geluk gehad. Stel je voor dat de hele romp verrot was geweest, dan hadden ze al hun spaarcentjes naar de bodem zien zinken.”

„Maar dank zij het kordate optreden van de Kameleon is erger voorkomen!” merkte Kees lachend op. „En breng mij nu maar naar huis, want er zit vast ook een scheur in mijn maag of het is etenstijd!”

„Warempel!” zag Louw. „Het is tien voor twaalf!”

„Volle kracht vooruit, schipper!” zei Sietse en hij schakelde de hoogste versnelling in. De sneldraaiende schroef wierp een grote hekgolf op, die woest tegen de rietkragen langs de dijk rolde. Het riet werd overspoeld, waarna het zich weer oprichtte.

„Niet zo dicht langs de kant!” waarschuwde Hielke. „Als er rietpollen losslaan, krijgen we het met Zwart aan de stok!” Sietse schakelde terug in een lagere versnelling, want ze voeren reeds bij de Woudaap.

Toen Kees aan wal ging, kwam vader Dijkstra juist uit het schuurtje naast de molen.

„Dat is prompt op tijd, Kees!” zei hij goedkeurend. „Moeder heeft het eten klaar! Je hebt zeker een scherpe neus, dat je dat kunt ruiken?”

„Wel nee,” zei Kees, „ik heb een heel goed horloge!”

„Hoe kom je daaraan?” vroeg Dijkstra verbaasd. „Waar is het?”

„Hier!” riep Kees en hij wees naar zijn maag, waarna hij lachend in de molen verdween.

Dijkstra schudde het hoofd en zei tegen de jongens in de Kameleon: „Dat horloge van hem is wel goed bij de tijd. Het loopt nooit achter, eerder voor. Het zou beter zijn als hij een wekker in zijn hoofd had. Dan zou hij ’s morgens kwieker opstaan!”

„Maar dan kreeg hij wel een dik hoofd!” riep Sietse, waarop onze vrienden lachend terugvoeren naar huis.

HOOFDSTUK II

Meneer Voogd komt in het dorp
Jaap Koelman neemt de verkeerde bus

Een man in een boot blies op een scheepstoeter, omdat zijn boot de brug moest passeren. Hij deed dat zoals een muzikant in een fanfarekorps, waardoor Hielke en Sietse naar buiten holden om te kijken wie er door de brug moest.

Het was familie De Jong in de gerepareerde Vreugde.
„Alles is weer in orde, jongens!” glunderde De Jong. „Jullie worden nogmaals bedankt voor alle hulp!”
„Jullie hebben onze vakantie gered!” riep zijn vrouw. „Nog reuze bedankt, hoor!”

„Het was de moeite niet!” antwoordde Sietse.

„En nog veel plezier!” riep Hielke ook.

De boot voer door de brug en de familie De Jong wuifde net zo lang naar de Klinkhamertjes tot de boot uit het zicht verdween.

Hielke en Sietse liepen weer naar de smederij, waar ze op Louw bleven wachten.

Toen kwam Gerben binnen. „Hoe is het met de temperatuur

hier?” vroeg hij. „Ik vind het buiten erg warm. Het is veel warmer dan toen het zo koud was.”

„Heb je koorts?” vroeg Sietse. „Het is helemaal niet bijzonder warm. Het is zomer!”

„Ik ben zo gezond als een vis,” zei Gerben. „Maar buiten op het veld schijnt de zon dwars door je heen en dan is het gauw te warm!”

„Koop dan een parasol,” stelde Hielke lachend voor.

„Dat is geen gek idee,” vond Gerben. „Ik kan misschien beroemd worden door een parasol uit te vinden die aan een gordel op de rug kan worden bevestigd. Daar wil ik eens diep over nadenken.”

„Het zal weer iets heel moois worden,” spotte Sietse. „Als jij diep gaat nadenken, komt er alleen maar een hoop onzin uit de bus!”

„Dacht je dat?” riep Gerben verontwaardigd. „Dan heb jij er zeker nog nooit van gehoord hoe ik vliegenverdrijvers heb uitgevonden!”

„Vliegenverdrijvers?” vroeg Hielke. „Hoe zagen die dingen eruit? En hoe kwam je op de gedachte?”

„Tja,” zei Gerben. „Het is met een uitvinding meestal zo dat je onverwacht een idee krijgt, inspiratie noemen geleerden dat. Dat gebeurde enige jaren geleden ook met mij, toen hier

een vliegenplaag was. Iedereen liep de hele dag met zijn handen te zwaaien om de vliegen te verdrijven. Het was wel een grappig gezicht, als je zag hoe de vissers langs de oevers van het meer met hun handen in de lucht sloegen om de insecten van zich af te houden. Daar werd iedereen natuurlijk doodmoe van en het ergste van alles was dat er steeds meer vliegen kwamen. Maar op een avond, tijdens het melken, kreeg ik plotseling een geweldig idee! Het is met uitvindingen meestal zo dat de meeste zijn ontleend aan de natuur. Er wordt vaak gezegd: er is niets nieuws onder de zon. En dat is inderdaad zo. Kijk maar naar de vormen van vogels en zo zijn er wel meer voorbeelden. Tijdens het melken zag ik hoe handig de koeien met hun staarten de vliegen verdreven. En toen had ik de grootste uitvinding van deze tijd: een automatische koeiestaart!”

„Wat?” riep Sietse. „Een automatische koeiestaart om vliegen te verdrijven? Je bent niet goed snik!”

„Zo gek was dat niet,” beweerde Gerben. „Iedereen kon een namaakkoeiestaart op zijn rug binden en met een elektromotortje sloeg de staart heen en weer zoals de ruitewissers van een auto. De staart sloeg om de beurt over de linker- en over de rechterschouder en er was geen vlieg die zich in de buurt waagde!”

„En waarom wordt die prachtige uitvinding van jou dan niet meer gebruikt?” vroeg Sietse spottend.

„Het werd verboden,” vertelde Gerben. „De politie in de stad kreeg klachten, omdat de mensen elkaar in de ogen sloegen. In de vrije ruimte kon je zo’n superstaart wel gebruiken, maar zodra je in een menigte liep, was het mis. Dan sloeg de ene staart al gauw in de ogen van de ander en omgekeerd. Het werd een ‚staartenmepperij’ en daar ontstonden zoveel ruzies door, dat de politie het dragen van koeistaarten verbood!”

„Dat was dan wel heel jammer voor jou,” zei Hielke lachend.

„Je had met die uitvinding veel geld kunnen verdienen!”

„Ik heb ook altijd pech!” jammerde Gerben.

Voor de smederij stopte de bus uit de stad. Er stapte een kleine, magere man uit, gevolgd door een nogal dikke vrouw. De man droeg twee koffers die klaarblijkelijk erg zwaar waren, want hij had nauwelijks enige stappen gedaan of hij zette het vrachtje aan de kant van de weg neer. Terwijl de bus verder reed, keek de dame verstoord om zich heen. Ze zag de nieuwsgierige gezichten van Gerben en de jongens achter het raam van de smederij en kwam kordaat naar de deur. Haar man volgde, maar liet de koffers staan.

De vrouw draaide zich om en riep kwaad: „Neem de koffers mee, Adriaan! Laat ze niet onbeheerd achter!”

De man deed wat er van hem werd verlangd en de mevrouw kwam de smederij binnen.

„Goedemiddag!” groette ze. „We moeten naar het hotel ,De Gouden Leeuw’! Is dat nog ver van hier?”

„Het hotel staat midden in het dorp, mevrouw,” antwoordde Gerben. „U had nog even verder met de bus moeten rijden.”

„Heb ik het niet gezegd?” riep haar man, die ook de smederij binnenkwam en de koffers op de grond zette.

„Zet de koffers niet hier op de vieze grond!” riep de mevrouw boos uit. „Ze worden helemaal vuil! Dat je dat niet ziet!”

Klinkhamer kreeg medelijden met de man, die zeker een beetje onder de plak zat, en zei: „Hielke en Sietse! Nemen jullie ieder een koffer en breng ze voor meneer naar het hotel!”

De jongens namen de koffers en de man gaf Klinkhamer een hand en bedankte hem. „Het is heel vriendelijk van u om me te helpen! Ik kom hier in het dorp een tijdje logeren. Mijn naam is Voogd!”

„Tot uw dienst, meneer Voogd. Mijn naam is Klinkhamer, ik ben de dorpsmid. Ik hoop dat u hier een prettige vakantie zult hebben!”

„Kom, Adriaan!” riep mevrouw Voogd ongeduldig. „We moeten voortmaken. Anders mis ik de bus en ik moet

vandaag nog terug.”

„Blijft u dan niet in ons gezellige dorpje logeren?” vroeg Gerben.

„In dit gehucht?” riep de mevrouw minachtend. „Ik dank je feestelijk! Trouwens, ik heb er geen tijd voor. Iemand zal toch voor onze zaak moeten zorgen, nietwaar? Adriaan! Waar ben je?”

Haar man liep reeds met Hielke en Sietse mee naar het hotel. De koffers stonden op de bagagedrager van de fiets van de jongens. Sietse stuurde en Hielke hield de koffers op hun plaats. Mevrouw Voogd haastte zich achter het drietal aan. Zo gingen ze naar het Raadhuisplein, midden in het dorp, waaraan het hotel De Gouden Leeuw stond. De voorbijgangers keken nieuwsgierig naar deze stoet en meneer Voogd groette iedereen vriendelijk.

Zijn vrouw deed dat niet. Haar hoofd werd steeds roder, doordat ze haar man en de jongens nauwelijks kon bijhouden. Dat gaf haar een niet al te vriendelijk gezicht en een nog bozere uitdrukking.

Veldwachter Zwart, die op de stoep voor het gemeentehuis stond, zag hoe de jongens hun fiets tegen de muur van het hotel zetten, en de koffers in de deuropening op de grond plaatsten.

Meneer Voogd bedankte onze vrienden voor de hulp en voegde er fluisterend aan toe, zodat zijn vrouw het niet kon horen: „Jullie krijgen er nog wel wat voor. Tot ziens!” Hij verdween in het hotel, waar zijn vrouw reeds naar binnen was gegaan. Sietse gaf de fiets een duw en sprong op het zadel. Hielke ging op de bagagedrager zitten en zo reden ze het plein over.

Bij het gemeentehuis hield Zwart hen aan en hij vroeg: „Wie waren die mevrouw en meneer?”

„Dat is meneer Voogd,” vertelde Hielke. „Hij komt hier logeren!”

„Zijn vrouw logeert hier niet!” vervolgde Sietse. „Zij gaat terug naar de stad om op hun zaak te passen.”

„Wat voor zaak?”

„Dat weten wij ook niet,” zei Hielke.

„Hm! Juist!” bromde Zwart en hij ging het gemeentehuis binnen.

Louw kwam aanhollen. „Kan ik meerijden?” vroeg hij.

„Wel ja! Klim maar op de stang!” zei Sietse.

„Maar we mogen niet met z’n drieën op één fiets,” waarschuwde Hielke.

„Zwart ziet het toch niet,” vond Sietse. „Hij is net naar binnen gegaan. Kom op, Louw!”

Met Louw op de stang en Hielke op de bagagedrager fietste Sietse terug naar de smederij.

Toen ze in de smederij waren, vroeg Gerben: „En is die arme man al afgeleverd in het hotel?”

„Ja, meneer kan van zijn vakantie gaan genieten,” zei Sietse.

„Daar heeft hij ook wel behoefte aan,” vond Gerben. „Hij is nogal mager. Misschien krijgt hij niet genoeg te eten van zijn vrouw. Toch heb ik een man gekend die wel driemaal magerder was. Toen ik hem voor de eerste keer ontmoette, had hij al vier keer goedendag tegen me gezegd, voordat ik hem zag.”

„Kom, jongens! Het wordt tijd dat we gaan varen!” riep Sietse.

„Als we naar hem blijven luisteren, fantaseert hij nog meer gekke verhalen!”

De jongens liepen naar het boothuis. De Kameleon werd gestart en voer weldra weer op het meer in de richting van de Woudaap om Kees te halen.

Maar Kees was nergens te zien. Hij was druk aan het werk in het schuurtje en zijn vrienden zagen dat er een juffrouw bij hem stond die moeilijkheden met haar bromfiets had. De achterband was lek. Kees lag op z'n knieën naast de brommer die op zijn standaard stond en door de juffrouw werd vastgehouden. Kees draaide het wiel rond en ontdekte dat er

een spijker in de band zat. Op dat moment kwamen zijn vrienden binnen en Hielke en Sietse, die in de smederij meerdere malen een lekke fietsband hadden geplakt, waren meteen vol belangstelling en wilden best even helpen.

„Hier is de boosdoener!” zei Kees en hij trok met een nijptang de spijker uit de band.

„Wacht!” riep Sietse. „Houd het wiel vast. Dan weten we waar de band lek is en hoeven we de band slechts op die ene plaats eruit te trekken. Dat bespaart werk!”

De plaats waar de spijker in de band had gezeten, was nauwelijks meer zichtbaar. Sietse hield het wiel vast, zodat het niet kon ronddraaien, en zijn duim op de plek waar de spijker in de band had gezeten. Met twee bandlichters haalden Hielke en Sietse de buitenband gedeeltelijk uit de velling.

Daarna trokken ze een stukje van de binnenband te voorschijn; daarin was duidelijk een gaatje te zien, dat veroorzaakt was door de binnengedrongen spijker. Het stuk band waar het gaatje in zat, werd schoongemaakt met benzine. Daarna werd er solution op gesmeerd en na even wachten tot het wat was opgedroogd, werd er een stukje rubber opgeplakt. Toen het goed vastzat en droog was, werd de binnenband weer in de buitenband geduwd, de buitenband achter de vellingrand gebracht en kon de band weer worden

opgepompt.

Tot grote tevredenheid van de juffrouw bleek alles weer in orde te zijn en ze gaf Kees een fooi voor de hulp, waarna ze vertrok in de richting van het dorp.

„Zo!” riep Kees glunderend. „Dat heb ik weer verdiend!” Hij stopte het geld in zijn zak.

„Maar Hielke en Sietse deden het werk,” merkte Louw op.

„Dat weet ik,” zei Kees, „en daarom ga ik trakteren! Laten we naar de overkant van het meer varen, want daar krijg je extra dikke ijswafels!”

„Jij mag het geld wel houden,” vond Hielke. „Doe het maar in je spaarpot!”

„In mijn spaarpot?!” riep Kees verbaasd. „Wie heeft er tegenwoordig een spaarpot? Ik niet! Ik maak liever plezier van mijn centen voor het te laat is. Door die lucht- en watervervuiling kunnen we toch niet lang meer leven, zeggen de geleerden. Dus, waarom zou ik dan sparen?”

„Hij heeft altijd wel een smoesje om te kunnen snoepen,” zei Louw. „Je bent me er eentje, Kees!”

„Lust je dan geen ijs?” vroeg Kees.

„O ja! Dat wel!” beaamde Louw.

„Wat zeur je dan?” riep Kees. „Vooruit, jongens, we gaan!” Ze stapten in de Kameleon en zetten koers naar de overkant.

Sietse stuurde de boot naar de ingang van een groot kanaal. Juist toen ze er binnenvoeren, kwam Willem Kabel er met zijn kleine praam uit. In zijn Vrijheid lag een stapel nieuwe planken.

„Ga je timmeren, Willem?” vroeg Kees.

„Ja! Ik maak een vogelkooitje voor een kanarie, nou goed!” riep Willem en hij voer met zijn luid knetterende buitenboordmotor in de richting van de stenen brug. Hij woonde in een huisje aan de poldervaart.

„Dat zal een mooi vogelkooitje worden,” lachte Louw. „Hij had hele dikke planken aan boord.”

„Willem vertelt nooit wat hij van plan is,” zei Hielke. „Hij doet altijd zo geheimzinnig! Misschien is het hout bestemd voor het boerderijtje De Albatros, waar die rijke meneer wil gaan wonen.”

„Voor mijn part maakt hij er een varkenshok van,” vond Kees.

„Maar bij de volgende straat moet je aanleggen, Sietse! Daar zijn we vlak bij de ijsman!”

Ze voeren verder het dorp binnen en Sietse stuurde naar de plaats die Kees aanwees. Het was bij een smal straatje, dat vanaf het kanaal naar het dorpsplein liep. Op de hoek van het straatje en het plein was een bakkerswinkel, waar ijs werd

verkocht. Kees holde er op een draf heen en zijn vrienden wandelden hem rustig achterna.

„Het geld brandt in zijn zak,” zei Sietse. „Hij wil het zo gauw mogelijk kwijt.”

Even later stonden ze allemaal aan een grote ijswafel te likken.

„Lekker, hè?” vroeg Kees. „Je krijgt ze nergens zo dik voor je centen. Met het plakken van banden kun je een mooi centje verdienen. Ik zal een pak spijkers op de polderdijk strooien, dan kan ik misschien dagelijks wat verdienen.”

„Je zult toch wel wijzer zijn?” vroeg Hielke verontwaardigd.

„Natuurlijk!” riep Kees luid lachend. „Geloofde je het?”

„Nou ja, je bent anders een rare!” vond Hielke.

De bus uit de stad stopte op het plein. Voor een van de ramen zat een jongeman, die naar onze vrienden wuifde en vervolgens opstond om de bus te verlaten.

„Wie is dat?” vroeg Hielke verwonderd.

„Ik weet het niet,” zei Sietse. „Ik herken hem niet.”

De jongeman kwam uit de bus en liep naar onze vrienden toe.

„Hé, het is Jaap Koelman,” zag Kees. „Waarom stapt hij nou hier uit de bus?”

„Hallo, jongens,” riep Jaap, „mag ik met jullie mee naar huis varen? Ik ben per vergissing in de verkeerde bus gestapt.”

„Natuurlijk mag je met ons mee,” zei Sietse, „maar ik dacht dat je altijd met de bus van zes uur thuiskwam.”

„Dat is geweest,” vertelde Jaap somber. „Ik heb geen werk meer.”

„Dat is niet zo mooi,” vond Hielke.

„Dat is het zeker niet!” zei Jaap grimmig. „Het is een grote schande!”

De jongens vroegen hem maar niets meer, want Jaap was in een veel te trieste stemming. Ze liepen naar de Kameleon, waar Jaap op het voorbankje ging zitten en Louw op de motorkap. Daarna voeren ze terug naar het meer. Kees, die altijd erg nieuwsgierig was, vroeg aan Jaap wat voor werk hij deed in de stad.

„Ik was voorman op een kindervagenfabriek,” vertelde Jaap. „Ik ben daar gaan werken als jongen van veertien en ik wist me op te werken tot baas. Vaak had ik goede ideeën over nieuwe modellen en hierdoor bracht ik het tot voorman. En, al zeg ik het zelf, dat fabriekje had veel aan mij te danken. Mijn meisje en ik begonnen reeds trouwplannen te maken, maar nu ben ik zomaar zonder werk. Ik kreeg onenigheid met de zoon van de directeur over de vering van een nieuwe vagen. Die zoon is pas één maand in het bedrijf en weet van niets. Toch zou hij even vertellen hoe de vagen moest

worden gemaakt, terwijl ik duidelijk kon aantonen dat de constructie fout was. Zijn vader wilde ook niet luisteren en zei toen tegen mij: „Koelman, als u er niet aan kunt wennen, dat mijn zoon boven u staat, kunt u beter vertrekken.’ En zo ging ik de laan uit en was mijn werk kwijt. Ik was zo kwaad over deze slechte behandeling, dat ik per vergissing de verkeerde bus naar huis nam en hier terecht kwam. Tja, jongens, zo gaat het in het leven, als je denkt dat je iets hebt bereikt, ben je het al weer kwijt!”

„Wat ga je nu doen?” vroeg Sietse.

„Ander werk zoeken. Maar waar vind ik een bedrijf waar ik weer voorman kan worden? Gelukkig heb ik wat geld gespaard. Dat geld was bestemd voor ons trouwen, maar dat zal nu moeten wachten. Het is voor Joke ook niet prettig als ze hoort wat er met me is gebeurd. Maar had ik dan dat eigenwijze directeurszoonje zijn zin moeten geven, terwijl ik wist dat hij fout zat? Ik kan nu eenmaal niet ja knikken als het nee moet zijn!”

„Je hebt gelijk, Jaap!” zei Sietse en alle vrienden waren het hiermee eens.

De Kameleon voer snel het meer over en Jaap keek verbaasd naar de grote boeggolven.

„Ik wist dat jullie boot snel kon varen,” zei hij, „maar dat hij zo

snel ging, had ik niet gedacht. Overigens heb ik geen haast, want een minder prettige tijding komt altijd vroeg genoeg.”

„Dan varen we langzamer,” vond Sietse. „En dat kost nog minder benzine ook.”

„Het boerderijtje van Piet Klaver wordt verbouwd,” vertelde Kees aan Jaap, „misschien kun je daarbij helpen. Dan heb je weer werk.”

„Maar ik ben geen timmerman,” zei Jaap, „en zo’n verbouwing is over enige weken klaar en dan zit ik weer zonder werk. Ik kan beter naar een andere fabriek gaan!”

De Kameleon naderde de brug en voer de vaart in naar het dorp. Bij het Raadhuisplein werd aangelegd en Jaap ging aan wal. Hij bedankte onze vrienden voor hun hulp en stak het plein over naar de straat waarin ook Gerben woonde.

„Jaap krijgt wel weer werk,” zei Sietse, „hij is een vlijtige werker!”

En met die voorspelling bekeken onze schippers de toekomst van Jaap niet al te somber en ze voeren opgeruimd terug naar het meer.

Op het eiland in het midden van het meer waren jongens aan het voetballen en Sietse stuurde hun boot daarheen. Onze vrienden mochten ook mee voetballen en vooral Sietse deed daarbij zijn uiterste best om doelpunten te maken, want het

groepje waarin hij meespeelde, stond met drie-één achter. Er werd fel gestreden en de tijd vloog om. Door het volhouden van Sietse werd het drie-drie en dat vonden de jongens een mooie stand om mee op te houden. Sietse was het daarmee niet eens, want hij had willen winnen.

„We zijn niet bang om te verliezen,” zei een van de jongens, „maar we moeten nog terug naar de overkant en daarvoor moeten we tegen de wind in roeien.”

„We brengen jullie wel terug,” bood Hielke aan.

De beide roeiboten van de jongens werden naast elkaar vastgebonden en toen begon de Kameleon hen te duwen. Met een flinke snelheid voeren ze naar het kanaal en dan naar het dorp. Daar wees de torenklok al bijna zes uur aan.

„Drommels,” riep Kees, „ik kom veel te laat thuis! Dat is jouw schuld, Sietse Klinkhamer! Jij wist van geen ophouden!”

„Maak je niet dik,” zei Sietse, „die boterham van jou wacht wel! Die loopt heus niet weg!”

Onze vrienden voeren snel terug, het meer over naar de Woudaap.

Dijkstra kwam in de deuropening en riep: „Wat ben je laat, Kees? Wij hebben het eten al op!”

„Is alles op?” schrok Kees en hij holde het huis binnen.

Dijkstra schudde zijn hoofd en Sietse riep lachend: „Het

horloge van Kees liep deze keer toch achter!”

„Zeg dat!” beaamde Dijkstra. „Het is een groot wonder dat hij te laat aan tafel komt. Ik mag het wel in de krant zetten!”

HOOFDSTUK III

Een dag uit het leven van een coureur

Hielke en Sietse vertelden thuis dat Jaap Koelman met hen was meegevaren in de Kameleon.

„Nu zit hij zonder werk,” besloot Hielke het verhaal, toen alles was verteld.

„Ik vind het niet fijn van die directeur om Jaap maar meteen te laten gaan!” vond moeder Klinkhamer. „De jongen heeft steeds erg zijn best gedaan voor dat bedrijf. Ik vind zoiets onbillijk!”

„Tja, moeder,” zei Klinkhamer, „als een vader denkt dat zijn zoon door iemand wordt gedwarsboomd, vindt hij dat die man beter weg kan gaan. Het is verkeerd, maar ja, zo gaat het. Jaap zal nu ander werk moeten zoeken en daar zal hij zeker wel zijn best voor doen!”

Jaap kon die nacht niet zo best slapen en dat is te begrijpen, maar midden in de nacht schrokken Hielke en Sietse ook wakker. Het was hard gaan waaien en daardoor viel er met veel geraas een dakpan naar beneden.

Klinkhamer ging kijken wat er aan de hand was. Hij opende

het raam en keek op het dak. De wind, die nu vrij door het open raam naar binnen kon blazen, sloeg de kamerdeur met zo'n smak dicht, dat moeder ook al verschrikt uit bed sprong. Klinkhamer sloot snel het raam en zei: „Het valt nogal mee! Er is slechts één dakpan gevallen, dat is alles. Laten we maar weer gaan slapen, want het is nog te vroeg om op te staan.” Met het vooruitzicht dat de volgende morgen de golven op het meer lekker hoog zouden zijn, kropen Hielke en Sietse weer onder de wol.

Maar 's morgens bij het ontbijt zei moeder: „Jullie kunnen niet varen! Het waait veel te hard!”

„Dat valt best mee,” vond Sietse. „Er zijn nog genoeg boten op het meer!”

De telefoon rinkelde.

Het was boer Brandsma, die vroeg of Klinkhamer hem zo spoedig mogelijk een paar steekschoppen kon bezorgen.

„Jongens,” riep Klinkhamer, „jullie moeten twee schoppen naar Brandsma brengen. En als jullie met de boot gaan, blijf dan zo dicht mogelijk langs de wal varen. Dat is het veiligst!”

„Het komt best in orde, vader,” beloofden Hielke en Sietse. Moeder schudde haar hoofd en zei: „Ik had liever dat ze op de fiets gingen.”

„Op de fiets?” riepen haar zoons verbaasd. „Maar dan

moeten we terug lopen, want dan hebben we tegenwind. En met die schoppen langs het frame is het veel te gevaarlijk om te fietsen! Bovendien kunnen we wel van de weg afwaaien. Met de boot is het veiliger en we hebben toch in veel zwaardere stormen gevaren?”

„Ja, dat is waar,” stemde Klinkhamer toe. „Maar doe wel voorzichtig!”

Direct na het eten gingen Hielke en Sietse met hun vader mee naar de smederij, waar Klinkhamer hun twee nieuwe steekschoppen gaf.

„Ga er nu meteen naar toe,” zei Klinkhamer, „want Brandsma heeft er nogal haast mee!”

„Wachten we niet even op Louw?” vroeg Hielke.

„Die komt misschien niet, omdat het zo waait,” dacht Sietse.

Hij nam de beide schoppen en liep ermee naar de achterdeur van de smederij. Op het moment dat hij de deur opende, kwam Louw door de voordeur met het gevolg dat de wind pal door de werkplaats gierde en veel stof deed opwaaien.

„Deuren dicht!” riep Klinkhamer kwaad en hij liep naar de achterdeur en deed haar op slot.

Sietse was al buiten en liep naar het boothuis. Hielke en Louw gingen de voordeur uit en langs de smederij naar achteren.

De Kameleon deinde in het boothuis op en neer, want ook daar rolden de golven binnen.

De jongens stapten aan boord en Louw glunderde. „Het zal wel lekker ruig zijn op het meer.”

„Misschien word je wel zeeziek,” zei Sietse.

„Wel nee!” riep Louw. „Daar heb ik nog nooit last van gehad.”

De Kameleon vertrok en voer onder de brug door. De brugwachter tuurde door een verrekijker over het water, waar de golven woest over elkaar rolden.

„Zou er soms een schip in nood zijn?” vroeg Hielke en de jongens tuurden ook naar alle kanten, maar ze ontdekten niets bijzonders.

Sietse liet de Kameleon langs de dijk varen in de richting van de Woudaap. Onze schippers voeren voor de wind en dat was voor de Kameleon niet zo gunstig. Als Sietse de boot snel liet varen, trok de schroef de achterstevén zo diep in het water dat de golven gemakkelijk binnenboord konden slaan.

Daarom schakelde Sietse de motor terug naar de tweede versnelling en zo ging het met de hulp van de wind toch nog snel genoeg.

Bij de Woudaap wachtte Kees met een verrassing. Hij had op een zelfgebouwd, vierwielig karretje een zeil geplant. Met die

zeilwagen stond hij nu te wachten op de Kameleon. Hij riep naar zijn vrienden: „Zullen we even om het hardst gaan doen? Ik met mijn wagen en jullie met de boot?”

„Goed,” riep Sietse, „neem jij maar een voorsprong! Wij winnen het toch!”

Kees gaf het wagentje een duw en sprong erop. Het zeil, dat was gemaakt van een groot stuk plastic, ving meteen zoveel wind, dat de dunne mast, waaraan het met dwarslatten was bevestigd, ervan boog. Gelukkig stond de mast achter Kees' rug, zodat hij haar kon steunen door ertegenaan te leunen. Het nadeel ervan was evenwel dat Kees totaal geen controle over het zeil kon uitoefenen, omdat het achter hem stond. Het wagentje, waarvan de wielen afkomstig waren van een afgedankte kinderwagen, reed zo licht, dat het weldra heel snel over het pad op de dijk suisde. Kees genoot van die snelheid, want hij zag dat de Kameleon hem nauwelijks kon inhalen. Om de Kameleon in de gaten te houden, keek Kees even om en prompt stuurde hij een beetje te veel naar rechts en kwam bijna in de berm terecht. Vlug duwde hij het stuur weer recht en schrok, want het wagentje kantelde bijna toen hij die ruk aan het stuur gaf, zo hard ging hij. Sturen deed hij met zijn voeten, die op de draaibare vooras rustten. Door de steeds groter wordende snelheid sprongen de wielen zo op en

neer, dat Kees zijn voeten nauwelijks op de dunne as kon houden. Hij mocht er dan wel trots op zijn dat hij de Kameleon voor wist te blijven, maar het ging nu toch wel een beetje erg hard. Hij beseftte dan ook hoe dom het was geweest om geen rem op de zeilkar te maken. Nu was het aanbrengen van een rem niet zo eenvoudig geweest en Kees had ook niet verwacht dat het wagentje zo hard zou gaan. Hij had gedacht met de voeten op de grond te kunnen remmen en zo het wagentje wel te stoppen. Maar met deze snelheid was daar geen denken aan, hij zou zijn benen breken.

De zeilkar met Kees suisde voorbij de boerderij van Jellema, waar Gerben vol verbazing naar dat vliegende mirakel keek. Hij stak een hand op naar Kees, maar die groette niet terug. Integendeel, hij durfde geen hand los te laten van zijn zitplaats, die hij krampachtig vasthield.

En toen was er weer iemand die een hand naar Kees opstak, maar nu niet om hem te groeten, maar om hem tot stoppen te manen. Die iemand was veldwachter Zwart. Maar Kees kon niet stoppen en met onverminderde snelheid reed hij op de veldwachter in.

„Stop!” brulde Zwart en sprong haastig opzij.

„Ik kan het niet!” riep Kees en voort suisde zijn racewagen. Maar toen was er plotseling een obstakel op de weg, dat hem

in grote moeilijkheden zou brengen. Een wagen vol hooi reed voor hem uit. Kees had geen claxon en kon dus geen signalen geven en zo wist de voerman niet wat hem van achteren naderde. Er bleef voor Kees maar één mogelijkheid over en die was om precies op het randje van de dijk langs de hooiwagen te sturen. Met twee wielen op de weg en twee in het gras van de berm zou dat wel lukken.

Helaas, het lukte niet. Nauwelijks kwam het linkervoorwiel in aanraking met het gras, of Kees verloor de macht over het stuur. In het gras ondervonden de wielen zoveel tegendruk, dat het wagentje helemaal naar links trok en de dijk afsuisde. „Dat gaat mis!” riep Hielke, want de vrienden zagen Kees pardoes te water rijden. Snel was de Kameleon op de plaats van het ongeluk.

„Hij komt niet boven! Hij verdrinkt!” schreeuwde Louw. Meteen doken Hielke en Sietse te water en ze vonden Kees verward onder het plastic zeil. Sietse rukte het zeil weg en Hielke trok Kees boven water en bracht hem naar de wal. Daar stond veldwachter Zwart reeds. „Is Kees bewusteloos?” vroeg hij bezorgd.

Kees lag met gesloten ogen in het gras en antwoordde met een zucht: „Nee! Ik leef nog!” Toen begon hij over te geven door het vele water dat hij binnen had gekregen.

„Heb je pijn?“ vroeg Zwart. „Is er niets gekneusd?“

Kees ging rechtop zitten en haalde een paar keren diep adem.

„Ik voel niets,” zei hij. „Ik ben gelukkig nog helemaal heel!”

„Inderdaad gelukkig,” vond Zwart. „Je hebt geweldig geboft, jongetje. Je had je nek wel kunnen breken!”

„Maar ik wist niet dat het wagentje zo hard kon rijden!” rilde Kees. „Het ging veel te hard.”

De boer met de hooiwagen reed rustig verder. Hij had van het hele ongeluk, dat zich achter zijn rug had afgespeeld, niets gemerkt.

Kees stond op en vroeg: „Brenge jullie me even naar huis?”

„Natuurlijk!” zei Sietse. „Stap maar in.”

„Zeg, Kees, je mag niet weer met een zeilwagen op de dijk rijden,” waarschuwde Zwart. „Ik verbied het! Het is veel te gevaarlijk! En dat wagentje moet worden opgevist! Het mag daar niet in het water blijven liggen!”

„We zullen ervoor zorgen, meneer Zwart,” beloofde Hielke.

„Zodra we droge kleren hebben aangetrokken, komen we terug.”

En vol gas voer de Kameleon naar de Woudaap.

Kees ging schoorvoetend aan wal. Hij was een beetje bang voor zijn vader.

Dijkstra kwam uit de molen en riep kwaad: „Welverdraaid!

Wat heb je nu weer uitgehaald?! Hoe kom je zo nat?!”

„De zeilwagen van Kees reed te water,” zei Hielke.

„Zeilwagen?” vroeg Dijkstra verbaasd. „Hoe komt hij aan een zeilwagen? Ik heb hier nog nooit zo’n ding gezien!”

„Ik had hem zelf gemaakt,” zei Kees, „en hij ging harder dan de Kameleon. Maar toen kon ik niet langs een hooiwagen en ik reed de dijk af het meer in.”

„En waarom moest jij een zeilwagen maken?” riep Dijkstra.

„Jij hebt altijd van die rare ideeën! Komt daar dan nooit een eind aan?”

„Ik zal het nooit weer doen,” beloofde Kees, „maar ik kan het toch niet helpen dat de remmen weigerden?”

Tja, bij de beste auto’s weigeren de remmen weleens en daar kun je dan niets aan doen. Met dit argument maakte Kees weer veel goed en Dijkstra zei nu heel wat minder kwaad:

„Enfin, ga maar gauw droge kleren aantrekken, anders word je nog ziek!”

Kees verdween meteen in huis en Hielke zei: „Weg wezen, Sietse! Ik krijg het koud!”

Toen zag Dijkstra pas dat de Klinkhamertjes ook kletsnat waren en hij vroeg verbaasd: „Zaten jullie ook op de zeilwagen?”

„Ja!” riep Sietse. „Maar toen lag die al onder water!”

Dijkstra begreep dat niet, maar de jongens vonden het niet nodig om er verder uitleg van te geven en voeren snel terug naar huis. Klinkhamer keek lang niet vrolijk, toen zijn zoons kletsnat thuishkwamen.

En moeder riep: „Daar heb je het al! Heb ik het niet gezegd? Het is veel te gevaarlijk op het meer!”

„Wel nee, moeder! Wij hebben geen ongeluk gehad!” vertelde Sietse. „We zijn nat geworden voor een goed doel!” Dat zoiets kan voor een goed doel, hadden vader en moeder nog nooit gehoord en ze keken Sietse dan ook verbaasd aan, waarop Hielke gauw verklaarde: „Wij hebben Kees moeten redden van de verdrinkingsdood!”

Ze vertelden wat er was gebeurd en Sietse voegde eraan toe: „Zo ziet u, moeder, dat het langs de weg soms gevaarlijker is dan op het water!”

„En de schoppen?” vroeg Klinkhamer. „Zijn die al bij boer Brandsma gebracht?”

„Die liggen nog in de boot, vader.”

„Gaan jullie je dan als de weerlicht verkleiden en breng de schoppen meteen weg! Het heeft nu lang genoeg geduurd!” commandeerde Klinkhamer. En hij ging de smederij weer binnen, terwijl moeder haar zoons van droge kleren voorzag. „Als jullie nu weer nat thuiskomen,” zei moeder, „dan gaan

jullie meteen naar bed!”

„We kijken wel uit!” riep Sietse en ze holden naar de Kameleon en voeren weer het meer op.

Om de verloren tijd in te halen, liet Sietse de Kameleon zo snel mogelijk varen.

Bij de Woudaap was Kees deze keer niet te zien. „Op de terugweg gaan we even bij hem aan,” zei Sietse.

Onze schippers voeren naar de stenen brug en daarna de poldervaart in. Hier was het water veel rustiger en de Kameleon voer snel verder. De jongens zagen hoe bij het boerderijtje De Albatros de timmerlui druk bezig waren met de verbouwing.

Even verder woonde Willem Kabel in een klein huis. Zijn vletje, De Vrijheid, lag voor de wal en danste woest op en neer door de boeggolven die de Kameleon maakte.

„Kijk,” riep Louw, „Willem heeft een nieuwe vloer in zijn praam gemaakt. Daarvoor had hij dus die planken nodig.”

„Willem doet maar,” zei Sietse. „Hij verkoopt oude boten voor veel geld en zo kan hij wel hout kopen.”

Op de weg langs de vaart kwam Jan, de knecht van boer Brandsma, hun tegemoet, zwaar trappend op zijn fiets vanwege de tegenwind.

„Hebben jullie de schoppen?” riep hij.

„Ja!” riep Hielke en hij hield een schop omhoog.

Jan lachte van blijdschap en reed meteen terug naar de boerderij. De Kameleon meerde daar ook af en Hielke gaf de schoppen aan boer Brandsma, die reeds stond te wachten.

„Het heeft wel lang geduurd, maar dat kwam door Kees!” vertelde Hielke. „We moesten hem redden, toen hij met zijn zeilwagen te water reed!”

„Jullie beleven ook altijd wat,” zei Brandsma. Hij bedankte de jongens voor het brengen van de schoppen, waarop de Kameleon terugvoer naar het meer.

De golven bonsden met doffe slagen tegen de zware ijzeren boeg en de waterdruppels spatten de jongens om de oren, maar dat mocht de pret niet drukken. Integendeel, Sietse liet de Kameleon nog sneller tegen de woeste golven in varen en Hielke vroeg verwonderd: „Waar ga je naar toe? Waarom stuur je niet naar de Woudaap?”

„We varen rond het eiland,” zei Sietse, „en dan naar de Woudaap. Het gaat toch zeker lekker, zo pal tegen de wind in?”

„Ik vind het geweldig!” riep Louw lachend. „Maar ik word hier voorin wel natter dan jullie.”

Hielke trok een stuk zeildoek uit het kastje onder de achterbank en gaf dat aan Louw. Als een cape sloeg Louw het

doek om zich heen en toen was hij voldoende beschermd tegen het opspattende water. Dansend over de golven voer de Kameleon rond het eiland. Daar ontdekten onze schippers aan de achterkant een groot, luxueus motorjacht, dat stuurloos ronddreef.

„Daar klopt iets niet!” riep Sietse en hij stuurde naar het jacht, waar hoogstwaarschijnlijk niemand aan boord was. Sietse stuurde langszij en Hielke klom aan dek.

Er was niemand aan boord. Hij probeerde de stuurhut te openen, maar de deur was op slot. De Kameleon werd aan het schip vastgebonden en daarna trok de sterke motor beide boten tegen de wind in naar de overkant.

„Het is een rijkeluisboot,” zei Louw, terwijl hij door de grote ramen in de prachtige kajuit keek.

„Die rijke heren varen wel met grote boten,” zei Sietse, „maar hoe ze zo’n schuit moeten vastleggen, weten ze nog steeds niet!”

„Er staat ‚Marijke-Amsterdam’ op,” zei Hielke. „Die lui zijn zeker naar de stad gegaan en hebben de boot niet extra vastgelegd tegen de storm!”

De sterke Kameleon bracht intussen de boot steeds dichterbij de wal en daar zagen de jongens in een weiland twee palen staan, waaraan touwen waren vastgeknoopt.

„Moet je dat zien!” riep Louw verbaasd. „De touwen zitten nog aan de palen. Die goochemerds hebben ze niet goed aan de bolders vastgemaakt. Dat is wel heel dom!”

„Het zijn natuurlijk zondagsschippers!” zei Sietse.

De Marijke werd door de Kameleon stevig tegen de wal geduwd en Louw en Hielke sloegen de touwen nu extra goed rond de bolders. Toen zagen ze de politieboot aan komen varen.

„Zo, schippers!” riep de brigadier. „Hebben jullie het karwei al geklaard? Wij hoorden dat er een boot ronddreef, maar jullie hebben haar al vastgelegd, zie ik!”

De brigadier stapte van boord aan wal om te controleren of de touwen goed waren bevestigd. Hij voelde aan de palen of die wel stevig in de grond stonden en zei dan: „Mijn complimenten, jongens! Jullie hebben de palen er stevig diep ingeslagen!”

„Dat hebben wij niet gedaan,” zei Sietse. „De palen stonden

er al met de touwen er nog aan. Het schip was losgeraakt van de bolders!”

„Zooo,” zei de brigadier verbaasd en dat wilde zeggen dat hij zoiets nog niet eerder had meegemaakt. „Wel, jongens, ik zal de eigenaar rapporteren dat jullie hem hebben behoed voor mogelijke schade. En kijken jullie een beetje uit met jullie bootje? Het water is onstuimiger dan je denkt!”

„Wij hebben geen last!” zei Sietse en om dat te tonen, liet hij de Kameleon snel wegvaren in een baan van kolkend schuim. De politiemannen keken onze schippers lachend na.

Die Kameleon was toch maar een reuze boot!

„Dat was vandaag alweer ons derde karweitje,” zei Sietse. „En nu gaan wij naar het vierde!”

De Kameleon stevende recht naar de Woudaap, waar Kees reeds stond te wachten. „Ik dacht dat jullie hadden vergeten om mij te helpen!” riep hij.

„Wel nee!” zei Sietse. „Kom maar vlug aan boord. Dan gaan wij het wrak van je Vliegende Hollander zoeken.”

Ze voeren weer langs de dijk tot voorbij de boerderij van Jellema en bereikten de plaats waar Kees te water was gereden. Met de vaarboom, waaraan een haak zat, begon Hielke in het water te tasten om de zeilwagen te zoeken. Het duurde even, toen greep de haak de velg van een wiel en

kon Hielke het wagentje boven water trekken. De mast was gebroken en hing ernaast met het gescheurde plastic zeil. Sietse stuurde de Kameleon naar de wal en het karretje werd op het droge getrokken. De restanten van de mast en het zeil wilde Kees tussen het riet gooien, maar Hielke hield hem tegen.

„Niet doen, jô! Zwart komt natuurlijk controleren of jij wel alles hebt opgeruimd. Als hij dan de mast en het zeil tussen het riet ziet liggen, komt hij vast en zeker bij je thuis klagen en dan heb je de poppen aan het dansen!”

„Je hebt gelijk!” vond Kees en met de brokken van de mast, een grote prop plastic en het wagentje voer de Kameleon terug naar de Woudaap.

Het was heel goed dat de jongens alles hadden meegenomen, want toen ze bij de Woudaap aanlegden, was Zwart daar, die toekeek bij het uitladen.

Zwart knikte goedkeurend en vroeg: „Zeg, jongens? Ik heb gezien hoe jullie een losgeslagen motorjacht terugbrachten naar de wal. Dat was heel goed werk. En kunnen jullie mij ook vertellen welke naam er op die boot stond?”

„Het was de Marijke uit Amsterdam, meneer Zwart!” zei Hielke.

„Goed zo!” zei Zwart en hij noteerde de naam in zijn boekje.

Op dat moment kwam vader Dijkstra erbij.

Hij vroeg verre van vriendelijk: „Wat doet u eigenlijk, meneer Zwart? Maakt u een proces-verbaal op? Is Kees al niet genoeg gestraft door de angsten die hij heeft uitgestaan? Hij was zelfs bijna verdronken! En dat allemaal door een gebroken rem!”

„Een gebroken rem?” vroeg Zwart verbaasd en hij bekeek het simpele wagentje. „Ik dacht dat er helemaal geen rem aanwezig was. Waar zat dat apparaat dan?”

„Ja, Kees! Waar zat de rem?”

Kees kreeg een kleur. Nu zat hij er lelijk tussen. Maar Kees zou Kees niet zijn, als hij zich daar niet uit wist te redden.

„Tja,” zei hij, „waar zat die rem ook weer? O ja, kijk, ik had een dikke lat schuin onder de achteras door gestoken. Het uiteinde kon op de straat drukken als ik de lat van voren omhoogtrok. En zo remde ik.”

„Hm,” bromde Zwart, „dat was wel primitief, vind ik.”

„Wel nee!” riep Dijkstra. „Het was heus niet gek bedacht! Ik zal het laten zien!” Hij nam een eind lat, dat bij het schuurtje lag, en duwde dat gedeeltelijk onder de achteras door. Door het andere einde van de lat omhoog te trekken, tilde hij het wagentje met de achterwielen van de grond.

„Ziet u dat?” riep Dijkstra vol vuur, alsof hij iets te koop aanbood. „Zo werkte de rem toch prima, nietwaar? Maar ja,

als zo'n lat breekt, kan Kees daar ook niets aan doen. Hij heeft gewoon pech gehad!" „Toch had Kees veel geluk," vond Zwart. „Hij reed met zo'n snelheid te water, dat hij wel dood had kunnen zijn!"

„En wilt u hem dan bovendien nog verbaliseren?" vroeg Dijkstra kwaad.

„Ik verbaliseer niemand!" zei Zwart. „Ik noteer alleen maar de naam van de losgeslagen boot!"

„Welverdraaid!" riep Dijkstra woest. „En waarom liet u mij dan de rem demonstreren?"

„Daar heb ik niet om gevraagd," zei Zwart, „dat deed u zelf!" Een moment zweeg Dijkstra verbluft en keek kwaad naar de lachende jongens. Dan riep hij: „Kees! Breng die ongelukskar weg! Ik wil hem niet meer zien!" Zonder te groeten verdween hij in de molen.

Zwart schudde zijn hoofd en fietste terug naar het dorp.

„En dat was dan een dag uit het leven van een coureur!" lachte Louw.

„Maar als ik er zo'n rem aan had gemaakt," zei Kees, „was er misschien geen ongeluk gebeurd!"

„Wat?!" riepen zijn vrienden verbaasd. „Dus er zat helemaal geen rem aan? Jij hebt alles gefantaseerd?"

En Sietse voegde eraan toe: „O, o, wat ben jij een gladjanus!"

„Maar toch ging ik harder dan de Kameleon!” pochte Kees.

„Ja! Jij hebt het gewonnen, Kees!” riep Hielke. „Op alle fronten!”

Hierna voeren de vrienden naar huis, nog lachend om Kees, die iedereen te slim af was geweest!

HOOFDSTUK IV

Meneer Voogd gaat mee uit varen en ontmoet Jaap Koelman

's Middags gingen de jongens weer varen. Het waaide minder hard, maar er waren toch nog flinke golven op het meer. Kees werd ook weer opgehaald en de vrienden voeren opgewekt verder, totdat Louw riep: „Kijk die magere meneer eens hard lopen! Waarom heeft hij zo'n haast?”

„Dat is meneer Voogd,” zag Sietse. „Zijn hoed is weggewaaid. We zullen hem even helpen!”

Sietse stuurde de Kameleon naar de plaats waar meneer Voogd met een paraplu tussen het riet stond te porren.

„Ligt uw hoed daar, meneer?” vroeg Sietse.

„Ja, jongens! Kunnen jullie me even helpen? Ik kan er net niet bij met de paraplu!”

Sietse liet de boot voorzichtig tussen het riet glijden. Louw zag de hoed het eerst en greep hem.

„Hebbes!” riep hij, waarna Sietse de Kameleon naar de wal stuurde en meneer Voogd zijn hoed in ontvangst kon nemen. Hij bedankte de jongens vriendelijk en Hielke vroeg: „Wilt u meevaren, meneer?”

„Is het niet een beetje gevaarlijk?“ vroeg meneer Voogd. „De golven zijn nogal wild!“

„Er is helemaal geen gevaar bij,“ vertelde Sietse. „Onze boot is extra sterk gebouwd. Kunt u niet zwemmen?“

„Dat doe ik zelfs graag,“ antwoordde meneer Voogd en zonder nog verder te aarzelen stapte hij glunderend aan boord. Hij ging naast Louw op het voorbankje zitten en zo voeren ze weer het meer op.

Toen meneer Voogd merkte hoe moeiteloos de Kameleon tegen de wind in voer en hoe stevig de boot in het water lag, knikte hij goedkeurend. „Dit is een best bootje, jongens. Jullie mogen daar trots op zijn!“

„De meeste mensen kijken minachtend naar onze boot,“ zei Sietse, „maar u vindt haar meteen goed?“

„Ik let nooit op de uiterlijke dingen, jonge vriend. Een boot kan nog zo mooi zijn, maar als ze niet goed vaart, heb je er niets aan. En ik merk aan alles dat deze boot prima is.“

„U heeft dus wel verstand van boten?“ vroeg Hielke.

„Ja zeker! Ik heb vroeger op een aardappelboot gevaren!“

„Op een aardappelboot?“ riepen de jongens verwonderd.

„Is dat zo verbazingwekkend?“ vroeg meneer Voogd lachend.

„Mijn vader had vroeger een groothandel in aardappelen. We hadden een eigen motorvrachtboot, waarmee we de

aardappels bij de boeren vandaan haalden. We brachten ze dan naar onze pakhuizen in de stad. Maar toen ik trouwde, wist mijn vrouw me over te halen om de aardappelhandel vaarwel te zeggen en we kregen een deftige fruitzaak midden in de hoofdstraat van de stad. Die zaak ontwikkelde zich goed, maar toch had ik vaak heimwee naar die boottochten langs de boerderijen. Ja, we leven nu in een tijd dat vele winkels gaan verdwijnen en in onze winkel loopt de omzet ook iets terug. Daarom heb ik mijn vrouw al een paar keer voorgesteld om de zaak te verkopen. Maar zij vindt dat ik geen goed zakenman ben en daarom moet ik maar een tijdje vakantie nemen, zodat zij de zaken alleen kan aanpakken. Ik weet dat ze geweldig haar best zal doen, maar of ze resultaten zal boeken, dat betwijfel ik.”

„En zou u dan weer met een aardappelboot willen gaan varen?” vroeg Hielke.

„Dat zou ik nog graag willen, ja! Maar helaas is ook die tijd alweer voorbij. Het vervoer gaat nu per auto. En zo weet je tegenwoordig niet, wat je moet aanpakken. Het beste is om in een artikel te handelen dat dagelijks gevraagd wordt. Maar juist bij die artikelen is de concurrentie erg groot. Neem bijvoorbeeld het brood. Het moet dagelijks worden gebakken en toch kunnen de bakkers niet meer bestaan, omdat de

fabrieken het brood leveren. Maar wat zeur ik toch over zaken. Die problemen raken jullie nog lang niet. Geniet maar volop van jullie vakantie, ik doe het nu ook! Wat is daarginds op dat eiland?”

„We kunnen er wel even omheen varen,” zei Sietse, en de jongens vertelden dat tijdens zeilwedstrijden een soort toren op het eiland werd gebouwd. Vanaf deze toren konden de scheidsrechters de wedstrijden goed volgen. Verder deed het eiland alleen maar dienst als speelweide en kampeerplaats voor vakantiegangers.

Meneer Voogd genoot echt van het varen. „Het is toch een prettig gevoel, zoveel ruimte om je heen,” vond hij. „In de stad wordt het steeds benauwder met al dat verkeer. Ik heb vaak genoeg tien minuten moeten wachten, voordat ik de straat kon oversteken. Het is hier veel en veel rustiger en toch gezellig.”

Daarbij wees hij naar een paar eenden die rondzwommen op zoek naar voedsel. De dieren gingen met hun koppen zo diep onder water, dat ze bijna geheel ondersteboven stonden. De Kameleon voer rond het eiland en daarna naar de overkant, waar in de verte de vlaggen bij het Paviljoen wapperden in de stijve bries.

„Is dat een restaurant?” vroeg meneer Voogd.

„Jawel, meneer,” zei Hielke.

„Aha! Dan ga ik daar een kop koffie drinken. Gaan jullie mee? Ik trakteer, omdat ik met jullie mag meevaren.”

„Maar, meneer, dat is altijd helemaal gratis,” vertelde Sietse.

„Ik ga graag mee, meneer!” riep Kees. „Bij het Paviljoen krijg je geweldig lekker ijs!”

„Hoor je dat, stuurman? We gaan naar het Paviljoen!” riep meneer Voogd, terwijl hij naar Kees lachte.

Omdat je een gast moeilijk iets kunt weigeren, liet Sietse de Kameleon even later bij het Paviljoen aanleggen. Op het terras was het nogal winderig, zodat de gasten allemaal binnen zaten. Het was er wel druk, maar meneer Voogd, die op de voet werd gevolgd door onze vrienden, vond nog plaats aan een tafeltje waar slechts één meneer bij zat.

„Kunnen wij hier nog bij?” vroeg meneer Voogd beleefd.

„Natuurlijk, meneer Voogd! Gaat u zitten!” zei de meneer vriendelijk.

„Kent u mij?” vroeg meneer Voogd verbaasd.

„Natuurlijk! U kent mij toch ook! Ik ben Wisman. Nico Wisman!”

„Nee, maar! Dat is een verrassing!” riep meneer Voogd glunderend. „Nico Wisman! Hoelang is het geleden dat wij elkaar voor het laatst hebben gezien? Jij voer toen nog met

ons mee op de aardappelboot!”

De jongens herkenden meneer Wisman als degene die het boerderijtje De Albatros had gekocht.

„Ja, juist! Toen was ik dekknecht,” zei meneer Wisman lachend. „Maar nu handel ik in antiek en dat heeft me geen windeieren gelegd. Tijdens dat aardappelvaren ontdekte ik reeds dat je bij de boeren nog veel antiek kunt vinden.

Daarom heb ik nu een huis in de polder gekocht. Dan woon ik rustig en tussen de boeren, met wie ik af en toe handel hoop te drijven.”

„En ik verkoop fruit!” vertelde meneer Voogd. „Maar de concurrentie wordt met de dag groter. De supermarkten doen de kleine zaken de das om!”

„Daar heb ik geen last van!” riep meneer Wisman opgewekt. „In supermarkten wordt geen antiek verkocht. Integendeel, dat is een artikel waar je experts voor nodig hebt en ik heb een goede kijk op wat echt of niet echt is, al zeg ik het zelf.

Daarom geniet ik ook het vertrouwen van een grote klantenkring. Ja, ja, mijn zaak floreert uitstekend! En wat mag ik jullie aanbieden? Ik trakteer!”

Meneer Voogd bestelde koffie en de jongens wilden wel een portie ijs. De beide heren haalden herinneringen op van wat zij vroeger hadden beleefd en onze vrienden luisterden

geboeid.

„Weetje nog dat we die lekkere appels kregen?“ vroeg meneer Wisman en zijn ogen glinsterden van de pret.

„Ja, dat was slim door jou bedacht,“ zei meneer Voogd en hij vertelde de jongens: „We voeren langs een boomgaard waarin een man, geholpen door enige jongens, bezig was appels te plukken. We hadden wel trek in een lekker appeltje en wat deed meneer Wisman toen? Hij begon de plukkers met aardappels te bekogelen. We hadden toch een schuit vol, dus een aardappeltje meer of minder maakte weinig verschil. Maar de plukkers namen dat natuurlijk niet en begonnen ons met appels te bekogelen. En zo kregen we zoveel appels, dat we wel voor een paar dagen genoeg hadden. Was dat even slim bedacht door meneer Wisman, of niet?“

„Ja, maar jij was ook niet van gisteren!“ riep meneer Wisman.

„Weetje nog hoe we die brugwachter te pakken namen, omdat hij ons altijd zo lang voor de brug liet wachten?“

En meneer Wisman vertelde aan de jongens: „We moesten steeds een brug passeren, waarvan de brugwachter altijd extra lang werk had voordat hij de brug opende. Daarvoor moesten we dan een kwartje betalen. De brugwachter had een klein kinderklompje aan een hengel hangen en dat klompje zwiepte hij naar de stuurman, die er geld in moest doen. Met

dat tolgeld nam meneer Voogd die trage brugwachter op een dag goed te pakken. Vader Voogd, die achter het roer in de stuurhut stond, had ons vijf stuivers gegeven en die moesten we in het klompje doen. Maar mijn vriend deed de stuivers in een blikken sigarendoosje en zette dat op de gloeiend hete kop van de motor. Daar bleven ze geruime tijd liggen, want de brugwachter kwam weer veel te laat uit zijn woning om de brug te openen. Jullie begrijpen wel dat die stuivers gloeiend heet werden en zo liet meneer Voogd ze in het klompje glijden. Nauwelijks had de brugwachter het geld uit het klompje gehaald of hij sprong een gat in de lucht en riep allerlei scheldwoorden. Vader Voogd kwam uit de stuurhut en vroeg: „Wat is er met hem?” „Ik weet het niet,” zei mijn vriend, „misschien is hij door een wesp gestoken?”

De jongens lachten. Ze vonden die verhalen wel leuk en de tijd vloog om, totdat de heren opstonden om te vertrekken.

„U kunt wel met mij meerijden, meneer Voogd,” bood meneer Wisman aan.

„Dank u vriendelijk, maar ik vaar weer met de jongens over de woeste golven van het meer. Dat is pas leven! Tot ziens, meneer Wisman!”

Onze vrienden vertrokken met de Kameleon, maar ze waren nauwelijks honderd meter ver toen Kees vroeg: „Waar is uw

paraplu, meneer Voogd?”

„Drommels, die hangt nog aan de kapstok in het Paviljoen!” Sietse liet de boot meteen keren en legde opnieuw bij het Paviljoen aan. Louw ging aan wal en haalde de paraplu, waarna de Kameleon weer vertrok in de richting van de Woudaap. Daar liep Gerben met een kudde koeien op de dijk. Hij bracht de dieren naar een ander weiland, waarvan het hek reeds openstond. Of het nu kwam door de harde wind of doordat de koeien de vrijheid zochten, dat is niet bekend, maar een deel van het vee liep het geopende hek voorbij en liep rustig verder langs de dijk.

„Koei! Koei!” riep Gerben. „Koei! Koei!”

Maar de dieren luisterden niet. Sietse zag dat Gerben moeilijkheden had en stuurde de Kameleon naar de wal. De jongens begonnen de koeien terug te drijven naar Gerben. De hele kudde liep nu het weiland in en Gerben maakte het hek dicht.

Meneer Voogd, die ook even had geholpen, zei tegen Gerben: „Dat is prima vee! De dieren zien er stuk voor stuk heel goed en gezond uit!”

„Tja,” vertelde Gerben, „de verzorging laat niets te wensen over. Daarom zien ze er lichamelijk behoorlijk uit, maar geestelijk blijven ze achterlijk. Ik heb hun geleerd, hoe ze van

het ene weiland naar het andere moeten gaan en toch liep een deel van de kudde het openstaande hek voorbij.”

„Maar dat andere deel deed het toch goed,” merkte meneer Voogd op.

„Wel nee,” riep Gerben, „die liepen pardoes het verse gras in, zonder eerst hun voeten te vegen.”

„Voeten vegen?” vroeg meneer Voogd.

„Ja zeker!” zei Gerben. „Ik heb hun geleerd de voeten te vegen alvorens op een schoon grastapijt te gaan lopen. Maar niet eentje veegde haar voeten. Hoe zou u het vinden als iemand met ongewassen benen in uw bord met soep ging staan? Kijk, als de voeten goed schoon zijn, kun je het bord gewoon leegeten, nietwaar? Maar ongewassen voeten in je soep, dat lust toch niemand? En al dat schone gras is het eten voor de koeien, daarom behoren ze eerst hun voeten te vegen!”

„En kijk dan eens wat die koe doet!” riep Louw en hij wees naar een van de viervoeters, die haar verteerde voedsel op de grond deponeerde. „Dat valt toch ook allemaal in het eten?”

„Dat zijn pannekoeken!” vertelde Gerben. „Waar koeien lopen, vallen pannekoeken, gebakken van mest. Dat is nu eenmaal zo en dat zal altijd zo blijven!”

Meneer Voogd lachte en bood Gerben een sigaar aan.

„Dank u zeer beleefd!” zei Gerben. „En heeft u nog genoten van het varen met de Kameleon?”

„Geweldig! Die boot vaart fantastisch! Ik geloof dat ze de zwaarste stormen kan doorstaan!”

„Dat is maar gedeeltelijk waar,” merkte Gerben op, „want als de motor plotseling weigert, komt de boot lelijk in gevaar!”

„Wel nee,” riep Sietse, „dan laten we ons gewoon naar de wal drijven!”

Gerben zag Sjoerd Bonnema, de postbode, naderen op zijn fiets en toen fantaseerde hij: „Ik weet nog dat Sjoerd Bonnema met zijn roeiboot met buitenboordmotor in een zware storm het meer opvoer. Die motor was flink sterk en het bootje voer met volle vaart tegen de storm in. Maar toen Sjoerd ging keren, spoelde een golf over de motor en die staakte meteen zijn werk. Stuurloos dreef Sjoerd rond en hij werd door de krachtige wind naar de wal gestuurd. Daar voer hij met zo’n schok tegen de beschoeiing, dat hij uit de boot vloog en met een smak boven op de dijk neerplofte. Hij liep een shock op en is nadien nooit meer normaal geworden. Hij wordt bijvoorbeeld om de kleinste kleinigheid direct kwaad!” Op dat moment had Sjoerd het groepje bereikt en hij stapte van zijn fiets.

„Hallo, Sjoerd!” riep Gerben joviaal. „Wat zie ik? Een

pleister op je duim? Hebben de postzegels zulke scherpe tanden gekregen, dat jij je eraan hebt bezeerd?”

„Och, man, jij altijd met je vervelende opmerkingen,” riep Sjoerd kwaad, „waar bemoei je je mee?” Mopperend fietste hij meteen weer verder.

„Ziet u wel?” zei Gerben tegen meneer Voogd. „Wat heb ik u gezegd? Om het geringste wordt hij kwaad!”

„Ik geloof dat u een grappenmaker bent, die graag iemand bij de neus neemt,” zei meneer Voogd en de jongens riepen: „Dat heeft u goed geraden, meneer! Hij fantaseert altijd de gekste verhalen!”

„Jullie hebben nog nooit iets goeds van me gezegd!” vond Gerben. „Maar ik ga er niet verder op in. Ik heb geen tijd meer! Het werk wacht! Tot ziens!”

Hij ging naar de boerderij en meneer Voogd voer met de jongens mee in de richting van het dorp.

Sietse zag een jongeman die over het meer tuurde aan de kant van de polderdijk zitten. Schijnbaar was hij diep in gedachten verzonken, want hij schrok toen de Kameleon bij hem aanlegde. Het was Jaap Koelman.

„Hoe is het, Jaap? Heb je al ander werk gevonden?” riep Sietse.

Jaap schudde mistroostig het hoofd.

De jongens kwamen bij hem zitten en meneer Voogd vroeg belangstellend waarom de jongeman geen werk had. Jaap vertelde van zijn ontslag bij de kindergewagenfabriek en dat hij via het arbeidsbureau wel ander werk kon krijgen, maar dat betaalde minder en het was veel zwaarder om te doen.

„Wat voor werk was dat dan?” vroeg meneer Voogd.

„Graafwerk voor gasleidingen,” zei Jaap. „Maar dat graven zal me zwaar vallen, want ik ben er niet aan gewend.”

„Ik zou het niet aannemen,” raadde meneer Voogd aan. „Je moet iets zoeken in de branche waarin je steeds hebt gewerkt.”

„Dat heb ik ook gedacht,” zei Jaap, „maar er is slechts één kindergewagenfabriek in heel de omtrek. Dat betekent dat ik met hangende pootjes zou moeten teruggaan naar mijn vorige baas en hem heel beleefd moet vragen of ik alstublieft weer in het bedrijf mag komen werken.”

„Dat moet je nooit doen!” riep meneer Voogd uit. „Je moet jezelf niet te grabbel gooien! Die directeur zou dan denken dat hij alles met je kan doen. Nee, Koelman! Dat nooit!”

„Maar u zegt zelf dat ik in die branche moet blijven,” vond Jaap, „en als ik dan niet naar mijn vorige baas terugga, weet ik echt niet waar ik heen moet!”

„Kun jij een kindergewagen maken?” vroeg meneer Voogd. „Ik

bedoel een complete wagen, die kant en klaar is voor de verkoop?”

„Natuurlijk kan ik dat,” zei Jaap. „Ik heb op alle afdelingen van het bedrijf gewerkt!”

„Wel, begin dan zelf een bedrijf! Waarom zou je steeds voor een ander werken, als je best voor jezelf kunt zorgen? En ik wil je wel helpen!” bood meneer Voogd aan.

„Kunt u dat werk dan ook?” riepen de jongens verbaasd.

„We kunnen allemaal helpen!” zei meneer Voogd. „Wat voor machines heb je nodig, Jaap?”

„Tja, daarvoor zou ik een lintzaag moeten hebben en een buig-, een schuur- en een boormachine. De wielen en de assen kunnen we kant en klaar kopen en misschien mag ik in de grote schuur van Heida een werkplaats inrichten. Ik ben namelijk verloofd met Joke Heida en haar ouders wonen in een boerderij, waarvan de stallen en de schuur niet meer worden gebruikt.”

„Kijk eens aan,” riep meneer Voogd, „daar ligt dus een goede mogelijkheid. Kom, we gaan meteen naar je schoonvader!”

Jaap kwam ook aan boord en de Kameleon voer snel naar het dorp en legde aan bij het Raadhuisplein. Met z'n allen gingen ze naar een zijstraat van het plein en daar stond de boerderij waarin de familie Heida woonde.

Op het ruime erf voor de boerderij was meneer Heida bezig in de tuin. Hij keek verwonderd op, toen die hele club zijn erf opkwam.

„Meneer Heida, hoeveel huur vraagt u voor het gebruik van de schuur?” vroeg meneer Voogd.

„Ik weet niet of ik die wel verhuur,” antwoordde Heida. „Het hangt er helemaal vanaf, wat u ermee van plan bent.”

„Jaap zou er een kinderwagenfabriekje in kunnen vestigen,” zei meneer Voogd. „Hij kan dan een goede toekomst opbouwen.”

„Is het waar, Jaap? Wil je een bedrijfje beginnen? En denk je dat het zal lukken?”

„Maar, meneer Heida!” riep meneer Voogd. „Jaap is een vakman! Hij kan per week wel vijf kinderwagens maken!”

„O ja, wel meer, als alles een beetje draait!” beweerde Jaap.

„Als dat mogelijk is,” zei meneer Heida, „geef ik de schuur gratis!”

„Geweldig!” riep Jaap verheugd. „En wanneer mag ik daar beginnen?”

„Van mij wel meteen!” zei meneer Heida lachend. „En als het mogelijk is, wil ik je af en toe wel helpen!”

„Zo zie je maar, Jaap, als je met een goed idee komt, krijg je altijd hulp!” zei meneer Voogd.

„Maar het idee is van u!” zei Jaap.

„Het is van ons samen, Jaap! Jij zorgt voor de produktie en ik zorg voor de verkoop! Ik heb altijd in de handel gezeten en of ik nu aardappelen verkoop of kinderwagens, ze zijn allebei nodig!”

Om die opmerking werd vrolijk gelachen. Maar voor onze vrienden werd het tijd om naar huis te gaan.

Hielke en Sietse brachten Kees naar de Woudaap en bij het aan wal gaan, riep Kees: „Ik geef mijn zeilwagen aan Jaap! Hij kan de wielen nog best gebruiken!”

„Dan wordt er een race-kinderwagen van gemaakt,” bedacht Sietse, waarop de Klinkhamertjes lachend naar huis voeren.

HOOFDSTUK V

De jongens varen naar de stad en helpen mee om de fabriek op gang te krijgen

Het was in het dorp spoedig algemeen bekend dat Jaap Koelman kinderwagens ging fabriceren in de schuur van zijn aanstaande schoonouders. Gerben kwam dat nieuws in de smederij vertellen, maar Klinkhamer wist alles reeds van Hielke en Sietse.

„Er zal nu wel een grote fabriek in ons dorp komen,” fantaseerde Gerben. „Ik zal eens op het dak van mijn huis klimmen om de pannen extra vast te leggen. Door het gedreun van zo’n fabriek kunnen ze wel naar beneden vallen!”

„Denk jij dat een zaag- en een schuurmachine jouw huis zullen doen schudden?” vroeg Sietse spottend.

„Maar ik woon in dezelfde straat!” riep Gerben. „En weet jij hoe zo’n industrie zich gaat ontwikkelen?”

„Het is voor Jaap te hopen dat hij een flink bedrijf weet op te bouwen,” zei Klinkhamer. „Hij is een flinke kerel en hij zal er zeker zijn best voor doen!”

„En meneer Voogd helpt hem,” ging Hielke verder.

„Meneer Voogd?” riep Gerben. „Wat kan zo’n mager mannetje presteren? Hij zou wel als baby in een wagen kunnen liggen. Ha, ha, een baby met een baard! Dat zou een mooie grap zijn!”

Gerben lachte luid, maar Sietse zei verontwaardigd: „Als je maar weet dat meneer Voogd heel goede ideeën heeft. Hij bedacht dit plan! Anders was Jaap teruggegaan naar zijn vorige baas om te vragen of hij alstublieft mocht terugkomen!”

„Was Jaap zo’n grote schaapskop?!” riep Gerben. „Wel, dan zit er in dat magere hoofdje van meneer Voogd meer verstand dan in de bolle schedel van Jaap!”

Nauwelijks had Gerben dit gezegd of meneer Voogd en Jaap kwamen de smederij binnen.

„Ha, Gerben,” groette Jaap. „Kunnen wij vandaag de praam van Jellema lenen?”

„Dat zal wel gaan,” antwoordde Gerben.

„En dan heb ik een vraag aan de jongens,” zei meneer Voogd. „Willen jullie met de Kameleon de praam naar de stad duwen? We gaan daar een paar machines kopen!”

„Dat doen we met alle plezier!” riep Sietse meteen, want zo’n tochtje naar de stad was best leuk.

„Ik heb ook wel zin om mee te gaan,” bedacht Gerben.

„Dat zou prettig zijn,” zei meneer Voogd, „hoe meer helpers, hoe lichter het werk! Hoeveel loon vraag je?”

„Loon?!” riep Gerben hoogstverbaasd. „Sinds wanneer ben ik iemand die zich door zijn vrienden laat betalen? Dat heb ik nog nooit gedaan, dus doe ik het nu ook niet! Als ik kan helpen, meneer Voogd, doe ik dat gratis, helemaal voor niets en voor mijn gezondheid.”

„Voor je gezondheid?” vroeg Jaap lachend. „Wat heeft het helpen van een ander met jouw gezondheid te maken?”

„Dat is toch heel eenvoudig te begrijpen?” vond Gerben. „Als ik iemand een dienst bewijs, geeft me dat een prettig gevoel van binnen. En dat prettige gevoel is een belangrijke vitamine voor de gezondheid! Snap je?”

„Gesnapt, Gerben!” knikte Jaap en meneer Voogd voegde eraan toe dat hij het helemaal met Gerben eens was.

„Want,” zei hij, „nu ik met Jaap iets nieuws ga opbouwen, voel ik me een heel ander mens. Ik at zelfs al twee sneden brood meer en dat is wel een bewijs hoe belangrijk het is dat je voor een goed doel gaat werken!”

„Juist!” riep Gerben. „Zo moet u doorgaan! Ga boterhammen met spek eten, dan wordt u nog eens zo dik als een Japanse worstelaar!”

Hielke en Sietse begonnen te lachen, want als meneer Voogd

inderdaad zo dik zou worden, zou niemand hem meer herkennen.

Meneer Voogd lachte ook en vond dat Gerben wel wat al te grote verwachtingen had van spekboterhammen, maar hij hoopte wel dat hij iets dikker zou worden, want dat had de dokter hem aanbevolen.

Louw kwam in de smederij en Hielke vroeg of ook hij meeging naar de stad. Dat wilde Louw natuurlijk graag, maar dan moest hij eerst nog even een paar boterhammen halen.

„Dat is niet nodig, vriend!” zei meneer Voogd. „We nemen een portie patat en dan vallen we heus niet van de graat!”

Louw vond het best en nadat Klinkhamer hem had beloofd zijn ouders te zullen inlichten over zijn reisje naar de stad, ging hij met de anderen mee aan boord van de Kameleon. Ze voeren het meer op in de richting van de Woudaap, waar Kees reeds stond te wachten.

„We gaan naar de stad,” riep Louw. „Ga je mee?”

„Natuurlijk!” antwoordde Kees en ook hij wilde boterhammen gaan halen, maar Sietse riep dat hij in de stad patat kreeg.

„Ha, patat!” juichte Kees. Hij stapte meteen aan boord en riep: „Varen maar!”

Zijn vader kwam uit de molen en vroeg: „Waar gaat die

boordevolle schuit naar toe?”

„Naar de stad!” antwoordde Kees.

„En ga jij zomaar weg zonder iets te zeggen?” riep Dijkstra verontwaardigd.

„Ik heb het nu toch gezegd?” vond Kees.

Om verdere ruzie te voorkomen, liet Sietse de Kameleon weer varen en ze bereikten de boerderij van Jellema, waar de praam voor de wal lag. De jongens koppelden de Kameleon eraan vast, terwijl Gerben aan Jellema ging vertellen dat hij naar de stad ging.

Spoedig kwam Gerben terug en hij wierp de touwen van de praam los, waarop de sterke Kameleon begon te duwen.

Meneer Voogd, Gerben en Jaap zaten nu in de praam, terwijl de jongens hun vaste plaatsen in de Kameleon hadden ingenomen. Het weer was goed, er dreven kleine, witte wolken langs een helderblauwe lucht en er was niet veel wind.

„Ik had wel schipper willen worden,” zei Gerben. „Maar als er mist is of storm met regen en sneeuw is het geen pretje om over het meer te varen. Dan zit je veiliger achter de koeien in de warme stal. Ik heb een schipper gekend die op zijn bootje van negentig ton een stuurhut liet bouwen die zes meter hoog was. Hij stond dan zes meter boven de waterspiegel te turen, want hij zei: „Het meer is vijf meter diep, als mijn boot zou

zinken, blijf ik dus een meter boven het water uitsteken en dan heb ik geen last!” Maar bij de eerste proefvaart raakte de ijzeren stuurhut een laaghangende elektriciteitskabel. De hele hut stond onder stroom en dat was het einde van onze schipper!”

„Een sterk verhaal, Gerben,” vond meneer Voogd.

„Hij kan ze nog veel sterker vertellen, meneer!” riep Sietse.

De Kameleon voer nu op volle snelheid en bereikte spoedig de ingang van het kanaal aan de overkant van het meer. In het kanaal voeren ze zo snel mogelijk verder totdat ze een sluis bereikten waar de boten moesten worden geschut. Dat duurde een kwartier en de reis ging verder. Naarmate ze de stad naderden, werd het steeds drukker in het kanaal en Sietse moest extra goed opletten. Bij het begin van de stad voeren ze onder een brug door en daar splitste het kanaal zich in tweeën.

„Het linker kanaal in, jongens!” riep meneer Voogd. Er stond een bord met een pijl waarop met grote letters geschilderd was: Naar het industrieterrein. Langs de kade stonden allerlei fabrieken, grote en kleine en bij een van die kleinere bedrijven werd aangelegd.

Machinehandel De Vlijt stond er boven de deur en daar gingen meneer Voogd, Jaap en Gerben naar binnen.

In het kanaal dreef een bal. Sietse viste hem op en de jongens gingen voetballen, totdat na enige tijd de deuren van machinehandel De Vlijt opengingen en een truck met een hijslier naar buiten kwam rijden.

Aan de staaldraad van de hijslier hing een zaagmachine. De truck reed tot aan de rand van de kade en liet de zaagmachine in de praam zakken. Een helper maakte de staaldraad los en de truck haalde een andere machine. Zo werden achtereenvolgens een buigmachine, een schuurmachine, een boormachine en een machinale ijzerzaag aan boord gebracht. „Zo, Jaap,” zei meneer Voogd, „voorlopig moeten we het hier maar mee doen!”

„Ik vind het geweldig!” vond Jaap. „Voor mij is het zo al goed genoeg!”

„Maar deze machine is niet nieuw meer!” zag Sietse en hij wees naar een onderdeel van de schuurmachine dat was gelast.

„Het zijn tweedehandsmachines,” zei Gerben. „Maar ze zijn nog best te gebruiken.”

Meneer Voogd ging het kantoor van het bedrijf binnen om de betaling te regelen. Toen hij terugkwam, liep er een man met hem mee, die een elektrische slijpsteen droeg.

„Die kon ik er nog voor een zacht prijsje bij krijgen,” vertelde

meneer Voogd.

„Heel goed, meneer!” zei Jaap.

Toen gingen ze allemaal aan boord en voeren naar de overkant, waar een grote houthandel was. Hier werd een partij triplex gekocht, waaruit de modellen van de kinderwagens moesten worden gemaakt. Nadat alles in de praam was geladen, besloot meneer Voogd op zoek te gaan naar een patatzaak.

De boten voeren terug en niet ver van de brug werd aangelegd. Allen gingen aan wal en wandelden een winkelstraat in.

„Ik ruik de patat al!” riep Kees.

„Dat is geen wonder,” vond Gerben, „we staan vlak voor de winkel.”

„Dat ziet er lekker uit,” vond meneer Voogd.

Het Patathuis stond er op het raam, waarachter een man met een witte jas aan en een koksmuts op druk bezig was met het bakken van patat. De hele club ging naar binnen en zocht een plaatsje aan de tafeltjes langs de wand. Meneer Voogd bestelde zeven porties patat en voor allemaal wat te drinken. De patat werd gebracht op papieren schoteltjes met een klein plastic vorkje erbij.

„Dat is hier een wegwerpsysteem!” merkte Gerben op, terwijl

hij de patat aan het vorkje prikte en er smakelijk van at. „Ik heb eens in een heel duur restaurant gegeten, waar het eetgerei van zwaar zilver was gemaakt. De borden fonkelden en schitterden zo, dat je het eten nauwelijks zag liggen. Als ik toen geen zonnebril had opgezet, had ik minstens de helft van het diner gemist.”

„Dat was dan zeker een heel deftig hotel?” vroeg Jaap.

„Natuurlijk!” vertelde Gerben. „En het was er peperduur! Een klein glas wijn kostte vijftientwintig gulden. Je begrijpt wat ik moest betalen, toen ik de hele zaal een rondje gaf.”

„Gaf jij de hele zaal een rondje wijn van vijftientwintig gulden per glas?” riep Jaap verbaasd. „Dan was je zeker dronken?”

„Wel nee,” zei Gerben, „maar ik was daar helemaal alleen. Er was niemand anders in de zaal!”

„Wat is-ie weer goed!” spotte Sietse. „Hij houdt je straal voor de gek, Jaap!”

Meneer Voogd lachte. „Ik houd wel van een grapje,” zei hij.

„Wat zeg jij, Jaap?”

„Wel ja,” vond Jaap. „Ik ken Gerben langer dan vandaag.”

Achter in het zaaltje hing een kooi met een kanarie, die luid begon te zingen.

„Is dat een echte vogel?” vroeg Gerben aan de kok.

„Ja zeker, meneer, en het grappige is dat ze meteen gaat

zingen als de bezoekers vrolijk zijn. Ze hoorde u lachen en nu fluit ze!”

„Heel merkwaardig,” zei Gerben. „Trouwens, je kunt met dieren toch de gekste dingen beleven. Ik had een vriend en die wilde van zijn kanarie een reuze zanger maken. Hij zette het diertje te broeden op een struisvogelei en kreeg toen een hele grote kanarie. Maar toen die begon te zingen, viel de kalk van de muren. Dat was weer te veel van het goede!”

„Dat was het zeker!” vond de kok lachend.

„Voordat hij probeert u nog meer wijs te maken,” zei meneer Voogd, „zou ik wel even willen afrekenen!”

De patat en de drankjes werden betaald en de hele club ging terug naar de boten. Het was bijna één uur en volgens Gerben konden ze nog wel voor melkenstijd terug zijn bij de boerderij. Sietse startte de motor en nauwelijks voeren de boten naar de brug, of meneer Voogd greep twee platen triplex. Hij zette die schuin tegen elkaar als een tent en ging eronder zitten.

„Wat mankeert u?” vroeg Jaap verwonderd.

„Mijn vrouw loopt over de brug!” zei meneer Voogd. „Ze moet mij niet zien! Als ze hoort wat ik ga doen, werkt ze me misschien tegen!”

Drommels, dacht Jaap. Het zou een ramp zijn als meneer

Voogd niet meer meewerkte en daarom ging hij breeduit voor de schuiltent staan, zodat niemand meneer Voogd kon zien.

Spoedig had de snel varende Kameleon de brug ver achter zich gelaten en kon meneer Voogd te voorschijn komen. Ongestoord voeren onze schippers nu op volle kracht verder. Het schutten in de sluis kostte weer een kwartier en daarna ging het op volle kracht naar het dorp bij het meer. Daar stond een veldwachter te kijken en moest Sietse de snelheid minderen. Maar nauwelijks was het dorp gepasseerd, of Sietse gaf weer vol gas. Ze voeren het meer op in de richting van de brug aan de overkant.

De brugwachter keek verwonderd naar de machines in de praam en riep: „Nou, nou, jullie zijn wel wat van plan!”

„Een mens kan zonder plannen niet leven!” antwoordde Gerben.

„Goed gezegd, Gerben,” zei meneer Voogd. „Want door de plannen voor een kindervagenfabriekje voel ik me een heel ander mens. Ik heb veel meer eetlust, ik heb nu alweer trek!” „Zo wordt u nog een goede klant voor het hotel,” spotte Gerben.

Intussen bereikten de boten het Raadhuisplein en Sietse stuurde naar de wal. Het lossen kon beginnen. De jongens

stapelden de platen triplex op de wal en Gerben en Jaap schoven de machines over twee balken omhoog uit de praam. Veldwachter Zwart kwam even kijken en zag hoe meneer Voogd zijn best deed om zoveel mogelijk te helpen.

„Werkt u maar niet te hard, meneer Voogd,” zei hij.

„Werken is gezond,” vond meneer Voogd. „Maar hoe vervoeren we de machines nu verder?”

„Bij de boterfabriek is een laag trek wagentje,” wist meneer Zwart. „Daarmee kunt u de machines heel gemakkelijk vervoeren.”

Louw en Kees gingen het wagentje halen en op verzoek van Gerben gingen Hielke en Sietse de praam met hem terugbrengen naar de boerderij.

„Wat denk jij, Gerben?” vroeg Hielke. „Zal het Jaap lukken een fabriekje op te bouwen?”

„Het begin is er al,” zei Gerben, „en ik weet zeker dat Jaap wel kinderwagens kan fabriceren, maar of hij ze ook kan verkopen, blijft nog een vraag. Ik heb een man gekend die koekoeksklokken maakte, maar hij verkocht er weinig van. Toch maakte hij steeds meer en de voorraad klokken werd groter en groter. Zijn pakhuis was ten slotte tot de nok toe gevuld, maar dat belette hem niet om nog meer klokken te maken. „Laat ze maar liggen,” zei hij, „ze eten geen brood. Er

komt nog wel een tijd dat ze de deur uitvliegen.’ En hij kreeg warempel nog gelijk ook. Het pakhuis vloog in brand en foetsie waren alle koekoeksklokken.”

„Maar dat was toch een grote schadepost?!” riep Hielke.

„Wel nee, die man had een brand- en bedrijfsverzekering afgesloten. Hij kreeg de schade vergoed en bovendien voor iedere week die hij niet kon werken een weekloon!”

„Dus als Jaap een voorraad kinderwagens heeft die hij niet kan verkopen, moet hij ze maar verbranden,” zei Sietse.

„Natuurlijk niet! Dan komt hij in de gevangenis! Je mag geen brand stichten, dat weet je toch?”

„En die koekoeksklokkenmaker dan?” vroeg Sietse.

„Die stichtte geen brand! Dat deden de koekoeken. Die probeerden hun eieren in eikaars nesten te leggen en dat werd ruzie. Ze vochten zo hevig, dat de vonken eraf vlogen. En zo ontstond er brand!”

„Ik geloof dat jij een koekoek in je hoofd hebt!” zei Sietse en hij stuurde de boten naar het steigertje bij Jellema’s boerderij.

„Het wordt hoog tijd dat wij jou gaan afleveren, Gerben. Grappenmaker, vertel jij die gekke verhalen maar aan de koeien! Ajuus!”

De praam gleed langs de steiger en Gerben maakte haar vast. De Kameleon voer snel terug naar het dorp. Daar gingen

Hielke en Sietse helpen de machines met het platte wagentje naar de boerderij van Heida te brengen.

Een paar dagen later, toen de machines waren geplaatst en de elektromotoren waren aangesloten op de krachtstroom, kon Jaap beginnen met de fabrikage van de eerste kinderwagen.

Kees vroeg hem of hij ook onderstellen van oude kinderwagens kon gebruiken, maar die had Jaap niet nodig.

Hij kocht een partij nieuwe wielen en assen en dat was natuurlijk beter dan gebruikte spullen. Trouwens, wie zou er nu een nieuwe kinderwagen met oude wielen willen kopen?

Toen de eerste wagen klaar was en glanzend gelakt in de werkplaats stond, was meneer Voogd er reuze trots op dat hij daaraan had meegewerkt. „Dit belooft een goede toekomst te worden,” voorspelde hij.

Of hij gelijk zou krijgen, moest echter nog blijken.

HOOFDSTUK VI

De jongens gaan op speurtocht en maken kennis met de eigenaar van de Marijke uit Amsterdam

Op het Raadhuisplein was naast de kerk een parkeerstrook voor auto's. Iedere avond werd daar een grote vrachtwagen van een bierbrouwerij gestald. De chauffeur heette Jan Geertsma en hij woonde in dezelfde straat als Gerben. Jan kwam vaak 's avonds laat thuis met een volgeladen wagon, die hij dan de volgende dag moest lossen bij diverse klanten in de provincie. Maar toen hij op een morgen bij de auto kwam en er zoals gewoonlijk omheen liep om te controleren of alles in orde was, ontdekte hij dat het zeil aan een kant van de wagon was stukgesneden en dat er tien kratten bier waren verdwenen. Hoewel het nog heel vroeg in de morgen was, de klok moest nog zes uur slaan, ging Jan meteen naar het huis van veldwachter Zwart om aangifte van de diefstal te doen. Zwart kwam direct kijken en ontdekte op het trottoir naast de vrachtwagen de afdrukken van autobanden.

„Net wat ik dacht,” bromde hij. „De dief of dieven hebben de kratten in een auto meegenomen! Je zult de wagon in het

vervolg ergens anders moeten parkeren, Geertsma!"

„Dat zal moeilijk gaan,” zei Geertsma. „Er is in het hele dorp geen garage waarin ik zo’n grote auto kan stallen.”

„Tja, dan is het inderdaad moeilijk,” stemde Zwart in. „Maar deze auto is ook niet goed gebouwd. De zijkanten behoren van aluminium te zijn en niet van zeildoek. Zo kun je de lading nooit behoorlijk afsluiten. Enfin, ik zal er een proces-verbaal van opmaken en dan moeten we ’s nachts maar af en toe controleren of alles nog in orde is,” besloot veldwachter Zwart.

Gerben, die naar de boerderij ging, zag de politie bij de vrachtwagen van de brouwerij en nieuwsgierig ging hij er even kijken. „Tjonge,” riep hij, „is er bier gestolen? Die dief had zeker dorst. Hij zal nu wel dronken aan de polderdijk liggen om zijn roes uit te slapen.”

„Waarom denk je dat?” vroeg Zwart. „Of vermoed jij wie de dader is?”

„Ik weet van niets,” zei Gerben, „maar ik denk dat het iemand van de kampeerders is geweest. Iemand uit ons dorp steelt niet. Misschien heeft een vakantieganger zijn voorraad drank op een goedkope manier aangevuld!”

„Gerben kan best eens gelijk hebben!” vond Geertsma.

„Ik zal de zaak onderzoeken,” beloofde Zwart. „Maar u mag

zo niet gaan rijden. Eerst moet het zeil worden dichtgemaakt, de kratten zouden eruit kunnen vallen.”

„Ik bind het wel dicht met touw,” zei Geertsma en hij ging in de cabine touw zoeken.

Zwart liep naar het gemeentehuis en Gerben fietste naar de boerderij. Daarbij keek hij oplettend in de bermen van de polderdijk, maar hij vond niemand die zijn roes lag uit te slapen.

Zo kon Gerben dus nog geen opheldering in de diefstal brengen. Zwart belde de politie te water en vroeg of zij een controle wilde houden bij de kampeerders rond het meer. De politie kreeg daarbij hulp van onze vrienden in de Kameleon, want Gerben, die om halfnegen van de boerderij naar huis ging, kwam in de smederij vertellen van de bierdiefstal.

De jongens, die op het punt stonden om te gaan varen, hoorden het verhaal vol belangstelling aan en Sietse riep: „Dat bier is vast en zeker ergens bij de kampeerders!”

„Precies!” beaamde Gerben. „Dat heb ik ook gezegd! Maar veldwachter Zwart is nog niet op onderzoek uitgegaan.”

„Dan gaan wij dat doen!” riep Sietse. „Kom, jongens, we gaan op speurtocht naar de gestolen kratten bier!”

Onze vrienden wisten evenmin als Gerben dat de

patrouilleboot van de politie reeds langs de oevers van het meer zocht en ze voeren snel met de Kameleon naar de Woudaap, waar Kees aan boord kwam.

„Zeg, Kees? Heb je iemand gezien die veel bier bij zich had?” vroeg Hielke. „Vannacht zijn er tien kratten bier gestolen uit de vrachtwagen van Geertsma.”

„Tien kratten bier?!” riep Kees verbaasd. „Wie kan er zoveel drinken? Dat moet vast iemand met een hele dikke buik zijn!”

„Het kan ook iemand zijn die het bier verkoopt,” zei Louw.

„Of hij dik is of dun,” besloot Sietse, „we zullen zien of we de dader kunnen vinden!”

En hij liet de Kameleon verder varen langs de dijk. Voorbij de stenen brug stond een tent.

„Waar gaan we heen?” vroeg Kees.

„We gaan kijken of er ergens kampeerders zijn die een te grote voorraad bier hebben,” zei Hielke.

„Als we de dieven ontdekken, krijgen we dan een beloning?” vroeg Kees.

„Het gaat niet om een beloning!” riep Sietse. „We zoeken de dief, omdat hij zo gauw mogelijk moet verdwijnen uit ons dorp, anders steelt hij misschien nog meer.”

De Kameleon had nu de tent bereikt en voer langzaam

voorbij. Een man zat te vissen, terwijl zijn vrouw en drie kinderen met een bal speelden. De jongens keken naar de tent, maar als daar tien kratten bier in zouden zijn verstopt, zou er voor de kampeerders geen plaats meer over zijn om te zitten. Naast de tent stonden fietsen en daarmee vervoer je niet zo gauw tien kratten bier.

„We moeten een kampeerder zoeken die een auto heeft,” zei Hielke, „want het bier is met een auto vervoerd!”

Een eind verder stond een auto op de dijk en daar voer de Kameleon nu snel naar toe. De jongens passeerden een luxueuze motorboot, die voor de wal lag. De eigenaar keek lang niet vriendelijk, omdat de hoge hekgolf achter de Kameleon zijn boot woest op en neer deed dansen.

„Niet zo hard, Sietse,” waarschuwde Hielke, „daar komt ruzie van!”

Sietse nam gas terug en ze naderden de auto die op de dijk stond. Maar hier stond geen tent. Twee wat oudere heren zaten genoeglijk te vissen en rookten grote sigaren. Tot teleurstelling van onze vrienden was dat alles wat er te zien was.

„We moeten even teruggaan naar die luxueuze motorboot,” zei Kees. „Ik zag daar iets onder water drijven dat op een bierkrat leek. Het was geel van kleur!”

„Ja, die kleur hebben de bierkratten ook!” wist Louw.

„Misschien liggen alle tien kratten daar onder water verborgen!” riep Kees. „Dat is een prachtige schuilplaats!”

„Oké, we gaan kijken,” zei Sietse. „Maar ik kan moeilijk geloven dat die meneer bier gaat stelen.”

„Dat weet je nooit,” zei Louw. „Op de televisie zie je ook vaak deftige heren die grote oplichters blijken te zijn!”

„Poeh!” riep Sietse. „Op de televisie kan alles, maar het is allemaal onzin, want iedereen wordt neergeknald behalve de inspecteur, die alles moet oplossen. Soms wordt hij een beetje gewond, maar hij ontkomt altijd aan alle gevaar. Het is gewoon kolder!”

De Kameleon voer terug en Sietse zette de motor af. De boot gleed geruisloos naar het fraaie motorjacht, waarvan de eigenaar boven op het dek op zijn gemak de krant zat te lezen.

„We moeten heel stil zijn,” fluisterde Hielke. „Die meneer mag ons niet horen, dan ziet hij ons ook niet.”

Zwijgend trokken de jongens hun boot verder langs het riet en Sietse stuurde tot vlak naast het motorjacht. Opeens hoorden ze onder tegen de bodem van de Kameleon een paar dreunen, terwijl ook het motorjacht enige schokken kreeg.

De meneer wierp van schrik zijn krant te water, sprong op uit zijn stoel en riep woedend: „Wilverdraaide apekoppen, wat doen jullie daar?! Blijf van mijn bier af!”

De jongen zagen nu duidelijk een krat bier aan een touw in het water hangen en Sietse, die de politieboot zag varen, liet meteen de hoorn van de Kameleon luid toeteren.

„Wat heeft dit allemaal te betekenen!?” brulde de meneer woest. „Stop dat lawaai! Mijn vrouw slaapt! Maak dat je wegkomt met die smerige schuit!”

„We wachten op de politie!” riep Sietse en hij wees naar de patrouilleboot, die reeds naderbij kwam.

„Dat is het toppunt!” riep de schreeuwer verontwaardigd uit.

„Roepen jullie de politie? Dat zal ik doen! Jullie molesteren vakantiegangers, die van hun rust willen genieten!”

De politieboot legde ook bij het motorjacht aan en de brigadier vroeg: „Heeft u klachten, meneer?”

„Ja zeker, brigadier! Deze jongens voeren bijna mijn voorraadje bier naar de kelder!”

„We ontdekten hier een krat bier dat onder water was verstopt,” vertelde Sietse. „Misschien zijn de andere gestolen kratten ook hier!”

De brigadier begon te lachen. „Ik begrijp het al,” zei hij.

„Jullie zijn op speurtocht, nietwaar? Maar dit is een

misverstand, jongens! Ik ken deze meneer en hij is beslist geen dief.”

„Ik een dief?” vroeg de meneer hoogstverbaasd.

De brigadier vertelde hem van de gestolen kratten en omdat hier een krat onder water hing, dachten de jongens dat hij met opzet verstoppt was.

„Wel nee,” zei de meneer, „dat heb ik gedaan om het bier koel te houden.”

„Ja, dat begrijp ik,” zei de brigadier. „Dus, jongens, varen jullie maar weer verder en val verder geen kampeerders lastig, want we hebben overal reeds gezocht!”

Hielke zei tegen de meneer: „Neem het ons niet kwalijk, meneer.”

„Ja, het is goed,” antwoordde deze en hij trok het kratje bier uit het water om het vervolgens achter de boot te hangen.

Daar was er minder kans op dat iemand ertegenaan zou varen.

De Kameleon voer terug in de richting van de boerderij van Jellema, waar Gerben op de dijk over het meer stond te turen.

Halverwege kwamen de jongens Willem Kabel tegen met zijn motorvletje.

„Hé, jongens!” riep hij, „Hadden jullie het aan de stok met de

politie?”

„Wel nee!” antwoordde Hielke. „Uit de auto van Geertsma zijn kratten bier gestolen en bij dat motorjacht zagen we een krat onder water drijven. Maar dat was van die meneer. Hij is geen dief!”

„Met bier veel plezier!” riep Willem lachend en hij voer verder naar de overkant van het meer. Willem ging naar de stad om voor meneer Wisman huisraad te halen. Het boerderijtje was reeds geheel verbouwd en meneer Wisman kon het gaan inrichten.

De Kameleon voer verder naar Gerben, die nog steeds stond te wachten. Ook hij wilde graag weten waarom de politie bij dat motorjacht op bezoek ging.

De jongens vertelden hem alles, waarop Gerben zei: „Dat valt me dan weer honderd procent mee van Zwart. Hij was dus zo pienter om de waterpolitie te laten zoeken. Zo is het geen kunst, als een ander het werk moet doen!”

„Maar Zwart heeft geen boot,” zei Hielke. „En als de dieven aan de overkant van het meer kamperen, mag Zwart hen niet arresteren, want het is daar een andere gemeente!”

„Onzin!” riep Gerben. „Als ik de veldwachter was, trok ik me van de gemeentegrenzen geen sikkepit aan. Ik arresteerde iedereen die ik maar te pakken kon krijgen. Veldwachter

Nikkel deed dat vroeger ook. Daarom werd er van hem ook steeds gezegd: ‚Veldwachter Nikkel’ is zo hard als een bikkel. Ik weet nog dat meneer Jorritsma op een avond door het dorp fietste, toen hij werd ingehaald door Nikkel. De mannen kenden elkaar heel goed en Nikkel fietste met Jorritsma mee. Bij het huis van Jorritsma stapten beiden af en Jorritsma nodigde Nikkel binnen voor een kopje koffie. Dat viel bij de veldwachter reuze in de smaak en toen hij zijn kopje tot de laatste druppel had leeggedronken, haalde hij zijn verbalenboekje te voorschijn en zei: ‚Nu moet ik even een bonnetje voor je schrijven, Jorritsma! U reed zonder achterlicht!’ ‚Welverdraaid!’ riep Jorritsma woedend. ‚Mijn huis uit en je komt er nooit weer in!’ ‚Maar plicht is plicht!’ riep Nikkel en Jorritsma kreeg toch een bon.”

„Wat een gemene veldwachter!” riep Sietse. „Zoiets zou Zwart niet doen. Die zou je waarschuwen als je licht het niet deed en hij zou zelfs nog willen helpen om het weer in orde te brengen!”

„Maar zo was Nikkel niet!” vervolgde Gerben. „Integendeel, hij was kei- en keihard en het mooiste van dit verhaal ga ik nu vertellen. De volgende morgen kreeg Jorritsma op zijn werk bij de boterfabriek weer bezoek van de veldwachter. ‚Jorritsma!’ zei hij zoetsappig. ‚Heeft u die bon nog van

gisteravond? Geef hem maar terug. Het is een beetje te gek, hè?’ Jorritsma had de bon inderdaad bij zich, want hij had hem aan al zijn collega’s laten zien en verteld hoe hij door veldwachter Nikkel te pakken was genomen. Maar nu de veldwachter de bon terugvroeg, was dat voor Jorritsma een meevaller en opgelucht gaf hij het papiertje aan meneer Nikkel. En wat deed Nikkel? Hij legde de bon zorgvuldig in zijn verbalenboekje en begon met zijn ballpoint over alle letters te schrijven. Jorritsma keek verbaasd toe en zijn verbazing werd nog groter, toen Nikkel hem de bon opnieuw uitreikte met de woorden: „Nu is het in orde. Het carbonpapiertje lag niet goed, daardoor had ik er geen afschrift van. Welbedankt voor de medewerking!” Nikkel vertrok en Jorritsma keek hem sprakeloos na.”

„Maar dat is toch niet waar, Gerben?” vroeg Louw.
„Wie het niet wil geloven, mag het na gaan vragen!” riep Gerben. „Tot ziens, jongens! En pas op voor veldwachters!”
„Pas jij maar op!” riep Sietse. „Als jij nog meer van die verhalen vertelt, pakt de politie je op wegens laster!”
Daar gaf Gerben geen antwoord op, luid fluitend verdween hij achter de boerderij.

„Ik begrijp niet hoe die Gerben steeds zulke gekke verhalen kan bedenken,” zei Kees. „Ik zou het niet kunnen.”

„Hij is niet wijs,” zei Sietse en daarmee was volgens hem alles wat Gerben betrof, volledig verklaard.

De Kameleon voer weer het meer op en de jongens genoten van de gezellige drukte tussen al de motor- en zeilboten. Zo kwamen ze ten slotte in de buurt van het grote luxe motorjacht Marijke uit Amsterdam, dat nog steeds op dezelfde plaats voor de wal lag. Op het dek zaten twee dames en een heer. De heer tuurde door een kijker en kreeg toevallig de Kameleon voor de lens.

„Zeg,” riep hij tegen de dames, „weten jullie nog wat de politie vertelde? Waren het niet de schippers van de Kameleon, die onze boot in de storm veilig naar de wal hebben gebracht?”

„Ja,” antwoordde een van de dames, „dat was inderdaad de Kameleon! Die naam heb ik goed onthouden, want ik vind hem nogal typisch voor een boot!”

„Kijk dan eens,” zei de meneer. „Daar komt een bootje aanvaren met de naam Kameleon erop. Maar volgens mij kan die notedop onze boot toch niet naar de wal hebben gebracht? En dan nog wel in zo’n storm?”

„Dat lijkt mij ook wel een beetje sterk,” vervolgde een van de dames. „Zo’n klein bootje kan niet veel uitvoeren!”

Maar de andere dame twijfelde. „Een sleepboot is meestal ook maar klein in verhouding tot een oceaanstomer,” zei ze,

„en toch wordt zo’n groot zeeschip vaak mijlenver door een kleine sleepboot getrokken.”

„Zulke kwajongens gaan toch niet met zo’n klein bootje in een storm varen?” meende de meneer.

Maar toen gebeurde er iets wat zijn mening danig aan het twifelen bracht. Langs de vaargeul, die midden over het meer was afgebakend met zwarte en rode tonnen, voer een groot schip, dat een zwaarbeladen praam met zich meetrok. En juist ter hoogte van de Marijke raakte de sleepkabel los en hierdoor dreef de praam buiten de vaargeul en liep vervolgens vast aan de grond.

Sietse zag het meteen en door luid met de hoorn te toeteren, maakte hij de schipper attent op het verliezen van de praam. Maar zo’n groot schip kan niet meteen stoppen, het voer nog wel honderd meter verder, voordat de schipper zijn boot achteruit kon laten varen. De Kameleon was reeds bij de praam, die met haar kiel vastlag op de bodem van het meer. Sietse liet de sterke Kameleon naast de voorsteven van de praam tegen de zijkant duwen. Hij gaf vol gas en de snel draaiende schroef bracht het water in hevige beroering. Een troebele modderbrij kwam onder de praam vandaan en langzaam begon de voorsteven te draaien naar de vaargeul. Sietse liet de Kameleon tegen de achterkant van de praam

duwen en schoof het zwaarbeladen vaartuig verder de vaargeul in. Het grote schip, dat achteruitvoer, kwam naderbij. De jongens hielpen de schipper bij het opnieuw vastkoppelen van de praam aan het schip en de dankbare schipper vroeg hoeveel hij de jongens schuldig was voor de hulp.

„Helemaal niets!” riep Sietse en hij liet de Kameleon snel verder varen.

De twee dames en de heer hadden vanaf hun motorjacht vol belangstelling naar de verrichtingen van onze schippers gekeken. En toen Sietse de Kameleon liet keren en ze langs de Marijke voeren, wenkte de man hen om even bij hem aan te leggen. Sietse stopte de motor en de Kameleon gleed langszij de Marijke.

„Zeg, jongelui,” vroeg de eigenaar van de boot vriendelijk, „hebben jullie vorige week tijdens de storm ons losgeraakte jacht teruggebracht naar de wal?”

„Jawel, meneer,” riep Louw. „Wij hebben haar opnieuw vastgebonden, want de touwen waren losgegaan van de bolders.”

„Dat klopt! De politie heeft het ons verteld,” zei de meneer. „Jullie worden hartelijk bedankt! Als beloning wil ik jullie graag een plezier doen. Zeg maar wat jullie graag willen hebben, want jullie hebben het eerlijk verdiend!”

„Ik zou wel...” begon Kees, maar Sietse viel hem in de rede en riep kwaad: „Jij zou niets! Jij was er niet eens bij! Jij zat thuis te wachten, omdat wij jouw zeewagen nog uit het water moesten halen.”

„Meneer,” vertelde Hielke, „we nemen nooit een beloning aan. Dat mogen we niet van vader. Als we iemand kunnen helpen, dan doen we dat met plezier!”

„Maar, jongens,” riep een van de dames. „Meneer is directeur van de grote A & B warenhuizen. Hij kan jullie best een cadeautje geven!”

„Wij krijgen alleen cadeautjes van Sinterklaas!” merkte Sietse op.

„Goed,” zei de meneer. „Dan zal ik voor jullie een goed woordje doen bij de Sint! Ik zal het niet vergeten!”

Sietse liet de Kameleon reeds varen en nagewuifd door de dames voeren onze vrienden langs het eiland en daarna terug naar de Woudaap. Kees werd naar huis gebracht, want het was alweer bijna twaalf uur. Gerben was daar ook en wilde graag met de jongens terugvaren naar het dorp.

Er stopte een auto. Het was meneer Wisman, de antiekhandelaar, die vroeg: „Zeg, jongens, hebben jullie Willem Kabel nog zien varen?”

„Jawel, meneer,” zei Hielke. „Hij is een paar uur geleden

vertrokken naar het kanaal aan de overkant!”

„Dan is het in orde,” zei meneer Wisman. „Als het nu maar droog blijft, want Willem gaat mijn huisraad halen. Wat denk je van het weer, Gerben?”

„Dat zal wel gaan,” zei Gerben, „als u maar niet naar hier en daar gaat!”

„Naar hier en daar?” vroeg meneer Wisman. „Wat is dat nu weer voor onzin?”

„Wel, het weerbericht luidt: ,hier en daar regen’,” vertelde Gerben en dat vond Louw erg grappig, maar meneer Wisman schudde zijn hoofd en reed snel verder naar zijn nieuwe huis.

De Kameleon vertrok naar het dorp en Gerben vertelde: „In dat huis van meneer Wisman hebben vroeger twee broers gewoond. Ze hadden geen hulp in de huishouding en deden alles zelf. Dat ging natuurlijk helemaal verkeerd. Ze hadden veel geld op de bank, maar leefden als de armste bedelaars. Zo zagen ze er ook uit, want ze wasten zich nooit en droegen steeds dezelfde kleren. De jongste van het tweetal liet nooit zijn haar knippen en zag er dan ook uit als een ,baardaap’. Hij ging nooit naar bed, maar sliep in een grote stoel vol met vodden. Ze leefden er maar op los, de asla uit de kachel werd zomaar leeggegooid op de tafel om er nog bruikbare stukjes

steenkool uit te zoeken.”

„De asla legen op de tafel in de kamer?” riep Louw. „Dat zal een stoffige troep zijn geweest!”

„Welja,” zei Gerben, „het was er een grote bende. Het behang hing in flarden aan de muur en het vloerkleed was helemaal versleten en vuil, doordat de heren gewoon met hun klompen aan in en uit liepen. Als het nog een jaartje zo was doorgestaan, waren beide broers ziek geworden van die smeerboel. Doordat hun schoorsteen nooit werd schoongemaakt, kregen ze op een mistige dag kolendampvergiftiging. De slager ontdekte het! Hij kwam vlees brengen, maar de deur zat op slot. Door het raam zag hij de ene broer in zijn stoel vol voddën zitten slapen. De slager klopte op de ruiten, maar de man in de stoel reageerde niet. Dat vond de slager vreemd, hij bekeek de slaper aandachtig en zag helemaal geen beweging in de man. Kordaat sloeg de slager toen een ruit stuk en toen hij een zoete weë lucht rook, die uit de kamer kwam, wist hij meteen dat hier sprake was van kolendampvergiftiging. Jullie weten dat de slager lid is van de Vrijwillige Brandweer en daar had hij geleerd wat kolendamp is. Hij sloeg meer ruiten stuk, deed een zakdoek voor zijn neus en ging naar binnen. Vlug maakte hij de buitendeur los en wierp die wijd open. Hij droeg die

ene broer naar buiten en ging op zoek naar de andere. Die lag in bed in de kamer ernaast en ook hij werd naar buiten gebracht en op het grasveldje naast zijn broer gelegd. Na dit te hebben gedaan, haastte de slager zich naar de boerderij van Brandsma, waar hij de dokter belde. Toen de dokter kwam, was de oudste broer weer tot bewustzijn gekomen, want in de kamer waar hij had geslapen, was veel minder kolendamp geweest dan in de kamer waar zijn broer bij de kachel had zitten slapen. De jongste broer moest dan ook ogenblikkelijk naar het ziekenhuis. Drie weken later kwam hij weer thuis, maar niemand herkende hem. In het ziekenhuis was hij grondig gewassen en waren zijn haren geknipt en de baard weggeschoren, zodat hij een heel ander mens leek. Na dat voorval besloot de oudste broer om ergens anders te gaan wonen. In het zuiden van Friesland liet hij een prachtige bungalow bouwen met alle moderne snufjes erin. De slager is bij hen op bezoek geweest en vertelde dat het een droomhuis was. Alles was even keurig en hypermodern. Er stonden de duurste was- en droogautomaat, koelkast, een prachtig ligbad en een douche. De bedden konden automatisch in de wand verdwijnen. Kortom: het was prachtig en te veel om op te noemen. Het was, zoals de slager zei: ,Van het ene uiterste in het andere'! Zo vuil als de broers vroeger waren, zo modern

en schoon leefden ze nu! Tja, jongens, zo gaat het in het leven, het moet vaak eerst heel slecht worden, wil het beter gaan!”

„En hoe slecht moet jij wel worden, voordat jij beter wordt, grote fantast?” vroeg Sietse.

„Maak je over mij maar geen zorgen,” vond Gerben, „ik red me wel!”

De Kameleon voer het boothuis binnen en allen stapten uit.

„Loop je zover mee, Louw?” vroeg Gerben. „Tot ziens, schippers! Poete Koeloerie!”

„Poete Koeloerie?” vroeg Sietse. „Wat is dat nu weer voor onzin?”

„Dat is een Gerbenisme,” zei Hielke lachend. „Hij zegt maar wat!”

„Hij is gek!” riep Sietse en ze holden het woonhuis binnen, waar vader en moeder reeds bij de gedekte tafel zaten te wachten.

„Ha! Zijn jullie daar,” riep Klinkhamer, „dan kunnen we beginnen.”

„Poete Koeloerie!” zei Sietse.

„Wat betekent dat?” vroeg Klinkhamer.

„Dat weet ik ook niet,” vertelde Sietse. „Ik heb het zo juist gehoord van Gerben.”

„Jij moet niet te veel van Gerben leren,” zei Klinkhamer. „Hij is een slechte onderwijzer. Hij is niet kwaadaardig, maar hij is... hij is...”

„Poete Koeloerie!” vulde Sietse aan en daar moest Hielke hartelijk om lachen.

„Ja, ja!” zei Klinkhamer.

HOOFDSTUK VII

Er gebeuren vreemde dingen in het dorp Zwart krijgt het druk

Die middag kwam Gerben tot de ontdekking dat er een lam was gestolen. In het weiland, even voorbij de boerderij, liepen achttien schapen met lammeren te grazen. Gerben stond op de polderdijk naar de dieren te kijken en hoe hij ook telde, hij zag niet meer dan achtentwintig in plaats van negenentwintig lammeren. Onze vrienden, die met hun Kameleon op het meer voeren, zagen Gerben op de dijk staan en Sietse stuurde de boot naar hem toe.

„Waar kijk jij naar, Gerben?” vroeg Hielke.

„Ha, komen jullie even hier!” riep Gerben. „Tellen jullie het aantal lammeren ook eens! Volgens mij is er één te weinig!”

De jongens holden tegen de dijk op en begonnen te tellen.

„Het zijn er precies achtentwintig!” riep Sietse.

„Ik tel ook achtentwintig!” riep Kees.

„Ik ook! Ik ook!” vertelden Hielke en Louw.

„Dat klopt,” zei Gerben, „zoveel tel ik er ook! Dan is er één weg. Er moeten negenentwintig lammeren zijn. Er zijn twee

mogelijkheden: er is een lam gestolen of er is er één in de sloot geraakt en misschien verdronken. Ik ga meteen kijken!” „Wij gaan met je mee!” bood Sietse aan en dat vond Gerben fijn, want dan hoefde hij niet het hele weiland alleen rond te lopen.

Ieder nam nu een gedeelte van het weiland voor zijn rekening en zo werden de sloten in de kortst mogelijke tijd gecontroleerd. Het lam werd niet gevonden.

„Dus is het gestolen!” riep Gerben, en hij keek reuze kwaad.

„Als ik die dief te pakken krijg, gooi ik hem te water! Ik vouw hem dubbel en rol hem door de brandnetels. Ik draai een knoop in zijn oren en zet een ratteklem op zijn neus. Ik zal...”

„Ga jij nu maar gauw de politie waarschuwen!” zei Sietse. „Dat is beter dan hier te staan opscheppen!”

„Opscheppen?!” riep Gerben. „Dacht jij dat ik de dief niet durf te grijpen? Wel, dan vergis je je lelijk. Als ze aan mijn dieren komen, word ik net zo woest als een leeuwin die ziet dat ze haar welpen willen wegpakken.”

En onder het uiten van de gruwelijkste dreigementen aan het adres van de dief, liep Gerben woest terug naar de polderdijk. De jongens konden hem nauwelijks bijhouden, zulke grote stappen nam hij en in zijn drift vergat hij het hek van het weiland te sluiten. Dat deed Hielke toen maar.

Bij de stenen brug stond veldwachter Zwart, maar Gerben zag hem niet. Luid mopperend sloeg hij de weg in naar de boerderij van Jellema.

„Hé, jô!” riep Sietse. „Moet je Zwart niet waarschuwen?”

„Ik ben al op weg!” merkte Gerben nors op. „Moet ik misschien nog harder lopen?”

„Dat hoeft helemaal niet,” zei Sietse, „als je maar wel naar de andere kant gaat. Zwart staat bij de polderbrug!”

„Wat? Waarom zei je dat niet meteen?” riep Gerben. Hij zette beide handen aan de mond en riep zo luid, dat het wel aan de andere kant van het meer te horen was: „Hééé, Zwart! Kom eens effe hier, er is een lam gestolen!”

Zwart keek verbaasd om, sprong op zijn fiets en reed snel naar onze vrienden. „Wat is er, broer?” vroeg hij aan Gerben. „Is er iets gestolen?”

„Ja! Een lam,” zei Gerben, „en dat nog wel op klaarlichte dag! Jij moest eens wat beter opletten, want op zo’n manier is niets meer veilig in het dorp!”

„Moet ik op jouw vee letten?” vroeg Zwart nors. „Denk je dat ik niets anders te doen heb dan achter jouw kudde aan te lopen? Een goede boer waakt zelf over zijn vee! Als ik op alle koeien, paarden, schapen, varkens, kalveren, kippen, konijnen, enzovoort moet letten, mag ik wel dag en nacht in

een helikopter boven de polder rondcirkelen.”

„Dat is helemaal niet nodig!” riep Gerben. „Een goed veldwachter ziet meteen wie hij in de gaten moet houden. Vannacht is er bier gestolen en nu weer een lam. Als daar geen stokje voor wordt gestoken, zullen de dieven steeds brutaler worden!”

„Jouw brutale praatjes heb ik niet nodig!” zei Zwart. „Vertel maar liever hoe dat lam eruitziet.”

„Hoe dat lam eruitziet?” riep Gerben verbaasd. „Precies als alle lammeren natuurlijk, man.”

„Ho, ho, broer,” riep Zwart, „alle lammeren zijn niet gelijk! Er zijn witte en zwarte en sommige hebben een bepaalde tekening op hun kop. Een wit of zwart vlekje bijvoorbeeld.”

„Zulke lammeren hebben wij niet!” zei Gerben nors. „Onze zijn allemaal dezelfde! Gewoon wit en verder niets!”

„Dan zal het moeilijk zijn terug te vinden,” voorspelde Zwart. Over de dijk naderde de auto van meneer Wisman. Hij stopte bij onze vrienden en opende een portier. „Kijk eens wat ik voor jullie heb!” riep hij.

En daar sprong het vermiste lam uit de auto en het rende naar het hek van het weiland. Sietse ging het achterna en opende het hek. Het lam holde naar de kudde en even later liep het

weer bij zijn kudde.

„Zie je dat?” zei Zwart tegen Gerben. „Moeder schaap ziet wel degelijk verschil tussen al die lammeren. Zij weet precies, welk lam haar kind is!”

„Maar ik ben toevallig geen schaap!” riep Gerben.

„Wat jij bent, zal ik maar niet zeggen,” vond Zwart en hij vroeg aan meneer Wisman: „Was het lam ervandoor gegaan? Heeft u het gevonden?”

„Gevonden? Wel nee! Ik zag twee jonge kerels het lam uit de wei halen, het in een auto tillen en daarna gingen ze ervandoor. Ik reed hen achterna met mijn snelle wagen en op de polderdijk haalde ik hen in en probeerde hen tot stoppen te dwingen. Maar ze stuurden langs mijn auto en lieten even verderop het lam weer los. Ik heb hen maar laten gaan en het lam mee teruggenomen. Wel heb ik het nummer van de auto genoteerd. Hier is het.” Hij las het nummer op het papiertje voor.

„Prachtig!” zei Zwart. „Welbedankt, meneer Wisman. Ik zal zorgen dat dit nummer meteen wordt doorgegeven aan alle politieposten!” Hij stapte op de fiets en reed snel naar het dorp.

Daarbij moest hij hard op de pedalen trappen, want hij had een sterke tegenwind.

Gerben keek hem na en riep: „Kijk! Dat is nu het zwaarste werk dat Zwart te doen heeft, tegen de wind in fietsen!”

„Jij bent me er eentje, Gerben,” zei meneer Wisman lachend. „Enfin, jij hebt het lam terug!”

„Ja, nog welbedankt, meneer,” zei Gerben. „Als ik u ook eens van dienst kan zijn, zal ik het met genoeg doen!”

„Geen dank, Gerben. Tot ziens, jongelui!” Meneer Wisman keerde de auto en reed terug naar huis.

„Zeg, Gerben, je moet een herdershond bij de schapen laten waken,” zei Kees. „Dan zal niemand meer een lam durven stelen.”

„Dat is geen gek idee,” zei Gerben, „maar zo’n hond moet speciaal worden afgericht en daarvoor heb ik geen tijd. Maar nu ik weet dat hier schapendieven rondzwerven, zal ik extra waakzaam zijn!”

„En wij zullen ook goed uitkijken,” beloofde Sietse. „Als we iets verdachts zien, gaan wij erop af, reken maar!”

Dat vond Gerben best en hij ging naar de boerderij om aan Jellema te vertellen dat er veedieven in de polder waren. De jongens voeren het meer op en zagen op de kerktoren van het dorp aan de overkant een vlag wapperen. Er was daar feest en de jongens besloten er te gaan kijken. Toen zij echter in het dorp aanlegden, viel er van een feest niets te bespeuren.

Hielke vroeg aan een voorbijganger waarom de vlag op de toren stond en het antwoord luidde dat de dominee zijn vijfentwintigjarig jubileum vierde.

„O, is dat het,” zei Kees, „ik dacht dat er feest was!”

„Dat is er ook!” vertelde de man. „Vanavond in de kerk!”

„Bedankt, meneer,” zei Hielke beleefd en de vrienden besloten terug te gaan.

Maar plotseling zag Louw een auto staan en riep: „Kijk! Het nummer! De auto van de schapendieven!” „Dat moeten we de veldwachter hier vertellen!” riep Hielke. „Kom mee!”

Ze gingen op zoek naar de veldwachter en zagen hem in de volgende straat met iemand staan praten.

Onze vrienden gingen erbij staan, maar durfden het gesprek niet te onderbreken, totdat de veldwachter vroeg: „Wat is er, jongens? Hebben jullie een boodschap?”

„Ja, meneer,” zei Hielke. „In die straat staat een auto, waarmee een uur geleden een gestolen lam is vervoerd!”

„Dat klopt,” zei de veldwachter, „ik weet er alles van!” En zonder verder een woord te verspillen, liep hij met grote passen naar de zijstraat, gevolgd door de jongens.

Daar bekeek hij de auto en zei: „Een dure wagen, jongens! Die schapendieven hebben hem vast gestolen. De heren zitten natuurlijk in het café!” De veldwachter liep terug naar

de hoek van de straat, waar op het terrasje voor een café enige dames en heren zaten en vroeg van wie de auto was.

„Van mij, veldwachter!” riep een heer, terwijl hij opstond.

„Mag de wagen daar niet staan?”

„Jawel. Dat is in orde, meneer,” zei de veldwachter. „Blijft u maar zitten. Neem me niet kwalijk, dat ik u lastig viel!”

De veldwachter verliet het terrasje en Sietse zei tegen hem:

„Weet u wie die meneer is? Hij is de directeur van de A & B warenhuizen.”

„Juist!” sprak de veldwachter. „Ik zag meteen dat hij geen schapendief is, hij heeft wel andere besognes!”

„Maar, meneer?” vroeg Louw. „Hoe kan de auto van die directeur dan hetzelfde autonummer hebben als die van de schapendieven?”

„Die dieven hebben vast en zeker een vals nummer om de politie te misleiden,” zei de veldwachter. „Enfin, dat weten we dan ook weer!” Hij ging naar het bureau en de jongens stapten weer in de Kameleon.

Er viel in dat dorp verder niets te beleven en daarom voeren ze terug naar huis. Het was alweer bijna vijf uur, toen ze Kees bij de Woudaap lieten uitstappen, waarna Louw en de Klinkhamertjes ook snel naar huis gingen.

Die nacht werd uit het schuurtje achter in Zwarts tuin een

grasmaaimachine gestolen. Zwart was woest en vroeg aan iedereen of hij misschien een verdacht persoon had gezien. Hij vroeg het ook aan Klinkhamer en de jongens, maar niemand kon Zwart inlichtingen geven.

Tot overmaat van ramp kwam Gerben de smederij binnen met de mededeling dat de grote, koperen plantenbak, die bij de burgemeester naast de voordeur stond, was gestolen.

„Dat grote, ronde ding?” vroeg Zwart verbaasd. „Hoe bestaat het! Die is bijna niet te tillen!”

„Maar eerst hebben de dieven de planten en de modder eruit gekieperd!” vertelde Gerben. „En dat ligt allemaal op de stoep vlak voor de deur! Toen ik dat zag, dacht ik meteen: dat klopt niet! Ik belde aan en nauwelijks had de dienstbode opgedaan of ze riep verschrikt: ‚Wat is dat voor een bende? En waar is de koperen pot?’ ‚Die is zeker meegenomen’, zei ik. Het meisje ging meteen de burgemeester halen en die belde naar uw huis, meneer Zwart. Maar u was niet thuis en toen vroeg de burgemeester of ik het u wilde zeggen! U mag het wel opschrijven, Zwart!”

„Opschrijven?” riep Zwart geprikkeld. „Ik kan best onthouden dat er een koperen bloempot en een grasmaaimachine gestolen zijn, zo moeilijk is dat ook weer niet!”

„En tien kisten bier en een lam!” vulde Gerben aan. „Ik zou het toch maar opschrijven, want als het zo doorgaat, wordt het een hele waslijst!”

„Het zal niet zo doorgaan!” riep Zwart kwaad. „Ik zal dag en nacht waken, tot ik de dieven te pakken heb!”

„Deze dieverij lijkt veel op kwajongensstreken,” vond Klinkhamer, „want wie steelt er nu een grasmaaimachine?”

„Maar het is nog een beste,” riep Zwart, „ik had er nog jaren het gras mee kunnen maaien!”

„Dat zal ik niet tegenspreken,” zei Klinkhamer, „maar wat krijgt een dief voor zo’n ding, als hij hem verkoopt?

Misschien vijftig gulden. En hoeveel krijgt hij voor de koperen plantenbak en de tien kratten bier? Alles bij elkaar misschien honderd gulden. En daarvoor loopt hij heel veel risico. Daarom blijf ik erbij dat dit kwajongenswerk is!”

„Hm,” bromde Zwart. „Als ik maar wist hoe die kwajongens eruitzien.”

„Vraagt u dat aan meneer Wisman,” zei Sietse, „hij heeft de schapendieven gezien!”

„Inderdaad!” beaamde Zwart. „Dat kan misschien enig houvast geven. Ik ga even met meneer Wisman praten!” Hij wilde de smederij verlaten, toen er weer iemand binnenkwam.

Het was meneer Hornstra, die in een fraai huis naast de notaris woonde. Meneer Hornstra rentenierde en besteedde veel tijd aan tuinieren. Een bijzonder mooi, smeedijzeren hekje gaf toegang tot de tuin. Maar dat hekje was nu ook verdwenen. „Het is gestolen!” riep meneer Hornstra. „Het is uit de hengsels gelicht en meegenomen!”

„Heeft u dat gezien?” vroeg Zwart.

„Gezien?” riep meneer Hornstra. „Als ik het had gezien, was het niet gebeurd!”

„Dat begrijp ik,” zei Zwart, „maar het zou kunnen zijn dat u de dieven ervandoor zag gaan. Enfin, ik zal de zaak onderzoeken!”

„Tien kisten bier, een lam, een grasmaaier, een plantenbak, een ijzeren hekje, het wordt al een mooi lijstje,” zei Gerben.

„Binnenkort mist iedere inwoner wel iets!”

Er stopte een auto voor de smederij. Het was meneer Wisman, die ook de werkplaats binnenkwam.

Gerben vroeg hem meteen: „En meneer Wisman? Wat wordt er bij u vermist?”

„Niets,” zei meneer Wisman verwonderd. „Waarom vraag je dat?”

„Omdat er in het dorp iedere nacht wordt gestolen,” vertelde Gerben. „Zelfs bij de burgemeester en Zwart!”

„Dat is geen prettig nieuws!” vond meneer Wisman. „In mijn huis staan veel waardevolle dingen, zoals antieke klokken en schilderijen. Ik vind het een ramp als die worden gestolen.”

„U bent toch wel tegen diefstal verzekerd?” vroeg Zwart. „Op het moment dat u hier bent, kan er wel bij u worden ingebroken.”

„Dat betwijfel ik, meneer Zwart, want Willem Kabel past op mijn huis. Natuurlijk heb ik alles verzekerd, maar misschien ga ik een waakhond kopen als er hier zoveel wordt gestolen. En wat wordt er allemaal vermist?”

Gerben begon weer het hele lijstje op te noemen en Zwart merkte daarbij op: „Jij bent precies een grammofoonplaat. Het lijkt wel of je het leuk vindt om steeds de hele lijst op te noemen.”

„Ik vind het interessant,” zei Gerben, „ik volg de ontwikkelingen op de voet! Ik ben reuze benieuwd hoelang de lijst van diefstallen gaat worden. Als de politie de daders niet gauw grijpt, kan het weleens nodig zijn dat ik alles opschrijf!”

Kees kwam binnen met een geitje aan een touw.

„Meneer Zwart,” riep hij, „hier is een gevonden voorwerp! Dit geitje liep los op de polderdijk!”

„Zooo?!” zei Zwart, lang niet vriendelijk. „Het lijkt wel of er

iemand van plan is om mij extra veel werk te bezorgen! Weet jij toevallig van wie deze geit is, Gerben?"

Gerben bekeek het diertje aandachtig en was ervan overtuigd dat het toebehoorde aan de bakker.

„Weet je het wel zeker?” vroeg Zwart. „Of is het weer een van je flauwe grappen om mij erin te laten lopen? Trouwens, wat moet de bakker met een geit doen?”

„Als ik zeg: de geit is van de bakker, dan is hij van de bakker!” riep Gerben. „De bakker gebruikt haar als grasmaaier op vier poten. De geit graast het veldje achter zijn huis schoon! Zo ziet u maar dat de bakker slimmer is dan u, want u werkt u in het zweet achter een maaimachine.”

„Breng de geit naar de bakker, Kees,” zei Zwart. „Als het dier niet van hem is, breng je het dier maar bij mij!”

„Zullen we meegaan?” bood Hielke aan.

„Wel nee,” vond Kees, „ik kan het best alleen! Ik kom zo terug! Wachten jullie op me?” En Kees liep met de geit naar het dorp.

„Die slome wil ons niet meenemen, omdat hij liever alleen een beloning wil hebben,” zei Sietse.

„Meneer Wisman,” vroeg Zwart, „kunt u mij die twee jongemannen beschrijven die het lam hadden gestolen?”

„Ja zeker! De ene was ongeveer zo groot als Gerben. Hij had

blond haar, blauwe ogen en een grote neus. De andere was iets kleiner. Hij had donker haar, ook blauwe ogen en een korte dikke neus. Zijn oren stonden opmerkelijk ver van zijn hoofd.”

„Dan was het Willem Kabel!” riep Gerben.

„Natuurlijk niet,” zei meneer Wisman, „ik ken Willem toch?!”

Zwart noteerde alles en besloot verder op onderzoek uit te gaan.

Nauwelijks had hij de smederij verlaten, of er kwam iemand aanfietsen, die reeds van verre riep: „Meneer Zwart! Meneer Zwart! Mijn boot is gestolen!” Het was Sjoerd Bonnema, de postbode, die nog hijgend van opwindning van zijn fiets sprong en vertelde hoe zijn bootje, „Snip’ geheten, bij de boterfabriek voor de wal lag gemeerd, maar nu was verdwenen.

Gerben, die in de deuropening van de smederij stond, begon te lachen en riep: „Het wordt hoe langer, hoe gekker! Tien kisten bier, een lam, een maaimachine, een koperen plantenbak, een smeedijzeren hekje, een geitje, een boot, wat zal het volgende artikel zijn?”

„Lach jij maar!” riep Sjoerd. „Ik wil weieens zien hoe jij kijkt, als er iets van jou wordt gestolen!”

„Bij mij valt niets te stelen!” blufte Gerben. „Van een kikker kun je geen veren plukken, maar bij een rijksambtenaar, zoals jij, die een mooie boot heeft, ja, daar is wel wat te halen!”

„Bemoei je er niet mee, Gerben,” zei Zwart en hij vroeg aan Sjoerd: „De boot is groen geschilderd, nietwaar?”

„Ja,” vertelde Sjoerd, „en zij draagt de naam Snip.”

„Ik zal het doorgeven aan de politie te water,” beloofde Zwart en hij fietste naar het dorp.

Sjoerd ging met hem mee.

Kees kwam terug met een groot stuk koek, waar hij gretig van at. De geit bleek inderdaad van de bakker te zijn.

„En daar hebben we de enige persoon die voordeel heeft van al die diefstallen,” riep Gerben en hij rijmde: „Al is ook alles zoek, Kees eet koek!”

Kees knikte. Antwoorden kon hij niet, daarvoor was zijn mond te vol. Louw kwam ook opdagen en vertelde dat de boot van Sjoerd was gestolen.

„Dat weten we al!” zei Sietse. „De waterpolitie gaat ernaar zoeken!”

„Zullen wij ook gaan zoeken?” stelde Hielke voor.

Dat vonden ze allemaal goed en Kees vroeg: „Krijgen we een beloning, als we de boot vinden?”

„Moetje hem horen,” riep Louw, „hij heeft de koek nog

achter zijn kiezen en aast nu alweer op meer. Wel, Keesje, misschien geeft Sjoerd een zak oude postzegels als beloning.” „Sjoerd hoeft niets te geven,” zei Hielke. „We doen het voor ons plezier!”

Ze gingen naar het boothuis en op aanraden van Louw voeren ze eerst naar het dorp en daarna verder de vaart op, want op het meer zocht de politie te water reeds. De Kameleon gleed langs het Raadhuisplein, de boterfabriek en langs de scheepshelling van Gaastra om vervolgens haar tocht voort te zetten tussen groene weilanden, waarin veel vee liep te grazen. Een reiger, die roerloos aan de kant stond op zoek naar voedsel, vloog plotseling op bij het naderen van de Kameleon.

Kees schrok daarvan en verslikte zich in het laatste stukje koek. Louw klopte hem op de rug en hoestend zei Kees: „Stop maar! Het is al over!”

„Het zal nog eens verkeerd met jou aflopen!” voorspelde Sietse. „Jij schrokt alles veel te vlug naar binnen!”

„Ik schrok van die reiger!” zei Kees.

Sietse liet de Kameleon langzaam varen, zodat de jongens volop gelegenheid hadden om tussen het riet te kijken of er misschien een boot verborgen lag.

En toen zag Louw iets dat groen van kleur was. De jongens

bogen het riet uiteen. Er bleek een afgedankt olievat te liggen. „Het is wel groen,” zei Sietse, „maar het is niet de Snip.” Ze voeren verder, totdat er weer iets tussen het riet lag. En deze keer was het raak. Toegedekt met rietstengels lag daar de vermiste Snip met aan boord een smeedijzeren hekje en de grasmaaier van Zwart.

„Dat zijn drie vliegen in één klap!” riep Kees blij. „Dat geeft drie kansen op een beloning!”

„We laten hier alles rustig liggen!” vond Hielke.

„Laten liggen?!” riep Kees verbaasd. „Dat is toch onzin! Gevonden voorwerpen moet je naar de politie brengen!”

„Dit zijn gestolen en verstopte voorwerpen!” merkte Hielke op. „We moeten dit aan Zwart melden en dan beslist hij wel wat er moet gebeuren! Misschien wil hij hier wel de dief opwachten en grijpen, wanneer hij zijn buit komt halen!”

„Juist!” zei Sietse. „We moeten hier alles zo laten als het is! Blijf van dat riet af, Kees!”

Louw schikte het riet weer netjes over de Snip en de jongens voeren vol gas terug naar het dorp. Bij het Raadhuisplein legden ze aan en holden naar het gemeentehuis. Daar hoorden ze van de bode dat Zwart met de politieboot was meegegaan het meer op.

„Kan ik de boodschap overbrengen?” vroeg de bode, want hij

was reuze nieuwsgierig naar wat de jongens hadden te vertellen.

„Nee, dank u,” zei Sietse. „We gaan meneer Zwart zoeken!”

Het hele stel holde terug naar de Kameleon, snel voeren ze naar het meer. Weldra werd de grijze politieboot in de verte zichtbaar en Sietse stuurde de Kameleon er recht op af.

De politieboot voer rakelings langs de rietkragen en dat betekende dat er nog steeds naar de Snip werd gezocht.

Sietse liet de hoorn van de Kameleon een paar maal klinken, terwijl Hielke met de handen boven het hoofd zwaaide.

De politiemannen begrepen dat de jongens iets bijzonders hadden en ze stopten hun boot.

„Als ze maar niet komen vertellen dat er weer iets is gestolen,” bromde Zwart. „Voor mij is het al meer dan genoeg!”

„Niet zo somber, Zwart,” zei de brigadier. „Misschien hebben de jongens juist iets goeds te melden!”

De Kameleon naderde snel en gleed toen langzij de politieboot.

„Wij hebben de Snip gevonden!” riep Kees.

„En de grasmaaier en het ijzeren hekje!” vervolgde Louw.

„Waar is mijn grasmaaier?” vroeg Zwart meteen.

„Aan boord van de Snip!” vertelde Sietse.

„En alles is netjes afgedekt met riet!” zei Hielke.

„Hebben jullie dat zo gelaten?” vroeg de brigadier. „Hebben jullie niets weggenomen of veranderd?”

„Nee, meneer,” zei Hielke. „Alles ligt er nog precies zoals toen wij het ontdekten!”

„Dat hebben jullie heel goed gedaan, jongens!” prees Zwart.

„Waar ligt de Snip ongeveer?”

„In de vaart, voorbij de boterfabriek!” zei Louw.

„Was de koperen plantenbak er niet bij?” vroeg de brigadier.

„Nee, meneer,” zei Hielke, „die lag niet in de boot!”

„Juist,” veronderstelde de brigadier. „De dieven hebben de plantenbak dus meegenomen om te verkopen. Het andere deel van de buit zullen ze nog wel komen halen en daarom laten we alles rustig op zijn plaats en gaan erbij posten. Dat lijkt me een goede val om de heren dieven te kunnen vangen.”

„Dat is mijn idee ook,” zei Zwart. „Jongens, nu mogen jullie daar voorlopig niet meer in de buurt komen. Dat is toch wel duidelijk, hè? Vertel aan niemand iets over de vondst, want dan krijgen de dieven het misschien ook te horen!”

Dat begrepen onze vrienden maar al te goed en ze beloofden te doen wat er van hen werd verlangd.

„Nog bedankt voor de hulp, jongens,” zei de brigadier. „Tot

ziens!”

„Tot ziens!” riepen de vrienden en terwijl ze nog een rondje over het meer voeren, zette de politieboot koers naar het dorp om de Snip te zoeken op de plaats die de jongens hadden aangegeven.

Die middag leende Zwart de grasmaaier van Klinkhamer, want zijn eigen grasmaaier lag nog in de Snip en hij moest het gras rollen, want anders werd het te lang. Toen hij druk bezig was in zijn tuin kwam Gerben voorbij. Hij keek verwonderd naar Zwart en stapte van zijn fiets.

„Wat zie ik?!” riep hij. „Heeft u uw grasmaaier al terug?”

„Vind je dat dan zo’n wonder?” vroeg Zwart. „Had je verwacht dat ik hem nog lang niet zou terugvinden?”

„En is al het andere ook al teruggevonden?” vroeg Gerben.

„Heeft u de boot van Sjoerd al ontdekt?”

Sjoerd, die juist de post kwam bezorgen, riep: „Ik weet nog van niets! Is mijn boot terug, meneer Zwart?”

„Nog niet!” zei Zwart. „Maar het zal niet lang meer duren!”

„Dat dacht ik wel!” riep Gerben. „U zorgt eerst voor uw eigen spullen en daarna voor die van een ander. Waarom heeft u de boot van Sjoerd niet gevonden en uw grasmaaier wel? Ze zijn allebei in dezelfde nacht gestolen!”

„Jij weet er meer van!” beschuldigde Zwart.

„Ik?“ riep Gerben verbaasd. „Hoe komt u daarbij? Ik weet van niets!”

„Waarom vind je het dan zo vreemd, dat ik de grasmaaier wel heb gevonden en de boot niet?” vond Zwart. „Jij had zeker de boot meegenomen met de grasmaaier erin?!”

„Wel ja, ik heb het weer gedaan!” riep Gerben spottend. „Ik heb het ijzeren hek, de koperen plantenbak en de boot ook, nietwaar?”

„Wat?!” riep Zwart. „Heb jij de plantenbak ook? Dat gaatje geld kosten, broer! Want de plantenbak is verdwenen en de planten vernield!”

„Het zal mij geen cent kosten!” schreeuwde Gerben kwaad. „Ik heb de boot van Sjoerd niet weggenomen en verstoppt! Ik weet van niets!”

„Hoe weet jij dan dat de boot is verstoppt?” vroeg Zwart en hij kwam dreigend voor Gerben staan.

Sjoerd, die dit gesprek met de grootste verbazing volgde, kwam nu tussenbeide en zei: „Gerben, als jij zegt waar ik mijn boot kan terugvinden, zal ik geen aanklacht tegen je indienen!”

„Maar daar neem ik geen genoegen mee!” riep Zwart. „Deze grappen gaan te ver! De politie in heel de omtrek is gealarmeerd, omdat meneer Gerben Zonderland weer eens

zo heel grappig wilde zijn. Maar daar zal ik nu eens voorgoed een einde aan maken, grote nozem die je bent!”

„En ik ga naar de burgemeester om mij te beklagen over uw verdachtmakingen!” riep Gerben. „Ik heb met al die diefstallen van u niets te maken en dat kunt u ook niet bewijzen!”

Hielke en Sietse zagen dat er bij het huis van Zwart wat aan de hand was en ze gingen er meteen naar toe.

Ze hoorden dat Gerben zich bij de burgemeester wilde beklagen waarop Zwart zei: „Ga je gang maar! Maar dan zul je wel een verklaring moeten geven waarom je zo verbaasd was dat ik de grasmaaier terug heb.”

„Die grasmaaier is van ons!” riep Sietse. „Die is geleend!” „Wilverdraaid,” schold Gerben, „maar dat zei u niet tegen mij. U wilde me erin laten lopen, omdat u denkt dat ik er meer van afweet, hè? Als u zo doorgaat, zult u de echte dief nooit vinden!”

„Je moet niet zoveel praatjes hebben,” zei Zwart. „Bemoei je voortaan niet met mijn zaken. Je bent altijd veel te nieuwsgierig!”

„Weet u al iets van mijn boot?” vroeg Sjoerd.

Bijna had Sietse gezegd dat de boot reeds was gevonden, maar hij bedacht nog juist op tijd dat er niets over verteld

mocht worden en glimlachend hoorde hij hoe Zwart zei:

„Maak je maar geen zorgen over je boot, Sjoerd. Die komt best terecht, dat weet ik zeker!”

„Ja, Sjoerd!” spotte Gerben. „Ga jij maar rustig slapen. Heel het dorp wordt leeggeroofd, maar jouw boot komt terug! Dat weet meneer Zwart heel zeker! Maar ik moet het nog zien! Het is bluf! Allemaal bluf van die Zwart!” Gerben sprong op zijn fiets en reed hard weg.

„Die malle Gerben,” lachte Hielke. „Hij is nu echt kwaad.”

„Hij heeft wel een beetje gelijk ook,” zei Sjoerd. „Ik moet het nog maar zien of ik mijn boot terugkrijg!”

„Die krijg je vast terug!” was Sietse van mening.

„Hoe weet jij dat?” vroeg Sjoerd.

„Wel, meneer Zwart zegt het!” zei Sietse en van dat antwoord werd Sjoerd niet veel wijzer.

Hij ging met evenveel hoop als twijfel verder met het bezorgen van de brieven en andere post.

Die nacht lagen twee politiemannen op wacht bij de verstopte boot van Sjoerd om de dief te grijpen, wanneer die het bootje zou komen weghalen. Sietse had graag willen gaan kijken, maar Hielke vreesde dat de politie daar niet gesteld op zou zijn en daarom bleven ze maar thuis.

„Morgen horen we het wel of er een dief gevangen is,” zei

Hielke.

Maar om op die uitslag een hele nacht te moeten wachten, was voor Sietse wel een moeilijke opgave. Enfin, morgen zou hij misschien meer horen!

HOOFDSTUK VIII

Veldwachter Zwart doet een vondst Gerben voorspelt een goede dag

„Daar zijn we dan met z’n tweeën,” riep Gerben, toen hij de volgende morgen de smederij van Klinkhamer binnenkwam.

„Met z’n tweeën?” vroeg Hielke. „Waar is die andere dan?”

„Ik en mezelf, dat zijn er twee!” riep Gerben lachend.

„Je bent mal!” zei Sietse.

„Dat weet ik,” vond Gerben, „maar één ding weet ik nog niet, namelijk of er vannacht ook weer wat is gestolen?”

„Daar is mij niets van bekend, Gerben,” zei Klinkhamer.

„Kijk, daar komt Zwart. Hij zal je meer kunnen vertellen.”

„Zwart zegt toch niets!” bromde Gerben. „Als ik hem wat vraag, denkt hij meteen dat ik er meer van weet. Daarom vraag ik niets, anders word ik nog voor de dief aangezien!” Zwart kwam de smederij binnen en bleef verbaasd in de deuropening staan, omdat Klinkhamer, Gerben en de jongens hem zo nieuwsgierig aankeken.

„Wat is er?” vroeg Zwart. „Waarom kijken jullie zo? Is er iets gebeurd?”

„Dat zouden we u willen vragen,” zei Klinkhamer. „Het wordt zo zoetjesaan een gewoonte dat er ’s nachts iets wordt gestolen. Of is er nu een einde aan gekomen?”

„Vermoedelijk wel,” vertelde Zwart. „We zijn de hele nacht waakzaam geweest en we hebben niets verdachts ontdekt. Ook heeft nog niemand aangifte gedaan van een diefstal!” „Ik geloof nog steeds dat het kwajongenswerk is geweest,” zei Klinkhamer. „Misschien waren het kampeerders, die nu verder zijn getrokken.”

„Het kan mogelijk zijn,” veronderstelde Zwart. „Maar het is ook wel gebeurd dat de dieven eerst kleinigheden stalen om te kijken hoe de politie erop reageerde om dan later een grote slag te slaan.”

„Dus u verwacht nog een grote inbraak?” vroeg Klinkhamer. „Tja, in ieder geval blijft de politie voorlopig extra waakzaam,” zei Zwart. „Dat schrikt de dieven af en daarom is er vannacht ook niets gestolen.”

Op dat moment stopte een auto met gierende remmen. Meneer Wisman stapte eruit en kwam haastig de smederij binnen. „Al mijn schilderijen zijn weg!” riep hij hijgend van opwinding. „Mijn telefoon is afgesneden! Het is verschrikkelijk. En ik woon hier nog maar pas! Als ik dat had geweten, was ik in de stad gebleven! Hier is niets veilig. Maakt

u er alstublieft meteen werk van, veldwachter? Laat de politie alle auto's doorzoeken! Misschien zijn de schilderijen nog te achterhalen!"

Zwart nam de telefoon, die boven de werkbank hing, en draaide het nummer van het gemeentehuis. De bode nam de hoorn op en Zwart droeg hem op alle politieposten te waarschuwen dat er kostbare schilderijen waren gestolen en dat alle daarvoor in aanmerking komende auto's moesten worden doorzocht! Zwart legde de hoorn weer neer en vroeg aan meneer Wisman: „Maar hoe weet u dat de dieven de schilderijen in een auto hebben meegenomen?"

„Dat veronderstel ik," zei meneer Wisman. „Ik heb het natuurlijk niet gezien, want het is allemaal zo stil gegaan, dat ik totaal niets heb gehoord."

„Hoe zijn de heren binnengekomen?" vroeg Zwart. „Hebben ze een raam geforceerd of een deur?"

„Ze zijn met een valse sleutel binnengekomen! Dat vergat ik nog te vertellen!" vervolgde meneer Wisman. „Zodoende heb ik ook niets gehoord. Maar dat zou erop kunnen wijzen dat een van de werklui er meer van weet? Zij hebben nieuwe sloten op de deuren gezet en wisten dus precies welke sleutels erop passen!"

„De mensen die aan uw huis hebben gewerkt, ken ik

persoonlijk,” zei Zwart, „en volgens mij zijn het allemaal eerlijke en fatsoenlijke mensen, maar ik zal ook dat onderzoeken. Eerst zal ik de heren van de dactyloscopische dienst waarschuwen om naar vingerafdrukken te zoeken en tevens moet er iemand komen met een speurhond.”

Nogmaals nam Zwart de telefoon en hij gaf het adres van meneer Wisman op aan het politiebureau in de stad met het verzoek iemand te sturen voor het zoeken naar vingerafdrukken. Ook vroeg hij een politieman met een speurhond een onderzoek in te stellen. Zwart ging met meneer Wisman mee in de auto en de heren reden snel naar de polder.

„Tjonge!” zei Gerben. „Dus toch weer een inbraak!? Maar nu een echte! Dan had Zwart dus toch gelijk, toen hij zei dat de dieven eerst kleinigheden stalen om vervolgens een grote slag te slaan!”

„Zwart heeft meestal gelijk!” vond Klinkhamer. „Hij heeft al vaak bewezen dat hij een eerste klas politieman is.”

„Maar de kaktusknoopise dienst moet hem daarbij wel helpen,” vond Gerben.

„Hoe noem je dat?” vroeg Hielke lachend.

„Weet ik veel!” riep Gerben. „Maar als er vingerafdrukken worden gevonden, zijn de dieven gauw gevangen. In de stad

op het politiebureau hebben ze van bijna alle dieven vingerafdrukken op een kaartsysteem staan. Ik bedoel maar dat Zwart er niets meer aan hoeft te doen als de politie uit de stad de vingerafdrukken van de dieven heeft. Hij mag dan een eersteklas politieman zijn, maar ondanks zijn verscherpte controle werden er vannacht toch maar waardevolle schilderijen gestolen. Noem dat maar een beste politieman! Ik pas liever zelf op mijn spullen! Ajuus!” Gerben nam zijn fiets en reed naar huis.

Onderweg riep hij naar iedereen die het wilde horen: „Er zijn schilderijen gestolen bij meneer Wisman! Kijk uit voor de dieven! Ze stelen alles, want de politie kan hen toch niet grijpen!”

Deze nieuwe diefstal veroorzaakte wel enige beroering in het dorp. De waarschuwing van Gerben om goed op je hoede te zijn voor de dieven had tot gevolg dat sommige mensen nieuwe sloten en grendels op hun deuren gingen zetten. Alleen de slager lachte erom. „Ik heb grote, scherpe messen!” zei hij. „Wie ongevraagd bij mij binnenkomt, krijgt met ,krrr’ zijn hele kop eraf!”

Louw, die op weg was naar de smederij, hoorde ook van de diefstal en hij begon harder te lopen. Hijgend kwam hij de werkplaats binnen.

„Wat heb jij een haast,” verbaasde Sietse zich.

„Ik was bang dat jullie al waren vertrokken om bij het huis van meneer Wisman te kijken,” zei Louw.

„Dat heeft geen haast,” vertelde Sietse, „want de man van de dactyloscopische dienst moet nog helemaal uit de stad komen.”

„Wat voor een man?” vroeg Louw.

„Iemand die vingerafdrukken opspoort,” verklaarde Hielke.

„Er komt ook een agent met een speurhond. Toch kunnen we zoetjesaan wel gaan varen.”

„Als jullie de politie maar niet in de weg lopen!” waarschuwde Klinkhamer. „Blijf in jullie boot en ga niet op het erf!”

„Dat zal zeker niet mogen,” zei Sietse, „want dan kan de speurhond het goede spoor niet vinden.”

De jongens gingen naar het boothuis en even later voer de Kameleon het meer op. Toen ze de Woudaap naderden, stond Kees op de balustrade van de molen en tuurde naar het huis van meneer Wisman of hij soms wat kon zien.

„Hallo, Kees! Ga je mee?” riep Hielke.

„Ja, ik kom!” Kees holde de trap af en sprong aan boord.

„Varen we naar het huis van meneer Wisman?” vroeg hij.

„Natuurlijk,” zei Sietse, „want daar valt wat te beleven. De politie gaat er op volle sterkte heen!”

„Hoe bedoel je dat? Wordt het huis omsingeld?” vroeg Kees. „Wel nee, jô,” zei Louw, „er komt een speurhond en iemand die vingerafdrukken gaat opnemen. Ik ben benieuwd of ze wat zullen vinden.” „Mijn vader zegt dat er een goed georganiseerde dievenbende aan het werk is geweest,” zei Kees. „Want het is iedere nacht raak en de politie kan geen spoor vinden. Ik heb voor de zekerheid een draad met een bel eraan voor mijn slaapkamerdeur gespannen. Als de draad wordt aangeraakt, klingelt de bel. Zo kan niemand me overvallen!”

„Laat me niet lachen!” riep Sietse. „Er is geen dief die jou zal overvallen, er is bij jou niets te halen en wie wel bij je wil inbreken, kan dat heel gemakkelijk doen door het raam open te schuiven!”

„Dat is waar,” zei Kees. „Daar had ik niet aan gedacht. Ik zal een spijker in het raam slaan. Dan zit dat vast!”

„Je hebt gelijk, Kees!” lachte Hielke. „Op die manier kun jij rustig slapen!”

„Kijk, jongens! Daar vaart de politieboot naar de poldervaart!” riep Louw. „Die gaat vast naar het huis van meneer Wisman.”

„We gaan erachteraan!” zei Sietse en de Kameleon voer vol gas naar de stenen brug, waar de politieboot reeds onderdoor ging.

Spoedig was ook de Kameleon in de poldervaart, waar de grijze politieboot juist bij het huis van meneer Wisman aanlegde. Tussen de politieboot en de vlet van Willem Kabel was een open plek, waar Sietse de Kameleon heen stuurde. De brigadier, die op het erf liep, riep: „Jullie mogen wel kijken, jongens, mits jullie in de boot blijven en niet in de weg lopen.”

„Ja, meneer, dat doen we!” beloofde Hielke.

De brigadier liep met twee agenten naar de woning, waar Zwart hen reeds opwachttte. De heren keken naar de lege plekken aan de muur, waar de schilderijen hadden gehangen. Ze waren gauw uitgekeken en de brigadier zei: „We zullen moeten wachten op de speurhond en de man van de dactyloscopische dienst!”

De jongens tuurden naar de ramen van het huis en zagen de politiemannen in een groepje bijeen staan, terwijl meneer Wisman druk stond te gebaren. Hij vertelde hoe groot de schade was.

„Bent u verzekerd?” vroeg de brigadier.

„Gelukkig wel!” riep meneer Wisman uit. „Maar uit ervaring weet ik hoeveel rompslomp het geeft voor ik de schade vergoed krijg.”

„O ja? Is er dan al eerder bij u ingebroken?” vroeg Zwart.

„Nee, maar ik heb vroeger een brand gehad,” vertelde meneer Wisman. „Een gedeelte van mijn huis in de stad is toen verbrand. Hoewel ik goed was verzekerd, kreeg ik toch te weinig vergoed om alle kosten van de herbouw te kunnen betalen. Men zegt wel: ‚In de brand, uit de brand’, maar bij mij ging dat echt niet op. Daarom heb ik ook liever mijn schilderijen terug, dan dat de verzekeringsmaatschappij de diefstal vergoedt.”

„We zullen ons best voor u doen, meneer Wisman,” antwoordde de brigadier. „Met een beetje geluk komt alles misschien weer terecht. Ha, ik hoor een auto. Dat zullen de heren uit de stad zijn, verwacht ik.”

De jongens zagen dat een auto op het erf stopte en dat er een politieman uitstapte met een speurhond. Een andere heer droeg een koffer. De brigadier en Zwart kwamen hun tegemoet en de jongens zagen dat de meneer zijn koffer opende en de voordeur bekeek met een vergrootglas. Hij smeerde met een klein kwastje een soort poeder rond de deurkruk en het slot van de deur. Vervolgens nam hij een stukje film, waarvan hij het beschermende laagje papier aftrok, en plakte daarna de vrijgekomen, enigszins kleverige kant van de film op de deur. Zo werden de door het poeder zichtbaar gemaakte vingerafdrukken door de film

overgenomen. Vervolgens werd het stukje film zorgvuldig ingepakt en gingen de heren naar binnen. Bij het tafeltje waarop de telefoon stond, werden nog enige afdrukken genomen. Toen kwam de agent met de speurhond in actie. Hij liet het dier ruiken op de plaatsen waar de schilderijen hadden gehangen en commandeerde: „Zoek, Tiras!”

De hond ging meteen naar meneer Wisman.

„Dat is fout, Tiras!” riep de agent en hij trok de hond terug. Het dier snuffelde wat rond op de vloer en ging vervolgens naar buiten. De jongens zagen de agent met de hond regelrecht naar de Kameleon komen.

„Duw de boot van de wal!” riep Kees angstig. „Die hond kan ons wel bijten!”

„Wel nee, jô,” zei Louw, „zijn baas houdt hem toch aan de lijn!”

De andere politiemannen en meneer Wisman keken vol spanning naar wat de hond ging doen. Willem Kabel kwam ook kijken wat er aan de hand was. De hond liep nu de weg over naar de waterkant, snuffelde nog even in het gras van de berm en bleef staan.

„Zoals ik het bekijk,” merkte Zwart op, „lijkt het er veel op dat de dieven een boot hebben gebruikt. De hond liep immers direct tot aan de waterkant?!”

„Dat is nog niet zo heel zeker,” vond meneer Wisman. „Er kan ook een auto half in de berm hebben gestaan en bij het in- en uitstappen hebben de dieven dan in het gras gelopen.” „Tja,” zei de brigadier, „er blijven twee mogelijkheden over. De dieven vertrokken per boot of per auto. De hond moet nog maar een keer zoeken.”

De speurhond werd weer in het huis geleid en de agent liet hem op een paar andere plaatsen snuffelen. Tiras liep weer naar buiten en ging nogmaals regelrecht naar de rand van de vaart.

„Ik blijf erbij dat de dieven een boot hebben gebruikt,” zei Zwart, „want in de berm zijn helemaal geen sporen van autobanden te zien. De dieven hebben alles goed voorbereid. Ze zijn met opzet met een boot gekomen, omdat ze erop rekenden dat de politie alle auto’s zou gaan doorzoeken. Intussen zijn ze ongestoord ergens naar toe gevaren!” „Maar met een auto konden ze veel verder en vlugger vluchten, voordat de politie was ingelicht,” meende meneer Wisman. „Hoe laat is de diefstal dan gepleegd?” vroeg de brigadier. „Dat weet ik niet, brigadier. Ik ben gisteravond om ongeveer twaalf uur naar bed gegaan en vanmorgen om acht uur ontdekte ik de diefstal van de schilderijen.” Meneer Zwart ging intussen nog eens in het gras zoeken naar

sporen en vond een spijker, waarvan de kop was afgeknipt. Sietse, die een graspol vasthield om de Kameleon bij de wal te houden, zag ook enige spijkers zonder kop liggen. Hij gaf ze aan Zwart.

„Dat zijn grote spijkers geweest,” zei Zwart tegen de brigadier, „spijkers met grote koppen. Daarmee timmer je dikke planken vast.”

„Dat kan wel waar zijn,” vond de brigadier, „maar wat heeft dat met de schilderijendiefstal te maken? Het feit dat de spijkers verroest zijn, bewijst dat ze hier al enige tijd liggen.” Zwart zag Willem Kabel staan en vroeg: „Zeg, Willem, jij hebt laatst een nieuwe bodem in je vlet gemaakt. Gebruikte je daarbij dit soort spijkers?”

„Dat is moeilijk te zeggen,” zei Willem. „Ik had wel grote spijkers, maar deze zijn zonder kop!”

„Ja, ja,” zei Zwart en hij liep naar de vlet van Willem en stapte erin. Alle nieuwe planken van de vloer waren, duidelijk zichtbaar, met grote spijkers vastgespijkerd. Niettemin begon Zwart tot ieders verwondering aan de planken te trekken om te kijken of ze wel vastzaten. De brigadier en de andere politiemannen keken vol belangstelling toe. De jongens duwden de Kameleon naast de vlet om alles goed te kunnen zien. En toen gebeurde wat niemand had vermoed. Zwart

trok zonder veel moeite een plank los en een in plastic gewikkeld pak werd zichtbaar.

„Aha!” riep de brigadier verrast, waarna hij er meteen op liet volgen: „Wel alle duivels!”

Want plotseling reden meneer Wisman en Willem in de auto snel van het erf de weg op naar de dijk langs het meer. Sietse startte meteen de motor en de Kameleon voer vlug naar het meer. Daar zagen de jongens de auto van meneer Wisman in de richting van de Woudaap rijden.

Maar daar reed ook Gerben met de tractor en een brede aanhangwagen. Sietse liet meteen de hoorn van de Kameleon luid klinken en Gerben hoorde dat. Hij stopte de tractor en keek naar onze vrienden.

Die begonnen wild met hun armen te zwaaien en riepen luid: „Houd de dief! Houd de dief!”

Daar klonk ook de claxon van de auto van meneer Wisman. Gerben zou aan de kant moeten gaan om hem door te laten. Intussen liet Sietse de hoorn telkens driemaal klinken en dat betekent bij de scheepvaart: „Ik vaar achteruit.”

Dat wist Gerben ook, maar de Kameleon voer niet achteruit, integendeel, ze kwam op volle snelheid aanstormen. Nu hoorde Gerben ook dat de jongens „Houd de dief” riepen, want over het water klinken geluiden extra ver. Gerben

begreep dat in de auto die hem voorbij wilde rijden dieven zaten. Hij liet de tractor met de aanhangwagen midden op de dijk staan en meneer Wisman werd gedwongen om te stoppen.

Willem Kabel sprong uit de auto en rende naar Gerben toe: „Uit de weg, pummel!” riep hij. „We hebben haast!” Hij greep Gerben vast en wilde hem achter het stuur vandaan trekken, maar dat liet Gerben niet zonder meer toe. Hij greep Willem bij zijn arm en duwde hem terug. Ze sprongen van de tractor en het tweetal begon te vechten, waarbij ze de dijk afrolden.

De auto van de politie naderde ook in volle vaart en toen meneer Wisman dat zag, sprong hij uit zijn wagen en holde verder over de dijk. Bij de Woudaap zag hij de roeiboot van Kees liggen. Hij sprong aan boord en roeide zo vlug hij kon

het meer op.

De jongens, die alles hadden gezien, voeren naar de roeiboort en bleven op enige afstand naast de vluchteling varen. Sietse toeterde luid met de hoorn en de politieboot, die ook op het meer voer, gaf een sein terug ten teken dat ze de dief in de boot ook hadden ontdekt.

Toen hield Wisman op met roeien. Hij zag dat hij had verloren. Spoedig was de politieboot bij hem en hij werd aan boord genomen. De jongens namen de boot van Kees mee terug. De politiemannen die in de auto zaten, hadden samen met Zwart, Willem Kabel ingerekend. De politieboot voer erheen om ook hem aan boord te nemen. Onze vrienden volgden natuurlijk om vooral niets van dit gebeuren te missen. Gerben stond te mopperen en riep kwaad: „Het is wat moois! Zwart zoekt dieven, maar ik moet ze vangen en krijg nog klappen toe. Kijk eens, wat ik ervan heb opgelopen? Die woeste Willem Kabel sloeg op mijn oog!”

„Dat is een mooie blauwe medaille, Gerben!” zei de brigadier. „Die heb je verdiend voor je uitstekende hulp. Je deed een goede daad en ik zal je naam in het proces-verbaal vermelden. Misschien krijg je een beloning!”

„Als ik maar een nieuwe overall krijg,” zei Gerben, „want deze is helemaal gescheurd!”

„Ik zal het noteren,” beloofde de brigadier. „En wil je nu wat ruimte geven, zodat we de auto van Wisman kunnen meenemen?”

Gerben reed de tractor aan de kant. Een agent ging achter het stuur van Wismans auto zitten en reed naar het dorp, gevolgd door de politieauto. Daarmee was de diefstal bij Wisman opgelost, maar Gerben begreep er nog niet veel van en terwijl hij de politieboot nakeek, die ook naar het dorp ging, vroeg hij: „Wat is er nu eigenlijk allemaal gebeurd? Heeft meneer Wisman ingebroken in zijn eigen huis?”

„Meneer Wisman en Willem Kabel hebben samen de schilderijen verstoep onder de nieuwe vloer in de vlet van Willem,” vertelde Hielke. „De schilderijen waren tegen diefstal verzekerd en door te doen voorkomen, dat de schilderijen waren gestolen, wilde Wisman het geldbedrag, waarvoor de schilderijen waren verzekerd, van de verzekeringsmaatschappij zien los te krijgen.”

„Dus daarom timmerde Willem een nieuwe vloer in de vlet!” riep Gerben uit. „Ik vond het al vreemd, omdat de oude vloer nog prima was. Willem zei toen: „Ik doe het als geldbelegging!”

„Dat klopte,” riep Sietse lachend, „want als het plannetje was gelukt, had Willem er dik geld aan verdiend!”

„Ja, ja,” zei Gerben, „maar als de politie met speurhonden komt, berg je dan maar! Die honden sporen alles op. Ging de speurhond meteen naar de boot van Willem?”

„Wel nee,” zei Hielke, „de hond ging helemaal niet naar de vlet van Willem, maar meneer Zwart vond afgeknipte spijkers in het gras!”

„Afgeknipte spijkers?” riep Gerben verbaasd. „Wat had dat met de diefstal te maken?”

„Dat vroeg de brigadier ook,” zei Sietse, „maar Zwart dacht meteen door. Hij vroeg aan Willem of hij dat soort spijkers had gebruikt voor de vloer in zijn vlet. ‚Kan best zijn’, zei Willem, ‚maar geen spijkers zonder kop!’”

„Ja, jô,” riep Kees, „en toen stapte Zwart in de vlet en probeerde planken uit de vloer te trekken!”

„Ik dacht,” zei Louw, „dat lukt nooit, want ik zag duidelijk in iedere plank grote spijkers zitten.”

„Aha, ik begrijp het al,” riep Gerben. „Zwart dacht: er zitten losse planken tussen, waar wel korte stukjes van spijkers zijn ingeslagen, maar die spijkers deden geen dienst!”

„Goed geraden!” zei Hielke. „Alleen al door het vinden van de afgeknipte spijkers kwam Zwart op de gedachte dat er weleens losse planken in de vloer van de vlet konden zitten. Die vond hij weldra en daaronder waren de schilderijen

verstopt. Was dat eventjes knap van meneer Zwart?”

„Zeg dat nooit tegen Zwart,” riep Gerben, „want dan gaat hij van trots nog naast zijn schoenen lopen. Tjonge, wie had dat van die meneer Wisman gedacht! Nou ja, hij handelt in antiek en wie dat doet, is een rare goochelaar. Ik weet van een handelaar, die een oude koffiemolen kocht voor tien gulden. De volgende dag stond die koffiemolen in zijn etalage te koop voor vijftig gulden. Die lui geven je een cent om er zelf guldens aan te verdienen. Meneer Wisman wilde zeker een grote slag slaan om zijn nieuwe huis te kunnen betalen. Maar nu krijgt hij er nog een huis bij! Het huis van bewaring!”

„Willem Kabel gaat ook de kast in!” riep Kees. „Mijn vader zei steeds: ‚Willem wil niet werken, maar hij loopt vandaag of morgen tegen de lamp’.”

„Dat heb ik ook altijd gedacht,” zei Gerben. „Wanneer alle mensen zo zouden leven als Willem, kwam er niets van de wereld terecht! Willem is een asbak van een kerel!”

En met die wonderlijke beschrijving van Willem Kabel, vertrok Gerben met zijn tractor naar de boerderij, waar mevrouw Jellema een pleister op zijn gewonde oog plakte. De jongens voeren naar huis en vertelden hun ouders wat zij allemaal hadden beleefd.

Toen veldwachter Zwart een paar uur later in de smederij

kwam om zijn fiets te halen, die daar was achtergebleven, zei Klinkhamer joviaal: „Welgefeliciteerd, Zwart! U heeft alles weer geweldig opgelost! En wat denkt u, zou hiermee tevens een einde aan de reeks van diefstallen zijn gekomen?”

„Zeer waarschijnlijk wel,” zei Zwart. „De heren hebben bekend dat ze ook de andere diefstalletjes hebben gepleegd om de schijn te wekken dat hier een bende bezig was.

Meneer Wisman had alles bedacht en hij hoopte op die manier veel geld van de verzekering te ontvangen om dan later de schilderijen stiekem in het buitenland te verkopen. Maar tja, door een kleinigheid liep de zaak mis!”

„Ik noem het een prestatie, dat u met zo’n kleinigheid als een afgeknipte spijker die hele diefstal kon oplossen,” riep Klinkhamer. „U zou een heel beste kracht zijn als u bij de recherche in de stad dienst ging doen!”

„Alstublieft niet!” riep Zwart. „Ik blijf liever hier! De stad is niets voor mij. Tussen al die huizen zou ik niet eens een tuintje kunnen hebben. Nee, hoor! Ik blijf bij mijn belhamels in dit dorp. Dat vinden jullie wel goed, nietwaar, jongens?”

„Natuurlijk, meneer Zwart!” riepen Hielke en Sietse. „U moet hier altijd blijven!”

Daar kwam Gerben de smederij binnen. De pleister boven zijn linkeroog viel natuurlijk meteen op.

„Hoe is het met je verwonding, Gerben?” vroeg Zwart belangstellend.

„Dat valt best mee,” zei Gerben. „Het is een buil die wel weer verdwijnen zal. Verder is er niets aan de hand zolang er maar geen confectie bij komt.”

„Confectie?” riepen Hielke en Sietse luid. „Hoor hem eens! Confectie in een wond! Jij mag je schoolgeld wel terughalen!”

„Hij houdt jullie voor de gek, jongens!” zei Zwart lachend.

„Hij weet drommels goed dat het infectie en niet confectie moet zijn. Maar zolang hij nog zulke grappen verkoopt, is het met zijn gezondheid wel in orde!”

„Ik dank u voor de belangstelling!” antwoordde Gerben.

Sjoerd, de postbode, kwam ook binnen en riep: „Meneer Zwart, de waterpolitie heeft mijn boot teruggebracht, maar er is een roeispaan verdwenen.”

„Dat is mij bekend, Sjoerd. Die roeispaan staat bij mij thuis. Ik heb haar meegenomen, zodat niemand met jouw boot zou kunnen gaan roeien. Ga maar mee, dan krijg je haar terug!” Sjoerd zag de pleister boven Gerbens oog en vroeg: „Wat is dat?”

„Een postzegel!” zei Gerben. „Ik word verstuurd als brief, maar ik kan niet in de brievenbus. Weet jij daar, raad op?”

„Ga maar naar de dokter en laat je nakijken,” riep Sjoerd, „je

hebt een gaatje in je hoofd!” Hij liep Zwart maar gauw achterna, die reeds naar het dorp fietste.

„Zeg, jongens,” vroeg Gerben, „gaan jullie vanavond met mij mee lekkere palingen vangen?”

„Ik wel!” zei Sietse meteen. „Gaan we met de Kameleon?”

„Ja, best!” vond Gerben. „We varen naar het weiland van Jellema, dat voorbij de stenen brug ligt. Daar heb ik twintig aaslijntjes uitgezet en de vangst gaan we eerlijk verdelen!” „De boete ook?” vroeg Hielke spottend.

„Boete? Welke boete?” zei Gerben onschuldig.

„Jij weet net zo goed als ik dat je niet op die manier mag vissen,” vertelde Hielke. „Je kunt een vergunning krijgen voor één hengel en jij hebt er wel twintig. Dat is strafbaar!”

„Nou ja, wat geeft dat voor die ene keer,” vond Gerben. „De politie ziet het vast niet, want de stokjes waaraan de snoeren zitten, steken nauwelijks boven de grond uit. Maar als er wel heibel van komt, neem ik de boete voor mijn rekening, oké?”

„Oké!” zei Hielke.

„Zullen we dan vanavond om zeven uur gaan?” vroeg Gerben. „Ik kom wel hier bij de smederij!”

Hielke en Sietse vonden het best en na die afspraak ging Gerben naar huis. Het werd zoetjesaan tijd om te eten en na zo’n morgen vol belevenissen hadden Hielke en Sietse alweer

reuze trek.

's Middags, het was nog geen één uur, kwam meneer Voogd in de smederij.

„Ha, meneer Voogd,” groette Klinkhamer vriendelijk. „Hoe gaat het met de fabricage van de kinderwagens?”

„Dat gaat wel,” vertelde meneer Voogd, „maar de verkoop komt niet goed van de grond!”

„U zit toch niet in de put?” vroeg Klinkhamer. „Als Jaap een goed produkt levert, zal het met de verkoop ook wel gaan!”

„Er moet reclame worden gemaakt,” zei meneer Voogd, „maar dat kost handenvol geld en zoveel bezitten we niet. Ik heb al een heel kapitaaltje in deze onderneming gestoken, zonder dat mijn vrouw ervan weet, en als dat geld niet op tijd wordt terugverdiend, zit ik tussen de wal en het schip. Tot overmaat van ramp komt mijn vrouw vanmiddag op bezoek, maar ze schrijft geen woord over onze zaak in de stad. Ik vermoed dat het haar niet voor de wind gaat.”

„Het kan ook zijn dat uw vrouw u komt verrassen met de mededeling dat de zaak juist heel goed gaat,” zei Klinkhamer. Meneer Voogd schudde zijn hoofd. „Het kan niet goed gaan, Klinkhamer! De omzet is klein! De zaak moet worden verkocht. Daarom had ik mijn hoop gevestigd op de kinderwagenfabricage, maar zoals het nu gaat, zie ik het

somber in. De wagens zijn prima en de prijs niet te hoog, maar het kan jaren duren, voordat het publiek dit heeft ontdekt en zo lang kan ik niet wachten. Daarom zou ik vandaag mijn vrouw liever niet ontmoeten. Als ze hoort waaraan ik ons geld heb besteed, wordt het geen vrolijke dag!” „Zullen we naar het Paviljoen varen?” vroeg Sietse „Daar vindt uw vrouw u toch niet en dan halen wij u vanavond wel terug!”

„Dat is een geweldig goed idee!” riep meneer Voogd. „Laten we dan meteen gaan, want de bus kan hier over tien minuten zijn!”

Klinkhamer schudde zijn hoofd. Hoe zou dit aflopen? Meneer Voogd ontvluchtte nu wel de moeilijkheden, maar daarmee was hij er nog niet. Zijn vrouw zou toch eens alles te weten komen en daarom kon meneer Voogd beter alles meteen opbiechten. Maar zoals een drenkeling zich vastklampt aan een strohalm, wilde meneer Voogd graag nog een weekje proberen de verkoop van de kinderwagens op te voeren. Als dat zou lukken, dan was hij uit de brand. Om te voorkomen dat zijn vrouw hem het verder zou beletten, vluchtte hij nu met de jongens het meer over naar het Paviljoen. Daar nam hij de telefoon en belde naar het hotel De Gouden Leeuw om te vertellen dat hij met vrienden uit

varen was gegaan. Dat moest de hotelhouder maar tegen zijn vrouw zeggen als ze kwam. Zo werd alles geregeld en meneer Voogd moest tot 's avonds wachten, dan zouden de jongens hem weer komen halen. Hielke en Sietse voeren terug naar het dorp, toen Sietse plotseling van koers veranderde.

„Wat ga je nu doen?” vroeg Hielke.

„Ik ga naar de Marijke uit Amsterdam,” zei Sietse. „Ik wil die meneer even spreken. Hij wilde ons een beloning geven, wel, daar ga ik nu om vragen!”

„Ga je geld vragen?” vroeg Hielke. „Dat mag niet!”

„Ik heb geen geld nodig,” antwoordde Sietse. „Er wordt iedere dag brood gebakken en water is er genoeg. Meer heb ik niet nodig.”

„Je hebt natuurlijk een plan!” zei Hielke. „Wat ga je vragen?” „Nog twintig meter geduld, broer! Dan zijn we er en zul je het wel horen!”

De Kameleon gleed weldra langs zij het motorjacht en een van de dames keek vanaf het bovendek over de railing en vroeg:

„Wat is er, jongens?”

„Mogen we meneer even spreken?” vroeg Sietse.

„Is het belangrijk?” vroeg mevrouw. „Meneer slaapt op het ogenblik. Kunnen jullie niet over een uurtje terugkomen?”

„Wie is daar?” klonk nu de stem van meneer, die met een

krant over zijn hoofd in een ligstoel zat te dutten. „Wil iemand mij spreken?”

„Het zijn de schippers van de Kameleon.”

„Aha!” klonk het. Meneer stond op en kwam naar de railing.

„Wel, jongens, waarmee kan ik jullie van dienst zijn?”

„Meneer,” vroeg Sietse, „verkoopt u in uw winkels ook kinderwagens?”

„Kinderwagens?! Ha, ha! Hebben jullie dan een kinderwagen nodig?”

„Nee, meneer, we wilden u vragen of u kinderwagens wilt kopen. Een vriend van ons in het dorp maakt hele beste wagens, maar hij heeft geen geld om er reclame voor te maken. Daarom zou het heel fijn voor hem zijn, als u de wagens in uw winkels zou willen verkopen!”

„Dat heb je heel goed bedacht, Sietse!” riep Hielke.

„Tja, als ik jullie daar een plezier mee kan doen,” zei meneer, „wil ik wel enige wagens kopen, maar we hebben natuurlijk al leveranciers voor dit produkt!”

„Deze wagens zijn beter en goedkoper,” beweerde Sietse.

„Ha, ha, je zou een beste verkoper zijn, jonge vriend. Je maakt me wel nieuwsgierig en ik wil weieens een kijkje bij de fabrikant nemen. Waar staat het bedrijf?”

„In de Achterstraat, meneer. Het laatste huis. Het is een oude

boerderij. Vraagt u maar naar Jaap Koelman, dan kan iedereen u de weg wijzen!” riep Sietse.

„Goed, jongens! Ik ga kijken en als de wagens werkelijk zo goed zijn, zal ik er zeker een aantal van bestellen!”

„Fijn, meneer!” merkte Sietse verheugd op.

„Hartelijk bedankt, meneer!” riep Hielke.

Het leek wel alsof ze zelf een cadeau hadden ontvangen, zo blij voeren de jongens terug naar huis.

„We vertellen het nog aan niemand!” vond Sietse. „We moeten eerst maar afwachten of meneer ook werkelijk de kinderwagens gaat kopen. Anders is Jaap blij voor niets!”

„Goed,” zei Hielke, „ik zal er geen woord over zeggen!”

Bij het boothuis stond Louw te wachten. „Waar komen jullie vandaan?” vroeg hij.

„We hebben meneer Voogd naar het Paviljoen gebracht,” vertelde Sietse, „dat wilde hij graag. En nu gaan we vissen!”

Dat vonden Hielke en Louw best en gewapend met drie hengels voeren ze naar de Woudaap.

„We gaan vissen, Kees!” riep Hielke naar hun vriend, die reeds stond te wachten, waarop Kees zijn hengel uit het schuurtje haalde en ook aan boord kwam.

Ze voeren tot halverwege het Paviljoen, waar Sietse de boot naar de wal stuurde. Hij koos met opzet die plaats, omdat hij

vandaar het motorjacht Marijke in het oog kon houden. Als die meneer naar het dorp zou gaan, kon Sietse het zien. Maar toen de torenklok reeds vier uur sloeg, was er nog niemand van het motorjacht vertrokken. Sietse begon te twijfelen of die meneer wel naar de kinderwagens zou gaan kijken en toen zijn vrienden dan ook voorstelden om te gaan zwemmen, lette Sietse niet langer op het motorjacht. Om vijf uur waren de jongens weer thuis en doordat je van zwemmen wel trek krijgt, aten ze een beste stapel dikke boterhammen op.

„En is meneer Voogd al terug?” vroeg Klinkhamer.

„Ai?! Die hebben we helemaal vergeten!” riep Hielke.

„We nemen hem straks wel mee terug, als we op palingvangst gaan met Gerben,” zei Sietse.

„Ga dan het Paviljoen bellen en vertel meneer Voogd hoe laat jullie hem komen halen,” stelde moeder voor.

„Goed,” zei Sietse, „dat doe ik wel even.” En hij liep naar de telefoon, die zich in de gang bevond. Lachend kwam hij even later terug. „Meneer Voogd heeft nog helemaal geen haast! Hij is zeker erg bang voor zijn vrouw.”

„Tja,” grapte Klinkhamer, „hij is maar klein en zij is nogal groot en dik!”

„Kom nou,” zei moeder ontstemd, „die mevrouw zal haar man niets doen. Integendeel, ze stuurde hem hierheen voor

zijn gezondheid! Jullie denken altijd dat dikke vrouwen de baas willen spelen, maar dat is helemaal niet waar!”

„Het was maar een grapje, moeder,” zei Klinkhamer, maar moeder vond het helemaal niet grappig.

Om zeven uur kwam Gerben. Hielke en Sietse stonden reeds op hem te wachten.

„Zijn we klaar?” riep Gerben. „Dan gaan we maar meteen!” Ze stapten in de Kameleon en Gerben vroeg: „Hebben jullie een emmer om de paling erin te doen?”

„Ja, hier!” zei Sietse en hij trok een kleine plastic emmer uit het kastje onder de achterbank.

„Drommels, als dat maar groot genoeg is,” betwijfelde Gerben.

„Hoeveel paling denk je wel te vangen?” vroeg Hielke spottend.

„Nou ja,” zei Gerben, „als de emmer vol is, knopen wij de rest wel in zakdoeken. Dat heb ik al eens eerder gedaan en toen vergat ik thuis de paling eruit te halen en ging de paling met de zakdoek in de wasmachine. Mijn moeder wist niet wat ze zag, toen er een witte paling tussen haar was zwom. Hij was mooi wit geworden van het superwasmiddel en hij rook naar lavendel!”

„Daar is natuurlijk weer geen woord van waar,” vond Sietse en

hij stuurde de Kameleon naar het meer.

Op volle snelheid voeren ze naar het weiland, waar Gerben aaslijntjes had uitgezet. Gerben wees Sietse waar hij moest aanleggen en ze gingen aan wal. Hielke droeg het emmertje om er de vangst in te doen en Gerben deed een greep in de onderwal en trok een stokje omhoog, dat nauwelijks boven de grond uitstak. Aan het stokje zat een vislijn en warempel: er zat ook nog een paling aan.

„Het is geen dikke,” zag Gerben, „maar ook geen dunne. Zo moeten ze zijn, dan smaken ze het best!”

Hielke deed de paling in het emmertje en Sietse rolde het snoer om het stokje.

Gerben telde vier passen, zocht dan weer in de onderwal en trok het volgende snoer uit het water. Ook hieraan zat een paling van ongeveer dezelfde grootte. „Als het zo doorgaat, mogen we niet mopperen,” zei Gerben. „Dan vangen we er twintig!”

„Je hebt er nog maar twee,” merkte Sietse nuchter op.

Gerben deed weer vier passen en trok de volgende vislijn op. Ook hieraan zat een paling. „Kijk eens,” riep Gerben, „deze is zelfs dikker! Ja, ja, ik wist wel dat hier paling zat!”

Maar aan het vierde lijntje zat niets, aan het vijfde weer een dunne paling en aan het zesde weer niets. Zo was het

afwisselend mis of raak en toen het laatste lijntje was opgehaald, lagen er in totaal elf palingen in de emmer. „Dat zijn er zes voor jullie en vijf voor mij,” besliste Gerben. De jongens vonden het best en Hielke zei: „Nu gauw naar huis, voordat de politie komt!”

„Wel nee,” weersprak Sietse hem, „we moeten nog naar het Paviljoen om meneer Voogd te halen!” „Wat doet meneer Voogd nog zo laat bij het Paviljoen?” vroeg Gerben.

„Hij is daar voor zaken!” zei Sietse.

„Aha,” riep Gerben. „Hij ontmoet daar dus klanten en biedt hun een zakendiner aan, zoals men dat noemt. De klant wordt volgestopt met lekker eten en als hij dan heel tevreden gestemd is, proberen ze hem zoveel mogelijk te verkopen. Dat is moderne verkooptechniek! Ik had niet verwacht dat meneer Voogd de zaken zo groots zou aanpakken. Het fabriekje van Jaap Koelman zal nog een groot bedrijf worden. Let maar eens op en onthoud wat ik gezegd heb!”

„Ben jij dan een helderziende?” vroeg Sietse spottend.

„Natuurlijk niet!” zei Gerben. „Die kinderwagens worden toch prima gemaakt en daarom voorspel ik dat bedrijfje een goede toekomst. Kwaliteit wint altijd!”

„Wij zullen het hopen!” vond Hielke.

„Ik moet het eerst nog zien,” aarzelde Sietse.

De Kameleon naderde reeds het Paviljoen, toen de politieboot in zicht kwam.

„Drommels,” riep Gerben, „ze komen hierheen. Maak rechtsomkeert, Sietse! Iemand heeft ons verraden! Wanneer mijn vistuig en de paling worden gevonden, ben ik er gloeiend bij! Weg wezen dus!”

Sietse het de Kameleon zo kort mogelijk keren en gaf vol gas in de richting van de Woudaap. Maar de politieboot verhoogde haar snelheid en gaf signalen met de hoorn.

„Stoppen, Sietse!” riep Hielke. „We zijn toch al verloren! Nu hebben we nog de kans dat ze het door de vingers zullen zien!”

„Verstop dan alles vlug in het kastje!” riep Gerben. En dat deed Sietse heel snel.

De brigadier had nu een megafoon genomen en riep daar heel duidelijk door: „Hé, daar! Schippers van de Kameleon! Stoppen! We moeten Gerben spreken!”

„Daar heb je het gedonder al!” mopperde Gerben. „Zwart heeft me natuurlijk verraden. Hij heeft ons zeker bespioneerd met zijn verrekijker!”

„Ik heb Zwart niet gezien!” zei Sietse.

„Hij heeft vast ergens achter de dijk gelegen,” hield Gerben vol. „Maar ik krijg hem nog wel! Als er ooit weer een dief

moet worden gegrepen, steek ik er geen hand voor uit!” Sietse stopte de motor en de grijze patrouilleboot van de rijkspolitie kwam langs zij.

„Zo! Vrolijke Gerben,” riep de brigadier. „Wilde je niet even op ons wachten? Je hebt toch niets op je kerfstok?”

„Zo’n stok heb ik nog nooit gehad,” zei Gerben, „maar ik vermoed dat Zwart me heeft verraden!”

„Dat klopt!” vertelde de brigadier. „Zwart heeft..”

„Heb ik het niet gezegd, jongens?” riep Gerben woest. „Die gluiperige Zwart gaat altijd spioneren! Maar ik help hem nooit weer als er een dief moet worden gevangen! Van mij mag hij naar de maan vliegen!”

„En ook naar de pomp lopen?” vroeg Sietse lachend.

„Ja, hij mag ook naar de pomp lopen! Hij mag dubbel waaien! Hij mag een punthoofd krijgen, hij...”

„Gerben, Gerben,” zei de brigadier hoofdschuddend, „wat draaf je weer door! Meneer Zwart deed nog wel een goede daad voor jou!”

„Een goede daad,” riep Gerben verbluft, „een goede daad?”

„Ja, Zwart gaf ons de maat van je overall en kijk eens? Hier is een nieuwe overall, maat zesenvijftig. Dat is toch goed?”

Gerben nam de overall in ontvangst en riep verheugd: „Is dat even een verrassing? Hoe vinden jullie dat, jongens?!”

„Een reuze verrassing!” antwoordde Sietse.

„Ja, een heel bijzondere!” vond Hielke en de jongens lachten al even opgewekt als Gerben.

„Ik weet het niet,” zei de brigadier, „maar ik begrijp toch echt niet wat hier nu zo grappig aan is.”

„Ik ben zo vrolijk, omdat ik bijna nooit een cadeau krijg!” riep Gerben. „En dan nog wel van de politie. U wordt hartelijk bedankt!”

„En wij danken jou voor de hulp, Gerben,” zei de brigadier. „Tot ziens, jongelui!”

De politieboot voer verder en de Kameleon zette nogmaals koers naar het Paviljoen om meneer Voogd te halen.

„Hè, hè,” zuchtte Gerben, „dat was even spannend. Het liep gelukkig allemaal goed af. En het is een beste overall! Als ik weer meega op dievenjacht trek ik een hele oude overall aan, die gauw stukgaat. Dan krijg ik weer een nieuwe cadeau!”

„En jij wilde Zwart nooit meer helpen,” merkte Hielke op.

„Och, een mens zegt weieens wat, maar dan hoeft het nog niet waar te zijn?” vond Gerben.

„Jij hebt nog nooit iets gezegd wat waar was,” antwoordde Sietse.

„Met jou maak ik geen ruzie,” zei Gerben. „Ik heb paling en een overall en dit is voor mij dus een goede dag!”

De Kameleon legde aan bij de steiger van het Paviljoen en meneer Voogd kwam uit het restaurant en ging naast Gerben in de Kameleon zitten. Sietse liet de boot meteen weer varen. „Wel, meneer Voogd, heeft u goede zaken gedaan?” vroeg Gerben.

„Ik weet niet of ik er goed aan heb gedaan,” antwoordde meneer Voogd somber. „Ik had mijn vrouw niet moeten ontlopen. Het was beter geweest om te vertellen wat er aan de hand is. Maar tjaja, ik durfde niet. Misschien ben ik wel een grote lafaard!”

„Ha, ha,” lachte Gerben, want hij begreep helemaal niet waarover meneer Voogd het had. „U heeft, geloof ik, te diep in het glaasje gekeken. De meeste mensen worden dan vrolijk, maar u wordt er zeker zwaarmoedig van? Kop op, meneer Voogd! Er is nog niets verloren. Bekijk de dingen van de zonnige kant en achter de wolken schijnt de zon!”

Sietse voer met de Kameleon met opzet in de grootste versnelling, zodat de luid brommende motor Gerben verhinderde om verder een gesprek te voeren. Snel naderde de Kameleon de brug en voer de vaart in naar het boothuis. Hier stapten ze allemaal uit en Sietse nam het emmertje met paling mee.

In de smederij was Klinkhamer bezig met het op zijn plaats

brengen van het gereedschap, toen Sietse als eerste binnenkwam en riep: „Kijk vader! Van deze palingen krijgen wij de helft!”

„Dat is geweldig!” zei Klinkhamer. „Paling is reuze lekker! Wat zullen we morgen smullen, jongens!”

„Ja, ja,” pochte Gerben, „ik weet precies waar de lekkerste paling zit!”

En toen gebeurde er iets waar iedereen heel verbaasd van stond te kijken.

Jaap Koelman kwam binnen. Hij greep meneer Voogd bij de schouders en begon met hem te dansen, terwijl hij riep: „We zijn gered, meneer Voogd! Ik kreeg een order voor honderd wagens!”

Als bij toverslag was het gedaan met de sombere bui van meneer Voogd. Hij danste al even verheugd als Jaap en vroeg: „Aan wie heb je ze verkocht?”

„Aan het A & B bedrijf, u weet wel, die grote warenhuizen!” riep Jaap. „De directeur kwam zelf op bezoek. En als de wagens goed voldoen, koopt hij nog meer. Hebben wij even geluk?”

„Welgefeliciteerd, heren,” zei Klinkhamer. „Jullie toekomst ziet er goed uit. Zorg ervoor dat je steeds een goed produkt levert, Jaap!”

„Natuurlijk,” verkondigde Jaap, „ik ben niet zo dom als mijn vorige baas. Hij ging met de constructie knoeien en daardoor krijgen wij nu de klandizie!”

„Ik ga meteen mijn vrouw bellen!” riep meneer Voogd en hij haastte zich naar het hotel. Jaap ging met hem mee.

„Ik wist het wel,” zei Gerben, „dit was een goede dag!”

De palingen werden verdeeld en Gerben ging ook naar huis. Vanaf die dag begon het fabriekje van Koelman en Voogd steeds beter te draaien. De vraag naar de Kovo-kinderwagens werd zo groot, dat er zelfs personeel in dienst moest worden genomen. Jaap kon nu met Joke gaan trouwen en meneer Voogd verkocht zijn winkel in de stad en kwam ook in het dorp wonen. Zijn vrouw, die eerst niet in het dorp wilde logeren, was nu heel blij dat ze hier een nieuwe toekomst kreeg.

Op de dag dat de duizendste kinderwagen werd afgeleverd, gingen Jaap en Joke trouwen. Het werd een dubbel feest en natuurlijk mochten Gerben en de jongens het ook meevieren. Het werd een vrolijke boel en toen Gerben op de tonen van een wals met de dikke mevrouw Voogd ging dansen, moedigde iedereen het tweetal aan door op de maat van de muziek in de handen te klappen. Toen Gerben al moe begon te worden, wist mevrouw Voogd nog van geen

ophouden. Ze was veel vlugger dan Gerben had verwacht en toen de muziek zweeg, ging Gerben doodmoe zitten uitblazen.

„Dat is nu een jongeman,” riep mevrouw Voogd vrolijk. „Wij ouderen kunnen jullie nog wel een lesje geven, vriend!”

„Maar ik heb de hele dag hard gewerkt op de boerderij!” bracht Gerben ertegenin.

Intussen zaten de jongens te genieten van gebakjes en koele frisdranken.

Veldwachter Zwart kwam ook binnen. Hij keek naar Gerben en vroeg: „Wat is er met jou, broer? Wat zit je daar stil? Moet je het gezelschap niet vermaken met je dollen grappen?

Misschien kun je een leuke voordracht houden?”

„Ja, Gerben,” riepen ze allemaal, „geef een voordracht! Je zit toch altijd vol grappen!?”

„Het is de vraag of jullie mijn grappen wel kunnen begrijpen,” zei Gerben, „want weet iemand van jullie bijvoorbeeld waarom er water in de vaart is?”

„Natuurlijk voor de scheepvaart!” riep bruidegom Jaap.

„Mis!” vertelde Gerben. „Er is water in de vaart, omdat het anders erg zou stuiven als er een boot door zou gaan!”

Er werd vrolijk gelachen en hierdoor aangemoedigd, riep Gerben: „Gisteren zag ik aan de hoek van een ronde tafel een

grijsaard van twaalf jaar zitten lezen in een dichtgeslagen boek bij het licht van een uitgedoofde lamp. Plotseling werd er een onhoorbare knal vernomen, de deur werd opengesmeten en zat potdicht, de grijsaard rolde de trappen af naar boven, er kwam een agent aanfietsen, hij stapte af en reed door. Geef mij nu maar wat te drinken, want ik heb een droge keel van al dat gepraat!”

Iedereen lachte om die onzin en mevrouw Voogd reikte Gerben een glas aan en zei: „Ik ben blij dat ik hier ben komen wonen! De mensen zijn hier veel gezelliger dan in de stad!”

„Roept u dat niet te hard,” vond Gerben. „U heeft hier nog geen winter meegemaakt. Dan kan het hier bar ongezellig zijn. Verleden jaar vroor het zo erg, dat de straatstenen helemaal hard waren!”

„Maarre...” zei mevrouw. „Dat zijn stenen toch altijd?”

Iedereen lachte luid.

„Hij heeft u erin laten lopen, mevrouw,” zei Zwart, „hij maakt altijd grapjes!”

Maar Gerben vervolgde onverstoorbaar: „In de herfst kan het hier heel hard stormen! Ik liep eens in een storm op de polderdijk en ik moest mezelf af en toe grijpen, anders was ik in het meer gewaaid!”

Zo zorgde Gerben weer voor veel vrolijkheid, totdat meneer Voogd riep: „Zullen we een polonaise dansen rond de tafel, of heeft Gerben een ander voorstel?”

„Wel nee,” riep Gerben, „maar ik heb wel een oud petroleumstel!”

Iedereen danste lachend in een lange rij op de maat van de muziek om de tafels heen. Zwart deed ook mee, hij had zijn uniformpet aan de kapstok gehangen. Bij het passeren van al de tafels gaf Kees zijn ogen goed de kost en toen de polonaise was afgelopen, ging hij aan een andere tafel zitten. Er lagen daar namelijk veel meer gebakjes op de schalen.

„Mag ik nu even een klein woordje spreken?” riep meneer Voogd en hij wachtte tot iedereen stil was en vervolgde: „Toen ik hier in jullie dorp kwam, voelde ik me niet helemaal goed, maar op de dag waarop ik Jaap ontmoette, kreeg ik meteen weer zin om iets te gaan doen. Ik zag direct dat Jaap een goed vakman was, die best voor zichzelf kon zorgen. En dat heeft hij wel bewezen!”

Iedereen applaudisseerde.

„Want,” zo vervolgde meneer Voogd zijn toespraak, „de wagens die Jaap maakt, zullen spoedig door heel het land rollen! En dat vooral mede dank zij de orders van het A & B bedrijf. Het bijzondere van het geval is dat ik bij deze firma

geen order kon plaatsen en toen de moed mij in de schoenen begon te zinken, kwam dat bedrijf plotseling honderd wagens bestellen. Dat was voor mij een wonder en ik moet eerlijk bekennen dat ik dat nog steeds niet begrijp!”

„Dat wonder zit hier!” riep Hielke en hij wees naar Sietse.

„Houd je waffel!” stotterde Sietse kwaad.

„Aha,” merkte Gerben op, „de Klinkhamertjes hebben weer eens voor Sinterklaas gespeeld. Hoe is dat in zijn werk gegaan, Hielke?”

Terwijl iedereen aandachtig luisterde, vertelde Hielke: „We hebben de losgeslagen boot van de directeur van de A & B warenhuizen in een storm teruggebracht naar de wal. Meneer wilde ons daarvoor belonen, maar we nemen nooit wat aan. Dat mogen we niet van vader.”

„Waarom niet?” vroeg mevrouw Voogd hoogstverbaasd.

„Omdat vader vreest dat we er dan met onze boot op uitgaan om zoveel mogelijk te verdienen,” zei Hielke, „en daarvoor hebben we de boot niet gekregen. We hebben haar alleen voor ons plezier!”

„Ja, dat weten we wel!” vond Gerben ongeduldig. „Maar wat heeft Sietse nu gedaan?” „Wel, toen meneer Voogd in de smederij vertelde dat de verkoop van de wagens niet best ging, ging Sietse naar het jacht van de directeur. Hij zei dat hij als

beloning voor het redden van het jacht graag zou willen dat de directeur kinderwagens ging kopen bij Jaap. Nou, dat deed hij! Dat was alles!”

„Dat was alles?!” riep meneer Voogd verbaasd. „Maar, jongens, jullie beseffen niet half hoeveel we aan jullie te danken hebben!”

„Lang leve de Klinkhamertjes!” juichte Gerben. Hij nam Sietse op zijn sterke schouders en droeg hem de zaal rond.

„Dat jullie dat niet eerder hebben verteld!” vond meneer Voogd. „Hoe moeten we jullie nu belonen?”

„Geef ze alle twee een kinderwagen cadeau als ze zijn getrouwd!” riep iemand.

„Dat zullen we vast en zeker doen!” lachte Jaap. „Maar we willen hun nu ook graag iets geven.”

„We nemen toch niets aan,” riep Hielke, „we hebben al een geweldig feest!”

Inderdaad, het feest bleef geweldig tot het einde toe. Toen zette Zwart zijn uniformpet weer op en viel er een handvol sigaren uit.

Iedereen lachte en Gerben riep: „Ha! Dat zie ik! Nu weet ik waar u al de dankjewel meneren verstoppt!”

„Ik verstop niets,” brulde Zwart kwaad, „jij hebt ze erin gestopt, grote nozem die je bent! Een grotere halve gare als jij

moet nog geboren worden!”

„Maar ik ben niet geboren,” verkondigde Gerben, „ik ben door een timmerman uit een houten schutting gezaagd!”

Dat malle antwoord gaf weer grote vrolijkheid en zo ging iedereen zeer voldaan naar huis.

„Het was een geweldig feest!” vertelden Hielke en Sietse thuis. „De straatstenen zijn ’s winters hard en zolang er water in de vaart is, zal het niet stuiven als er een schip voorbijgaat, er zat een grijsaard aan de hoek van een ronde tafel en Gerben is niet geboren, hij is door een timmerman uit een schutting gezaagd!”

„Tjonge,” zei Klinkhamer, „als ik het goed begrijp, heeft vriend Gerben zich weer ijverig geweerd!”

„Ja, vader,” vertelde Sietse verder, „en Hielke en ik kunnen gaan trouwen, we hebben ieder al een kinderwagen toegezegd gekregen!”

„Wat een onzin,” riep moeder. „Ze waren zeker allemaal niet helemaal nuchter meer?”

„Juist, moeder,” verklaarde Sietse. „Als wij niet zo nuchter waren geweest, was er misschien helemaal geen feest geweest!”

„Hoor die opscheppers eens,” riep Klinkhamer. „Je hebt toch geen alcohol gebruikt, hè? Je hebt zoveel praatjes!”

„Natuurlijk niet!” zei Sietse.

„Zo natuurlijk is dat niet!” vond Klinkhamer. „Van jullie kunnen we de gekste dingen verwachten!”

De volgende dag vertelde Gerben aan Klinkhamer hoeveel het bedrijf van Jaap Koelman en Voogd te danken had aan Hielke en Sietse, die voor de klandizie hadden gezorgd.

„Tja, Gerben,” zei Klinkhamer, „ik heb het al meer gezegd. Van die jongens van mij kun je de gekste dingen verwachten en af en toe zelfs heel goede dingen! Het zijn een paar vreemde snuiters!”

„Dat heb ik altijd al gedacht,” vond Gerben. „Ik ben blij dat ik gewoon ben! Poete Koeloerie!” En met die ongewone groet verliet Gerben de smederij.

Klinkhamer keek hem hoofdschuddend na. „Hm,” mompelde hij. „Poete Koeloerie, en dat noemt hij gewoon. Nou ja, misschien heeft hij wel gelijk! Met humor leef je langer!”

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit! (1969)
29. De Kameleon treft doel! (1970)
30. Volle kracht, Kameleon! (1970)
31. Met de Kameleon op avontuur (1971)
32. De Kameleon maakt schoon schip (1971)
33. De Kameleon knapt het op! (1972)
34. Met de Kameleon vooruit (1972)
35. De Kameleon steekt van wal (1973)
36. De Kameleon doet een goede vangst! (1973)
37. De vlag in top voor de Kameleon (1974)
38. De Kameleon in de storm (1974)
39. Alle hens aan dek, Kameleon! (1975)
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden (1975)
41. Op reis met de Kameleon! (1976)
42. De Kameleon heeft succes (1976)
43. De Kameleon vaart voorop! (1977)
44. Lang leve de Kameleon! (1977)

45. De Kameleon helpt altijd! (1978)
46. De Kameleon ruikt onraad (1978)
47. De Kameleon geeft vol gas (1979)
48. De Kameleon maakt plezier (1979)
49. De Kameleon ligt op de loer (1980)
50. De Kameleon in het goud (1980)
51. De Kameleon houdt stand! (1981)
52. De Kameleon vaart door (1981)
53. De Kameleon gooit het roer om (1982)
54. Recht door zee, Kameleon (1982)
55. De Kameleon op dreef (1983)
56. De Kameleon in woelig water (1984)
57. Met de Kameleon voor de wind (1985)
58. De Kameleon heeft goed nieuws (1988)
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij (1989)
60. De Kameleon maakt het helemaal (1991)
61. De Kameleon slaat alarm (1992, door P. de Roos)
62. De Kameleon stuurloos (1995, door P. de Roos)
63. De Kameleon op jacht (1998, door P. de Roos)
64. De Kameleon scoort! (2006, door Fred Diks)
65. Zet 'm op, Kameleon! (2008, door Fred Diks)
66. De Kameleon lost het op (2009, door Fred Diks)